

XXI Walny Zjazd PTTK

Kandydaci do godności Członka Honorowego PTTK

Warszawa, 4–6 grudnia 2026

WALNY ZJAZD
XXI
PTTK
WARSZAWA 4-6 XII 2026

XXI Walny Zjazd PTTK

Kandydaci
do godności
Członka Honorowego PTTK

Uchwała nr 217/XX/2026 Zarządu Głównego PTTK
z dnia 12 września 2026 roku

Warszawa, 4–6 grudnia 2026

Opracowanie: Joanna Niezgoda na podstawie
złożonych materiałów

Redakcja: Milena Piechowska

© Zarząd Główny PTTK
Ul. Senatorska 11
00-075 Warszawa

Fotografie wykorzystane na okładce pochodzą
z archiwum kwartalnika „Turysta".
Autorzy: Seweryn Bareła, Zbigniew Borowiec,
Adam Fabisz, Marian Głażewski, Bogdan Grzeszczyk,
Marian Kotarski, Zbigniew Kresek, Paweł Mordal,
Monika Rozum, Wojciech Skóra.

Dziękujemy za użyczenie zdjęć.

Wydawnictwo PTTK „Kraj" 2026

Alfabetyczny spis kandydatów do Godności Członka Honorowego PTTK i ich macierzyste oddziały

1.	Adamski Bronisław	PTTK Oddział w Opolu
2.	Alankiewicz Piotr	PTTK Oddział Zakładowy H. Cegielski Poznań SA w Poznaniu/GKR
3.	Balowski Mieczysław	Oddział PTTK Ziemi Prochowickiej w Prochowicach
4.	Białek Jan	Oddział Regionalny PTTK Śląska Opolskiego w Opolu
5.	Brol Witold Tadeusz	Oddział PTTK Ziemi Gliwickiej w Gliwicach
6.	Chromik Jerzy Krzysztof	PTTK Oddział „Podlasie” w Siedlcach
7.	Chudzyński Jerzy	Oddział Kujawski PTTK we Włocławku
8.	Czerepowicki Krzysztof	Oddział PTTK im. ks. ppłk. dr. W. Łęgi w Grudziądzu
9.	Czober Jacek	Oddział PTTK Ziemi Pszczyńskiej w Pszczynie
10.	Dąbrowski Jarosław	Oddział PTTK „Łucznik” w Radomiu
11.	Drożdżyński Lech	Oddział PTTK Poznański im. B. Chrzanowskiego w Poznaniu
12.	Feliks Alfred	PTTK Oddział Zakładowy „Huta Andrzej” w Zawadzkiem
13.	Garus Marian	Oddział Krakowski PTTK im. ks. K. Wojtyły w Krakowie
14.	Grabowski Janusz	PTTK Regionalny Oddział w Słupsku
15.	Jaskuła Przemysław	PTTK Oddział Wojskowy im. ppor. R. Kuleszy w Szczecinie
16.	Jędras Adam	Oddział PTTK „Mazowsze” w Warszawie
17.	Jurak Marian	Oddział Warmińsko-Mazurski PTTK w Olsztynie
18.	Jurek Tadeusz	PTTK Oddział Ziemi Brzeskiej w Brzegu
19.	Kaftan Halina	Oddział PTTK w Opocznie
20.	Kałabun Sławomir	PTTK Oddział Ziemi Elbląskiej w Elblągu
21.	Kawęcki Stanisław	Oddział PTTK „Beskid Śląski” w Cieszynie
22.	Kicman Wojciech	Oddział PTTK im. H. Kamińskiego w Pile
23.	Koba Marek	Oddział PTTK w Jaworznie
24.	Kopydłowska-Kaczorowska Barbara	Oddział Warszawski PTTK w Warszawie
25.	Korzeniewski Bogumił	Oddział Przewodnicki PTTK w Toruniu

26.	Kowalski Wojciech	Oddział Miejski PTTK im. A. Janowskiego w Lublinie/GKR
27.	Kufel Jerzy	Oddział Wojskowy PTTK przy Klubie Dowództwa Generalnego Sił Zbrojnych w Warszawie
28.	Kuligowski Andrzej	PTTK Oddział im. dr. J. Szukalskiego w Gdańsku
29.	Maślanka Leszek	Oddział PTTK „Lubomir” w Myślenicach
30.	Mateusiak Andrzej	Oddział PTTK „Sudety Zachodnie” w Jeleniej Górze
31.	Matz Andrzej	Oddział Stołeczny PTTK im. A. Janowskiego w Warszawie
32.	Mielcarz Henryk	Oddział PTTK Centrum Edukacji Ekologicznej w Strzelcach Opolskich
33.	Natkowski Jan	PTTK Oddział Miejski Płock w Płocku
34.	Nowakowski Arkadiusz	Oddział PTTK w Kozienicach
35.	Osypiuk Waldemar	Oddział Wojskowy PTTK przy Klubie 4. Regionalnej Bazy Logistycznej we Wrocławiu
36.	Pawlik Zbigniew	Oddział PTTK „Beskid Śląski” w Cieszynie/GSK
37.	Peliński Henryk	PTTK Oddział Środowiskowy Poznań-Nowe Miasto im. Fr. Jaśkowiaka w Poznaniu
38.	Radomska Małgorzata	Oddział PTTK Ziemi Gliwickiej w Gliwicach/GKR
39.	Reczuch Tadeusz	Oddział PTTK w Świdnicy
40.	Rudziński Zbigniew	Oddział PTTK „Ziemi Gorzowskiej” w Gorzowie Wielkopolskim
41.	Seidel Ryszard	Oddział PTTK przy Klubie Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych w Bydgoszczy
42.	Sieradzki Stanisław	PTTK Oddział „Ziemia Sanocka” w Sanoku
43.	Starzak Ludwik	Oddział PTTK „Lubomir” w Myślenicach
44.	Strojny Mirosław	PTTK Oddział Wojskowy im. ppor. R. Kuleszy w Szczecinie
45.	Syryjczyk Tadeusz	Oddział Akademicki PTTK w Krakowie
46.	Szafińska Grażyna	Oddział PTTK w Żarnowie
47.	Szymański Adam	PTTK Oddział w Łowiczu
48.	Tarnowski Zbigniew	Oddział Regionalny PTTK w Częstochowie
49.	Tota Lech	Oddział Regionalny PTTK w Częstochowie
50.	Wasilewski Andrzej	Oddział Miejski PTTK im. A. Janowskiego w Lublinie
51.	Wąsikowski Andrzej	Oddział Świętokrzyski PTTK w Kielcach
52.	Woszczyński Ryszard	Oddział Świętokrzyski PTTK w Kielcach
53.	Żurek Stefan	Oddział Poznański PTTK im. B. Chrzanowskiego w Poznaniu

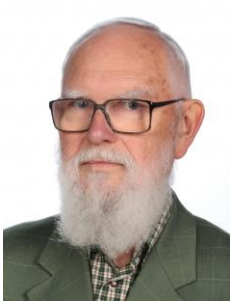
1. Bronisław Adamski, ur. 13 sierpnia 1949 r. w Opolu, od ponad sześćdziesięciu lat związany z działalnością turystyczną, krajoznawczą i społeczną. Działalność zawodową związał z Zakładami Naprawczymi Taboru Kolejowego w Opolu, gdzie obok obowiązków zawodowych prowadził aktywną działalność społeczną na rzecz pracowników i ich rodzin. Organizował wycieczki, rajdy i imprezy krajoznawcze, popularyzował aktywną turystykę oraz poznawanie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego Polski.

Członek Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego od 1975 r. Jego zainteresowanie turystyką i krajoznawstwem sięga jednak lat 1963–1968, kiedy działał w Związku Harcerstwa Polskiego i uczestniczył w pieszych obozach wędrownych oraz imprezach turystyczno-krajoznawczych. W latach studenckich był aktywnym członkiem Akademickiego Klubu Turystycznego PTTK „Karliki" w Opolu. W strukturach PTTK pełnił liczne funkcje na szczeblu koła, klubu, oddziału, województwa i Zarządu Głównego PTTK, którego członkiem był przez dwie kadencje. Od 1980 r. nieprzerwanie pełni funkcję prezesa Klubu Miłośników Tatr „Szarotka". Organizował ogólnopolskie i międzynarodowe rajdy, zloty, obozy górskie, szkolenia oraz wycieczki krajowe i zagraniczne, a także aktywnie uczestniczył w rozwoju turystyki górskiej, krajoznawstwa i szkolenia kadr PTTK. Jest autorem licznych publikacji, monografii oraz materiałów szkoleniowych dokumentujących historię i działalność PTTK na Opolszczyźnie.

Obecnie pozostaje jednym z najbardziej aktywnych działaczy Oddziału PTTK w Opolu. Pełni funkcję wiceprezesa Zarządu Oddziału oraz prezesa Klubu Miłośników Tatr „Szarotka", działa w komisjach zajmujących się historią Towarzystwa, ochroną przyrody i opieką nad zabytkami. Nadal organizuje imprezy turystyczne, prowadzi szkolenia, uczestniczy w pracach terenowego referatu weryfikacyjnego odznak turystycznych oraz popularyzuje krajoznawstwo wśród dzieci, młodzieży i seniorów. Swoją wiedzą i doświadczeniem wspiera kolejne pokolenia działaczy PTTK, pozostając autorytetem środowiska turystyczno-krajoznawczego Opolszczyzny.

Wieloletnią działalność społeczną i organizacyjną wspiera bogatym doświadczeniem oraz wysokimi kwalifikacjami kadry programowej PTTK. Posiadane uprawnienia Przodownika Turystyki Górskiej i Turystyki Pieszej, Instruktora Krajoznawstwa, Instruktora Ochrony Przyrody oraz Instruktora Opieki nad Zabytkami od wielu lat wykorzystuje w szkoleniu kadr, organizacji przedsięwzięć turystyczno-krajoznawczych oraz popularyzowaniu krajoznawstwa i ochrony dziedzictwa.

Za swoją działalność społeczną i organizacyjną został uhonorowany licznymi odznaczeniami państwowymi, resortowymi i organizacyjnymi. Otrzymał m.in. Złoty Krzyż Zasługi, Odznakę Honorową „Za Zasługi dla Turystyki", Złotą Odznakę „Zasłużony Działacz Turystyki", Srebrną Odznakę „Za opiekę nad zabytkami", Złotą Honorową Odznakę PTTK oraz „Medal 50-lat w PTTK".

2. Piotr Alankiewicz, ur. 1 czerwca 1951 r. Działalność zawodową związał z Zakładami H. Cegielski Poznań SA, gdzie obok obowiązków zawodowych prowadził aktywną działalność społeczną na rzecz upowszechniania turystyki i krajoznawstwa. Już od początku pracy zawodowej organizował dla pracowników oraz ich rodzin wycieczki, rajdy i imprezy turystyczno-krajoznawcze, propagując aktywny wypoczynek, poznawanie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego oraz ideę turystyki kwalifikowanej. Wieloletnia aktywność społeczna w środowisku zakładowym przyczyniła się do integracji pracowników oraz popularyzacji działalności Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego.

Członek PTTK od 1965 r. Już jako uczeń pełnił funkcję prezesa Szkolnego Koła PTTK, rozpoczynając ponad sześćdziesięcioletnią działalność społeczną na rzecz Towarzystwa. W kolejnych latach pełnił liczne funkcje w strukturach Oddziału Zakładowego PTTK H. Cegielski Poznań SA, będąc m.in. prezesem koła zakładowego, wiceprezesem oraz od 2005 r. nieprzerwanie prezesem Zarządu Oddziału. Równocześnie aktywnie działa w strukturach regionalnych PTTK jako wieloletni prezes Komisji Rewizyjnej Wielkopolskiej Korporacji Oddziałów PTTK. Jest inicjatorem oraz organizatorem licznych rajdów pieszych i górskich, spływów kajakowych, zlotów, wycieczek krajoznawczych oraz obozów wędrownych, które od wielu lat integrują środowisko turystyczne Wielkopolski. Szczególne miejsce w jego działalności zajmuje organizacja ponadregionalnego rajdu „Ruszaj się, bo zardzewiejesz", będącego jedną z największych cyklicznych imprez turystycznych w regionie. Obecnie nadal aktywnie kieruje pracami Oddziału Zakładowego PTTK H. Cegielski Poznań SA, pełni funkcję prezesa Komisji Rewizyjnej Wielkopolskiej Korporacji Oddziałów PTTK oraz działa w Wielkopolskim Klubie Przodowników Turystyki Górskiej PTTK.

Jest autorem programów wycieczek krajoznawczych, materiałów edukacyjnych i prezentacji popularyzujących turystykę kwalifikowaną oraz krajoznawstwo. Prowadzi stronę internetową Wielkopolskiej Korporacji Oddziałów PTTK, propaguje zdobywanie odznak turystyki kwalifikowanej i regionalnych odznak krajoznawczych oraz aktywnie uczestniczy w szkoleniach i pracach statutowych Towarzystwa. Wieloletnią działalność społeczną i organizacyjną wspiera bogatym doświadczeniem oraz wysokimi kwalifikacjami kadry programowej PTTK. Posiadane uprawnienia Honorowego Przodownika Turystyki Pieszej i Honorowego Przodownika Turystyki Górskiej od wielu lat wykorzystuje w działalności organizacyjnej, szkoleniowej i popularyzatorskiej.

Za wieloletnią działalność społeczną został uhonorowany licznymi odznaczeniami państwowymi, resortowymi, samorządowymi i organizacyjnymi. Otrzymał m.in. Odznakę Honorową „Za Zasługi dla Turystyki", Odznakę Honorową „Za Zasługi dla Województwa Wielkopolskiego", Odznakę Honorową Miasta Poznania, Medal „Za Zasługi w Rozwoju Związkowej Kultury Fizycznej i Turystyki", a także najwyższe wyróżnienia Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, w tym Złotą Honorową Odznakę PTTK, Medal 50-lecia PTTK, Medal im. Franciszka Jaśkowiaka „Za Zasługi w Rozwoju Turystyki i Krajoznawstwa w Wielkopolsce" oraz tytuły Honorowego Przodownika Turystyki Pieszej i Honorowego Przodownika Turystyki Górskiej.

3. Mieczysław Balowski, ur. 2 października 1956 r. Członek Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego od 1975 r. Od ponad pięćdziesięciu lat nieprzerwanie prowadzi wszechstronną działalność społeczną na rzecz rozwoju turystyki i krajoznawstwa, szczególnie wśród dzieci i młodzieży oraz lokalnych społeczności Dolnego Śląska.

Już od początku swojej działalności angażował się w organizację turystyki szkolnej. Jako nauczyciel założył Szkolne Koło Krajoznawczo-Turystyczne PTTK „Azymut", którego wychowankowie odnosili liczne sukcesy w ogólnopolskich konkursach i turniejach krajoznawczych. Organizował rajdy, obozy wędrowne, wycieczki oraz konkursy turystyczne, popularyzując aktywną turystykę i poznawanie dziedzictwa kulturowego oraz przyrodniczego Polski.

W 1985 r. był współzałożycielem Oddziału PTTK Ziemi Prochowickiej**,** którego nieprzerwanie pozostaje prezesem. Dzięki jego zaangażowaniu oddział należy do najbardziej aktywnych jednostek PTTK na Dolnym Śląsku, organizując liczne imprezy turystyczne, krajoznawcze i edukacyjne dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych. Od wielu lat jest inicjatorem i komandorem cyklicznych rajdów pieszych, obozów wędrownych, akcji ekologicznych oraz przedsięwzięć popularyzujących turystykę kwalifikowaną.

Jest inicjatorem wytyczenia i opisania nowych szlaków turystycznych, w tym Szlaku Nadodrzańskiego i Szlaku Tatarów, współtwórcą infrastruktury turystycznej na terenie Doliny Odry oraz autorem licznych opracowań krajoznawczych i publikacji poświęconych regionowi. Opracował również regulamin regionalnej odznaki turystycznej „Szlakiem Pradoliny Odry".

Od wielu lat aktywnie działa w strukturach programowych PTTK. Pełni funkcję przewodniczącego Oddziałowej Komisji Turystyki Pieszej i Górskiej, przewodniczącego Dolnośląskiego Zespołu Turystyki Pieszej PTTK oraz kieruje Terenowym Referatem Weryfikacyjnym Odznak Turystyki Pieszej. Dzięki jego działalności setki osób zdobywają odznaki turystyki kwalifikowanej i krajoznawczej, a idea aktywnego poznawania kraju znajduje kolejnych propagatorów.

Posiada bogate kwalifikacje kadry programowej PTTK, obejmujące m.in. uprawnienia Organizatora Turystyki, Honorowego Przodownika Turystyki Pieszej, Instruktora Ochrony Przyrody, Społecznego Opiekuna Zabytków, Informatora Turystycznego oraz Strażnika Ochrony Przyrody. Wiedzę i doświadczenie wykorzystuje zarówno w działalności organizacyjnej, jak i szkoleniowej.

Jest autorem kilkunastu publikacji krajoznawczych, przewodników i materiałów metodycznych poświęconych turystyce, ochronie dziedzictwa kulturowego oraz historii regionu. Od wielu lat prowadzi także prelekcje, prezentacje multimedialne i spotkania popularyzujące walory turystyczne Polski oraz Dolnego Śląska.

Za swoją działalność został uhonorowany licznymi wyróżnieniami PTTK, w tym Złotą Honorową Odznaką PTTK, Dolnośląską Odznaką Honorową PTTK, medalem Nauczyciel Kraju Ojczystego, Medalem 70-lecia Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK oraz Odznaką „50 lat w PTTK". Otrzymał również odznaczenia państwowe i resortowe, m.in. Srebrny Krzyż Zasługi, Medal Komisji Edukacji Narodowej, Złoty Medal za Długoletnią Służbę oraz Odznakę Honorową „Za Zasługi dla Turystyki".

4. Jan Białek, ur. 4 lipca 1946 r. Członek Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego od 1970 r. Od ponad pięciu dekad nieprzerwanie angażuje się w rozwój turystyki kwalifikowanej, krajoznawstwa oraz działalności organizacyjnej PTTK na szczeblu oddziałowym, regionalnym i ogólnopolskim. Już po wstąpieniu do PTTK założył Koło PTTK nr 90 przy Okręgowym Urzędzie Telekomunikacji Międzymiastowej w Dębskiej Kuźni i stworzył środowisko turystyczne skupiające pracowników łączności. Rozpoczął wieloletnią działalność instruktorską i organizacyjną, zdobywając kolejne uprawnienia kadry programowej PTTK i obejmując w 1975 r. funkcję przewodniczącego Komisji Turystyki Pieszej Oddziału PTTK w Opolu.

Jest inicjatorem oraz organizatorem wielu znaczących imprez turystycznych, które na trwałe wpisały się w kalendarz wydarzeń PTTK na Opolszczyźnie. Był pomysłodawcą Rajdów Biwakowych z Piosenką Turystyczną, które z czasem przekształciły się w ogólnopolskie rajdy „Turnuta", gromadzące setki uczestników z całego kraju. Organizował i kierował licznymi rajdami pieszymi, górskimi oraz imprezami na orientację, popularyzując aktywną turystykę i krajoznawstwo.

Szczególne miejsce w jego działalności zajmuje turystyka górska. Od 1980 r. kierował Klubem Górskim „Świstak", organizując przez wiele lat rajdy w Tatrach, Sudetach, Beskidach, Bieszczadach oraz Jesenikach. Z jego inicjatywy odbył się Ogólnopolski Zlot Klubów Górskich PTTK w Górach Opawskich, wysoko oceniony przez Komisję Turystyki Górskiej Zarządu Głównego PTTK.

Przez wiele lat pełnił odpowiedzialne funkcje we władzach PTTK, m.in. jako wiceprezes i prezes Oddziału PTTK w Opolu, sekretarz Zarządu Wojewódzkiego PTTK w Opolu, wiceprezes Oddziału Regionalnego PTTK Śląska Opolskiego oraz prezes Koła Terenowego ORSO PTTK. Wielokrotnie reprezentował środowisko opolskie jako delegat na Krajowe Zjazdy PTTK.

Znaczącym obszarem jego działalności jest szkolenie i popularyzacja turystyki. Przez wiele lat prowadził prelekcje dla dzieci i młodzieży poświęcone bezpiecznej turystyce górskiej, uczestniczył w pracach komisji egzaminacyjnych dla kandydatów na Przodowników Turystyki Górskiej PTTK, a jako przewodnik terenowy i przewodnik Muzeum Wsi Opolskiej nieodpłatnie oprowadzał liczne grupy szkolne.

Od lat prowadzi również działalność wydawniczą i popularyzatorską. Publikował artykuły w wydawnictwach PTTK, był redaktorem naczelnym ogólnopolskiego biuletynu dla pracowników Telekomunikacji Polskiej, w którym promował turystykę kwalifikowaną oraz krajoznawstwo. Od wielu lat współpracuje z Polskim Radiem Opole, przygotowując audycje turystyczne popularyzujące walory krajoznawcze regionu i kraju.

Posiada liczne uprawnienia kadry programowej PTTK, w tym Honorowego Przodownika Turystyki Górskiej, Przodownika Turystyki Pieszej, Instruktora Imprez na Orientację, „Zasłużonego Przewodnika PTTK" oraz uprawnienia Przodownika Turystyki Górskiej na wszystkie pasma górskie Polski.

Za swoją działalność został odznaczony m.in. Złotym Krzyżem Zasługi, Złotą Honorową Odznaką PTTK, Medalem 50-lecia PTTK, Medalem Komisji Turystyki Górskiej ZG PTTK oraz wieloma odznaczeniami państwowymi, resortowymi i organizacyjnymi.

5. Witold Tadeusz Brol, ur. 10 stycznia 1955 r. Członek Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego od 1972 r. Od ponad pięciu dekad aktywnie działa na rzecz rozwoju przewodnictwa, krajoznawstwa i turystyki. Związany jest z Oddziałem PTTK Ziemi Gliwickiej, gdzie od wielu lat pełni funkcje we władzach Oddziału. W latach 1999–2022 był prezesem Koła Przewodników Turystycznych, a od 2001 r. jest wiceprezesem Zarządu Oddziału. Przez wiele lat działał również w strukturach przewodnickich województwa śląskiego oraz na szczeblu krajowym – był członkiem Krajowego Samorządu Przewodników PTTK i Komisji Przewodnickiej ZG PTTK.

Posiada szerokie uprawnienia przewodnickie i turystyczne: przewodnika tatrzańskiego, beskidzkiego, terenowego i miejskiego po GOP, pilota wycieczek, instruktora przewodnictwa oraz kierownika kursów przewodnickich PTTK. Szczególnie zasłużył się w kształceniu kolejnych pokoleń kadry przewodnickiej. Jako kierownik i wykładowca organizował oraz prowadził liczne kursy dla kandydatów na przewodników górskich, terenowych i pilotów wycieczek, dzieląc się szeroką wiedzą krajoznawczą i wieloletnim doświadczeniem. Prowadził również kursy kierowników wycieczek dla nauczycieli.

Ważną częścią jego działalności jest praca na rzecz turystyki młodzieżowej i upowszechniania turystyki wśród mieszkańców Gliwic. Organizował liczne rajdy dla młodzieży szkolnej, w tym „Rajd Górski" i „Rajd Gimnazjalistów", gromadzący około 1500 uczestników. Był inicjatorem i organizatorem cyklu weekendowych wycieczek „Przewodnik czeka", w których corocznie uczestniczyło około 2500 mieszkańców miasta. Organizował również wycieczki, pielgrzymki i rajdy po różnych regionach Polski. W latach 2008–2019 organizował coroczny Przegląd Piosenki Turystycznej dla młodzieży szkolnej.

Jako inicjator i organizator podejmował przedsięwzięcia trwale wpisujące się w krajobraz turystyczny Gliwic. Był współzałożycielem Punktu Informacji Turystycznej przy Oddziale PTTK Ziemi Gliwickiej oraz pomysłodawcą i współzałożycielem Klubu Turystyki Górskiej „Skalnik". Dzięki jego zaangażowaniu udostępniono mieszkańcom i turystom wieżę kościoła pw. Wszystkich Świętych w Gliwicach, z której można podziwiać panoramę miasta i okolic oraz zwiedzać przygotowaną wystawę poświęconą historii kościoła i Gliwic.

Jest również aktywnym popularyzatorem wiedzy krajoznawczej i autorem opracowań. Przygotował obszerną biografię Janusza Chmielowskiego, patrona Koła Przewodników Tatrzańskich w Katowicach. Od 2007 r. współredaguje i współtworzy coroczny Informator Turystyczny Oddziału PTTK Ziemi Gliwickiej. Współpracował także z samorządami lokalnymi, opracował programy wycieczek krajoznawczych dla młodzieży szkolnej. W ramach Krajowego Samorządu Przewodników Turystycznych uczestniczył w pracach nad propozycjami zmian dotyczących przewodnictwa w projektach ustawy o usługach turystycznych oraz rozporządzeń dotyczących uprawnień przewodników górskich.

Jego kompetencje i zaangażowanie zostały docenione na forum ogólnopolskim – w 2011 r. uzyskał II miejsce w Ogólnopolskim Konkursie „Przewodnik Roku". Jego wieloletnia działalność obejmująca pracę organizacyjną, szkoleniową, przewodnicką i krajoznawczą, a także aktywność na szczeblu lokalnym, wojewódzkim i ogólnopolskim stanowi znaczący wkład w rozwój PTTK i polskiego przewodnictwa turystycznego.

Za wieloletnią i aktywną działalność na rzecz PTTK, turystyki, krajoznawstwa i przewodnictwa turystycznego został uhonorowany licznymi wyróżnieniami i odznaczeniami, w tym Srebrną Odznaką PTTK, Złotą Honorową Odznaką PTTK, Odznaką „Zasłużony Przewodnik Beskidzki", Odznaką „Zasłużony w pracy w PTTK wśród młodzieży" w stopniu złotym, Odznaką „Zasłużony Przewodnik PTTK", Śląską Honorową Odznaką PTTK, Medalem 100-lecia Oddziału PTTK „Beskid Śląski" w Cieszynie, wpisem do Księgi Zasłużonych Działaczy PTTK województwa śląskiego, Złotym Krzyżem Zasługi, Odznaką Honorową „Za Zasługi dla Turystyki", Złotą Odznaką Honorową „Za Zasługi dla Województwa Śląskiego", Odznaką „Za Zasługi dla Województwa Bielskiego", Medalem Pawła Stalmacha, Medalem 100-lecia legendarnego założenia miasta Cieszyna, Medalem Komisji Edukacji Narodowej oraz Odznaką i tytułem „Nauczyciel Kraju Ojczystego".

6. Jerzy Krzysztof Chromik, ur. 24 lipca 1952 r. Członek Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego od 1972 r. Od ponad pięćdziesięciu lat aktywnie uczestniczy w działalności Towarzystwa, łącząc pracę organizacyjną z popularyzacją krajoznawstwa, turystyki motorowej oraz ochroną dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego.

Od wielu lat pełni odpowiedzialne funkcje we władzach Oddziału PTTK „Podlasie" w Siedlcach. Był członkiem Zarządu Oddziału, Prezesem Sądu Koleżeńskiego, wieloletnim Wiceprezesem Zarządu Oddziału oraz Wiceprezesem Zarządu Klubu Turystyki Motorowej „Migacz". Od 2026 r. pełni funkcję Prezesa Komisji Rewizyjnej Oddziału.

Szczególne miejsce w jego działalności zajmuje rozwój turystyki motorowej. Od 2010 r. społecznie przygotowuje trasy Mazowieckich Samochodowych i Motocyklowych Rajdów Turystycznych, objeżdżając je własnym samochodem, a następnie pełni funkcję sędziego imprezy. Wydarzenie to od lat gromadzi około 200 uczestników, w tym całe rodziny z dziećmi, i stanowi jedną z najbardziej rozpoznawalnych imprez turystyki motorowej regionu. Angażuje się również w szkolenie młodych działaczy, przekazując doświadczenie organizacyjne kolejnym pokoleniom społeczników PTTK.

Od 2013 r. jest współorganizatorem Eliminacji Rejonowych Ogólnopolskiego Młodzieżowego Turnieju Turystyczno-Krajoznawczego, podczas których nieprzerwanie prowadzi i sędziuje konkurs krajoznawczy. Współorganizuje również coroczne „Wieczory Wigilijne na Mazowszu i Podlasiu", integrujące środowisko turystyczne i krajoznawcze.

Istotnym obszarem jego działalności jest ochrona dziedzictwa kulturowego. W 2014 r. z własnych środków sfinansował renowację kapliczki rodziny Benedyktowiczów w Świniarach – miejscu urodzenia Ludomira Benedyktowicza (uczestnika powstania styczniowego i cenionego malarza). Był głównym organizatorem uroczystości poświęconej odrestaurowanemu obiektowi, popularyzując lokalną historię i dziedzictwo narodowe.

Od wielu lat wspiera również rozwój turystyki na Polesiu Lubelskim. Angażuje się w działalność Stowarzyszenia Aktywizacja Polesia Lubelskiego oraz finansowo wspiera funkcjonowanie „Krainy Rumianku" – znanej wioski tematycznej prezentującej tradycyjną kulturę i życie dawnej wsi. Dzięki jego wsparciu możliwa była modernizacja infrastruktury obiektu poprzez

montaż pompy ciepła oraz instalacji fotowoltaicznej, co zapewniło całoroczne funkcjonowanie tego ważnego ośrodka edukacji regionalnej.

Posiada liczne uprawnienia kadry programowej PTTK, w tym Organizatora Turystyki, Przodownika Turystyki Motorowej i Kolarskiej, Instruktora Krajoznawstwa Regionu oraz uprawnienia przewodnika PTTK po dawnych województwach siedleckim i ciechanowskim oraz po Trójkącie Lubelskim.

Za swoją działalność został uhonorowany m.in. Złotym Krzyżem Zasługi, Srebrnym Krzyżem Zasługi, Odznaką Honorową „Za Zasługi dla Turystyki", Złotą Honorową Odznaką PTTK oraz godnością Honorowego Członka Oddziału PTTK „Podlasie" w Siedlcach.

7. Jerzy Chudzyński, ur. 8 grudnia 1956 r. Członek Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego od 1976 r. Od pięćdziesięciu lat aktywnie działa na rzecz rozwoju turystyki kwalifikowanej i krajoznawstwa, a od ponad dwóch dekad należy do ścisłego kierownictwa Kujawskiego Oddziału PTTK we Włocławku, pełniąc funkcję wiceprezesa Zarządu. Jest jednym z najbardziej rozpoznawalnych działaczy PTTK na Kujawach, który łączy działalność organizacyjną, krajoznawczą, szkoleniową i popularyzatorską.

Od wielu lat organizuje i współorganizuje rajdy, zloty, konkursy oraz inne przedsięwzięcia turystyczne o zasięgu oddziałowym, wojewódzkim i ogólnopolskim. Był dwukrotnie komandorem Ogólnopolskich Zlotów Przodowników Turystyki Pieszej oraz trzykrotnie komandorem Wojewódzkich Zlotów Aktywnych Krajoznawców. Aktywnie uczestniczy w organizacji imprez pieszych, rowerowych, kajakowych i motorowych, realizując je społecznie i nieodpłatnie.

Od 2009 r. kieruje Oddziałową Komisją Turystyki Pieszej, wcześniej przewodniczył Oddziałowej Komisji Turystyki Kolarskiej. Jako rzecznik prasowy Kujawskiego Oddziału PTTK od lat skutecznie promuje działalność Towarzystwa w mediach oraz reprezentuje PTTK w licznych gremiach i instytucjach współpracujących z organizacją. Jest również członkiem Wojewódzkiego Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa.

Szczególną wartość ma jego działalność edukacyjna i popularyzatorska. Współpracuje z dziećmi, młodzieżą i seniorami, prowadzi wykłady, prelekcje oraz prezentacje krajoznawcze m.in. dla Uniwersytetów Trzeciego Wieku i środowisk harcerskich. Z jego inicjatywy zawarto porozumienia o współpracy z Lasami Państwowymi oraz Związkiem Harcerstwa Polskiego, wzmacniające społeczną działalność PTTK.

Jako przewodnik turystyczny społecznie oprowadza grupy po Włocławku i regionie kujawsko-pomorskim, popularyzując dziedzictwo historyczne i kulturowe. Jest inicjatorem przedsięwzięć służących rozwojowi infrastruktury turystycznej, w tym budowy wieży widokowej na włocławskim Zawiślu. Prowadzi również aktywną działalność wydawniczą i dokumentacyjną – jest autorem licznych publikacji, artykułów oraz materiałów popularyzujących krajoznawstwo, a jego opracowania ukazują się m.in. w wydawnictwach Włocławskiego Towarzystwa Naukowego i Kujawsko-Pomorskiego Centrum Dziedzictwa.

Posiada szerokie kwalifikacje kadry programowej PTTK, m.in. Honorowego Przodownika Turystyki Pieszej, przodownika turystyki kolarskiej i motorowej, Zasłużonego Instruktora Krajoznawstwa Polski, przewodnika turystycznego oraz znakarza szlaków turystycznych.

Za swoją wieloletnią działalność został uhonorowany Złotą Honorową Odznaką PTTK, Medalem im. Aleksandra Janowskiego „Za Zasługi dla Krajoznawstwa", tytułem „Nauczyciel Kraju Ojczystego" oraz licznymi odznaczeniami państwowymi, w tym Złotym, Srebrnym i Brązowym Krzyżem Zasługi.

8. Krzysztof Czerepowicki, ur. 17 września 1953 r. Jest związany z PTTK od 1970 r. i od ponad pięciu dekad aktywnie działa na rzecz Towarzystwa, szczególnie w obszarze krajoznawstwa, przewodnictwa turystycznego, edukacji regionalnej oraz rozwoju kadry programowej. Swoją działalność rozpoczynał w Toruniu i Poznaniu, a od 1984 r. związany jest z Oddziałem PTTK im. ks. ppłk. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu. Był współzałożycielem i wieloletnim działaczem Wojskowego Koła PTTK nr 62 „OSeSeK", członkiem władz Klubu Przewodników Turystycznych im. Józefa Błachnio oraz Oddziału PTTK, którego był sekretarzem, członkiem Oddziałowej Komisji Rewizyjnej i prezesem Zarządu. Obecnie działa m.in. w Oddziałowym Sądzie Koleżeńskim, Oddziałowej Komisji Krajoznawczej oraz strukturach weryfikacyjnych odznak krajoznawczych.

Szczególne miejsce w jego działalności zajmuje krajoznawstwo i praca z kadrą krajoznawczą. Od 2005 r. aktywnie uczestniczy w pracach Kujawsko-Pomorskiego Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa PTTK, któremu przez 18 lat przewodniczył, a od 2023 r. jest jego Honorowym Przewodniczącym. W latach 2010–2023 działał w Komisji Krajoznawczej ZG PTTK, a w latach 2018–2023 pełnił funkcję przewodniczącego Krajowego Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa PTTK. Jest również członkiem Centralnego Zespołu Weryfikacyjnego Odznaki Krajoznawczej Polski oraz wieloletnim działaczem oddziałowych i regionalnych referatów weryfikacyjnych.

Jest autorem i współautorem regulaminów oraz kanonów regionalnych odznak krajoznawczych, m.in. „Znam Grudziądz i okolice", „Miłośnik Twierdzy Grudziądz", „Przyjaciel Borów Tucholskich" oraz „Szlakiem Parków Krajobrazowych Województwa Kujawsko-Pomorskiego". Od lat zajmuje się dokumentowaniem i popularyzacją dorobku krajoznawczego regionu, przygotowując zestawienia zweryfikowanych odznak oraz publikacje poświęcone krajoznawstwu i idei „małej Ojczyzny".

Znaczący jest również jego dorobek wydawniczy i edukacyjny. Od 1988 r. współredaguje „Informator Turystyczny OSeSeK", a od 2006 r. jest głównym redaktorem i wydawcą „Krajoznawcy Kujawsko-Pomorskiego", którego ukazało się blisko 100 numerów. Jest autorem i współautorem licznych publikacji krajoznawczych, opisów tras turystycznych oraz materiałów szkoleniowych. Jako wykładowca prowadził zajęcia na kursach przewodnickich i dla pilotów wycieczek, a swoją wiedzę wykorzystywał również w pracy z młodzieżą szkolną. Organizował konkursy krajoznawcze dla dzieci i młodzieży oraz współorganizował i prowadził Grudziądzkie Sejmiki Krajoznawcze i liczne przedsięwzięcia popularyzujące dziedzictwo regionu.

Ważną częścią jego działalności jest także aktywizacja środowiska krajoznawczego. Był inicjatorem reaktywowania Wojewódzkich Zlotów Aktywnych Krajoznawców, których do 2025 r. odbyło się 19 edycji. Aktywnie uczestniczył w organizacji przedsięwzięć turystycznych i edukacyjnych, przygotowywał trasy wycieczek historyczno-krajoznawczych, a także występował

jako prelegent podczas seminariów poświęconych krajoznawstwu, ochronie przyrody i dziedzictwu Grudziądza.

Posiada liczne uprawnienia kadry programowej PTTK, m.in. Przodownika Turystyki Kolarskiej, Przodownika Turystyki Pieszej, Społecznego Opiekuna Zabytków, Przewodnika Turystycznego, Instruktora Ochrony Przyrody oraz Instruktora Krajoznawstwa Polski. Jest także laureatem II miejsca w Ogólnopolskim Konkursie „Przewodnik Roku 2011".

Za wieloletnią działalność został wyróżniony m.in. Złotą Honorową Odznaką PTTK, Złotą Odznaką „Zasłużony w pracy PTTK wśród młodzieży", Odznaką „50 lat w PTTK", Odznaką Honorową im. Aleksandra Janowskiego „Za zasługi dla krajoznawstwa", tytułem Nauczyciela Kraju Ojczystego, Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi, Złotym Medalem „Za zasługi dla Obronności Kraju", Złotym Medalem „Siły Zbrojne w Służbie Ojczyzny" oraz Odznaką Honorową „Za Zasługi dla Turystyki".

9. Jacek Czober, ur. 12 sierpnia 1959 r. Członek Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego od 1981 r. Od ponad czterdziestu pięciu lat aktywnie działa na rzecz rozwoju turystyki kwalifikowanej, przewodnictwa oraz działalności programowej PTTK. Od 2001 r. nieprzerwanie pełni funkcję Prezesa Zarządu Oddziału PTTK Ziemi Pszczyńskiej, a od 2009 r. jest członkiem Zarządu Głównego PTTK, uczestnicząc w kształtowaniu kierunków rozwoju Towarzystwa na szczeblu krajowym.

Szczególnym obszarem jego działalności jest rozwój kadry programowej PTTK. Z jego inicjatywy na terenie województwa śląskiego zorganizowano trzy edycje kursów dla przewodników beskidzkich III klasy oraz kurs przewodników terenowych po województwie śląskim. Jako Instruktor Przewodnictwa PTTK od wielu lat angażuje się w szkolenie i doskonalenie przyszłych przewodników, przyczyniając się do podnoszenia jakości kadry programowej Towarzystwa.

Jako organizator i społecznik od lat przygotowuje oraz prowadzi liczne imprezy turystyczne, opracowując trasy wycieczek i rajdów rowerowych o zasięgu powiatowym, wojewódzkim i ogólnopolskim. Pod jego kierownictwem Oddział PTTK Ziemi Pszczyńskiej organizuje corocznie kilkadziesiąt imprez turystyki kwalifikowanej, w których uczestniczy około 1500 osób. W 2015 r. był współorganizatorem i komandorem 64. Centralnego Zlotu Turystów Kolarzy PTTK, gromadzącego około 550 uczestników z całej Polski.

Znaczący wkład wniósł również w rozwój turystyki żeglarskiej i wodnej. Dzięki jego zaangażowaniu przywrócono w 2010 r. żeglarskie wykorzystanie zbiornika wodnego w Goczałkowicach, stwarzając warunki do dalszego rozwoju turystyki i sportów wodnych. W latach 2009–2022 odpowiadał w Zarządzie Oddziału za działalność Komisji Turystyki Żeglarskiej i Komisji Działalności Podwodnej PTTK, natomiast obecnie koordynuje działania na rzecz turystyki osób z niepełnosprawnościami, rozwijając współpracę z Radą Turystyki Osób Niepełnosprawnych oraz inicjując liczne przedsięwzięcia integracyjne.

Jest również inicjatorem i współorganizatorem Ogólnopolskiego Konkursu Krasomówczego dla Przewodników Turystycznych, którego sześć edycji odbyło się w latach 2013–2021 we współpracy z Muzeum Zamkowym w Pszczynie oraz Samorządem Przewodników Turystycznych

PTTK Województwa Śląskiego. Konkurs ten stał się ważnym wydarzeniem służącym podnoszeniu poziomu przewodnictwa turystycznego oraz promocji dziedzictwa kulturowego.

Posiada wysokie kwalifikacje kadry programowej PTTK, w tym uprawnienia Honorowego Przodownika Górskiej Odznaki Turystycznej PTTK, Przodownika Turystyki Górskiej na wszystkie pasma górskie Polski, Przodownika Turystyki Kolarskiej, Instruktora Przewodnictwa PTTK, przewodnika beskidzkiego II klasy oraz znakarza tras rowerowych.

Za swoją działalność został uhonorowany m.in. Złotą Honorową Odznaką PTTK, Śląską Honorową Odznaką PTTK, tytułem „Zasłużonego Przewodnika PTTK" oraz Brązowym i Srebrnym Krzyżem Zasługi.

10. Jarosław Dąbrowski, ur. 8 grudnia 1957 r. Jest związany z PTTK od 1983 r. i od ponad czterech dekad aktywnie działa na rzecz rozwoju turystyki, krajoznawstwa oraz pracy z młodzieżą. Z wykształcenia magister inżynier elektronik, absolwent Politechniki Warszawskiej, przez ponad 41 lat był nauczycielem radomskich szkół średnich. Szczególne znaczenie dla rozwoju turystyki młodzieżowej miało stworzenie i realizacja autorskiego, prekursorskiego programu nauczania w klasach o profilu turystyczno-krajoznawczym w IV Liceum Ogólnokształcącym w Radomiu. Przez niemal 27 lat sprawował opiekę nad SKKT PTTK nr 254, którego członkowie osiągali czołowe miejsca w ogólnopolskich konkursach i turniejach PTTK. Reaktywował również SKKT PTTK przy ZSO oraz Zespole Szkół Technicznych w Radomiu. Jego działalność wychowawcza przyczyniła się do wykształcenia wielu młodzieżowych organizatorów turystyki i przewodników turystycznych, z których część do dziś aktywnie działa w strukturach PTTK.

Jest doświadczonym organizatorem turystyki górskiej i kwalifikowanej. Zorganizował kilkaset imprez turystycznych, w tym ponad 65 obozów wędrownych i stacjonarnych, 18 zimowisk i obozów narciarskich, rajdy, zloty, spływy i wycieczki. Przygotował i prowadził 27 wypraw trampingowych po górach Europy oraz liczne wyprawy objazdowe. Jest współzałożycielem i wiceprezesem Górskiego Klubu Trampingowego MTC „Atlas". Posiada uprawnienia Przodownika Turystyki Górskiej PTTK oraz Organizatora Turystyki, a także przewodnika GOT PTTK z uprawnieniami na wszystkie krainy górskie.

Aktywnie działał również w strukturach organizacyjnych PTTK. W Oddziale Miejskim PTTK im. ks. J. Wiśniewskiego w Radomiu pełnił funkcje członka Oddziałowego Sądu Koleżeńskiego, członka Zarządu Oddziału, prezesa Oddziałowej Komisji Rewizyjnej oraz prezesa Zarządu Oddziału. Był wiceprezesem Mazowieckiego Forum Oddziałów PTTK, a w latach 2009–2022 członkiem Zarządu Głównego PTTK XVII, XVIII i XIX kadencji. Od 2023 r. jest wiceprzewodniczącym Komisji Turystyki Górskiej ZG PTTK, gdzie odpowiada m.in. za współpracę zagraniczną oraz współpracę z innymi komisjami programowymi. Uczestniczył w pracach nad zmianami regulaminów i dokumentów dotyczących turystyki górskiej, w tym regulaminu GOT PTTK, przyczyniając się do rozwoju systemu zdobywania odznak i działalności kadry górskiej.

W swojej działalności społecznej reprezentował PTTK na forum międzynarodowym, uczestnicząc m.in. w kontaktach z organizacjami turystycznymi Czech, Słowacji i Węgier oraz w pracach dotyczących rozwoju i znakowania szlaków granicznych i transgranicznych. Jest autorem

i współautorem opracowań krajoznawczych, programów imprez oraz przewodników wypraw trampingowych.

Za swoją działalność był wielokrotnie wyróżniany, m.in. Złotą Honorową Odznaką PTTK, Złotą Odznaką „Zasłużony w pracy PTTK wśród młodzieży" oraz tytułem i Medalem „Nauczyciel Kraju Ojczystego".

11. Lech Drożdżyński, ur. 1 stycznia 1948 r. w Puszczykowie. Jest wieloletnim działaczem Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, związanym z Towarzystwem od 1977 r. oraz z Oddziałem Poznańskim PTTK im. Bernarda Chrzanowskiego. Przez wiele lat aktywnie uczestniczył w działalności organizacyjnej, programowej i społecznej PTTK, pełniąc funkcję wiceprezesa Oddziału Poznańskiego w latach 1997–2023, a następnie jego prezesa. W latach 2001–2017 był członkiem Zarządu Głównego PTTK, w tym w latach 2005–2013 przez dwie kadencje pełnił funkcję prezesa Zarządu Głównego.

W swojej działalności szczególnie zasłużył się dla rozwoju turystyki kwalifikowanej i krajoznawstwa oraz wzmacniania społecznego i programowego potencjału PTTK. Był inicjatorem oraz organizatorem licznych imprez turystycznych i krajoznawczych w Wielkopolsce, współorganizatorem Wielkopolskiej Korporacji Oddziałów PTTK oraz aktywnie wspierał działalność Wielkopolskiego Klubu Publicystów Krajoznawczych PTTK. Inicjował przedsięwzięcia służące rozwojowi infrastruktury turystycznej, m.in. budowę punktów widokowych i tras rowerowych, a także uruchomienie turystycznego połączenia kolejowego i rejsów turystycznych na Warcie. Szczególne miejsce w jego działalności zajmują inicjatywy związane z zachowaniem pamięci o wybitnych postaciach polskiego krajoznawstwa i historii turystyki.

Znaczący jest również jego wkład w rozwój krajoznawstwa w wymiarze ogólnopolskim. Był I wiceprzewodniczącym Komitetu Organizacyjnego V Kongresu Krajoznawstwa Polskiego w Gnieźnie i na Ostrowie Lednickim oraz przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego VI Kongresu Krajoznawstwa Polski w Olsztynie. Jako prezes ZG PTTK aktywnie wspierał działalność komisji i zespołów programowych Towarzystwa, rozwój kadry PTTK oraz organizację ogólnopolskich imprez turystycznych, krajoznawczych i szkoleniowych. Od 2017 r. jest członkiem Komisji Środowiskowej ZG PTTK.

Jego działalność społeczna i zawodowa od początku związana jest z turystyką, sportem i edukacją. Jest nauczycielem, trenerem, nauczycielem akademickim i wykładowcą, pełnił m.in. funkcję dyrektora Wydziału Kultury Fizycznej i Turystyki Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu oraz wiceprezesa Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki w Warszawie. Obecnie jest prorektorem Wyższej Szkoły Hotelarstwa i Gastronomii w Poznaniu, której działalność obejmuje również współpracę z PTTK. Jest przewodnikiem miejskim i terenowym, instruktorem turystyki jeździeckiej oraz pilotem wycieczek.

Za wieloletnią działalność na rzecz turystyki, krajoznawstwa, sportu i edukacji został uhonorowany licznymi odznaczeniami państwowymi, resortowymi i organizacji społecznych, w tym Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Srebrnym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Złotą Honorową Odznaką PTTK,

Odznaką Honorową im. A. Janowskiego „Za Zasługi dla Krajoznawstwa”, Medalem Prekursorów Turystyki i Krajoznawstwa oraz Medalem „Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej”.

12. Alfred Feliks, ur. 2 września 1943 r. Członek Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego od 1969 r. Od 57 lat angażuje się w działalność Towarzystwa, a od 1976 r. (nieprzerwanie od 50 lat) pełni funkcję Prezesa Oddziału Zakładowego PTTK „Huta Andrzej” w Zawadzkiem, należąc do grona najdłużej kierujących oddziałami PTTK w Polsce. Przez dziesięciolecia swojej działalności stworzył jeden z najaktywniejszych ośrodków turystyki kwalifikowanej na Opolszczyźnie. Jest organizatorem setek wycieczek, rajdów, zlotów, festiwali i innych przedsięwzięć turystyczno-krajoznawczych o zasięgu lokalnym, regionalnym i ogólnopolskim, gromadzących corocznie tysiące uczestników. Szczególną wagę przywiązuje do pracy z dziećmi i młodzieżą. Dzięki jego inicjatywie od 1979 r. we wszystkich szkołach na terenie działania oddziału powstały Szkolne Koła Krajoznawczo-Turystyczne PTTK, a organizowane od ponad czterdziestu lat imprezy turystyczne i edukacyjne na trwałe wpisały się w kalendarz wydarzeń regionu.

Jest współtwórcą rozwoju turystyki w Dolinie Małej Panwi. Z jego inicjatywy wytyczono około 60 kilometrów ścieżek pieszo-rowerowych oraz opracowano regionalne odznaki krajoznawcze i turystyczne popularyzujące walory przyrodnicze i kulturowe regionu. Działania te w znaczący sposób przyczyniły się do wzrostu atrakcyjności turystycznej gmin Zawadzkie i Kolonowskie oraz aktywizacji lokalnych społeczności.

Alfred Feliks od wielu lat prowadzi również działalność szkoleniową i popularyzatorską jako Organizator Turystyki PTTK, Instruktor Kształcenia Kadr PTTK oraz Krajoznawca Regionu i Polski. Jest autorem licznych publikacji, opracowań historycznych, materiałów krajoznawczych, prelekcji i wystaw poświęconych historii regionu, hutnictwu oraz turystyce. Jego działalność wydawnicza i edukacyjna przyczynia się do zachowania dziedzictwa kulturowego oraz popularyzacji krajoznawstwa.

Aktywnie uczestniczył również w pracach władz wojewódzkich PTTK oraz Porozumienia Oddziałów PTTK Województwa Opolskiego, wnosząc istotny wkład w rozwój Towarzystwa na szczeblu regionalnym.

Za swoją działalność został uhonorowany licznymi wyróżnieniami PTTK, w tym Złotą Honorową Odznaką PTTK, medalami 50-lecia i 60-lecia PTTK oraz Tytułem i Medalem „Nauczyciel Kraju Ojczystego”. Otrzymał również Złoty Krzyż Zasługi, Medal Komisji Edukacji Narodowej oraz szereg odznaczeń państwowych, samorządowych i branżowych.

13. Marian Garus, ur. 20 września 1944 r. Członek Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego od 1960 r., co oznacza 66 lat nieprzerwanej działalności w Towarzystwie. Od 1980 r. związany jest z Oddziałem Krakowskim PTTK, gdzie należy do Koła nr 19.

Przez ponad sześć dekad działalności społecznej wniósł wyjątkowy wkład w rozwój turystyki górskiej, narciarskiej i pieszej oraz systemu szkolenia i weryfikacji kadry programowej PTTK. Od ponad dwudziestu lat pełni liczne funkcje kierownicze w strukturach Oddziału Krakowskiego PTTK, będąc m.in. członkiem Zarządu Oddziału, wiceprezesem Zarządu Oddziału, przewodniczącym Oddziałowej Komisji Turystyki Górskiej oraz prezesem Koła nr 19. Od 2017 r. kieruje również Kołem Przewodników Beskidzkich.

Szczególnie znaczący jest jego wkład w rozwój systemu weryfikacji odznak turystyki kwalifikowanej. Od 2005 r. nieprzerwanie pełni funkcję przewodniczącego Terenowego Referatu Weryfikacyjnego Górskiej Odznaki Turystycznej, nadzorując weryfikację ponad 10 tysięcy odznak GOT. Był inicjatorem powołania Terenowego Referatu Weryfikacyjnego Odznaki „Turysta Przyrodnik", któremu również przewodniczy od chwili jego utworzenia. Od wielu lat kieruje także Terenowym Referatem Weryfikacyjnym Odznaki Turystyki Pieszej.

Na szczeblu ogólnopolskim od blisko dwudziestu lat aktywnie działa w komisjach Zarządu Głównego PTTK. Jest przewodniczącym Regionalnej Komisji Egzaminacyjnej ds. Przodowników Turystyki Górskiej przy Centralnym Ośrodku Turystyki Górskiej PTTK, sekretarzem Centralnego Referatu Weryfikacyjnego GOT oraz przez wiele lat pełnił funkcje sekretarza i przewodniczącego Komisji Turystyki Narciarskiej oraz Centralnego Referatu Weryfikacyjnego Odznak Narciarskich. Uczestniczy również w pracach jury ogólnopolskiego konkursu na najlepszą książkę i wydawnictwo o tematyce górskiej.

Posiada wyjątkowo bogate kwalifikacje kadry programowej PTTK. Jest przewodnikiem beskidzkim II klasy, Zasłużonym Przewodnikiem PTTK, Instruktorem Przewodnictwa, Honorowym Przodownikiem Turystyki Górskiej i Narciarskiej, przodownikiem turystyki pieszej oraz instruktorem krajoznawstwa regionu i Polski. Od wielu lat szkoli kolejne pokolenia kadry programowej oraz uczestniczy w egzaminowaniu kandydatów na przodowników.

Za swoją wieloletnią działalność został uhonorowany licznymi wyróżnieniami PTTK, w tym Złotą Honorową Odznaką PTTK, Złotą Odznaką „Zasłużony w pracy wśród młodzieży", Medalem Komisji Turystyki Górskiej ZG PTTK oraz godnością Honorowego Członka Oddziału Krakowskiego PTTK. Otrzymał również Brązowy i Srebrny Krzyż Zasługi, Odznakę Honorową „Za Zasługi dla Turystyki", a także liczne odznaczenia państwowe, samorządowe i branżowe.

14. Janusz Grabowski, ur. 17 października 1946 r. Członek Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego od 1963 r., a z działalnością zawodową i społeczną PTTK związany jest nieprzerwanie od blisko sześciu dekad. Od 1968 r. pozostaje etatowym pracownikiem Towarzystwa, co oznacza 58 lat nieprzerwanej pracy na rzecz PTTK.

Swoją działalność rozpoczął jako sekretarz Jacht Klubu PTTK „Orion" oraz kierownik Domu Wycieczkowego PTTK w Gardnie Wielkiej. Był organizatorem

Ogólnopolskiej Szkółki Żeglarskiej PTTK oraz licznych rejsów szkoleniowych i turystycznych po Wielkich Jeziorach Mazurskich, przyczyniając się do rozwoju turystyki żeglarskiej.

Od 1975 r. pełnił funkcję urzędującego sekretarza Oddziału PTTK w Słupsku, a następnie Zarządu Wojewódzkiego PTTK w Słupsku. W tym czasie znacząco rozwinął działalność organizacyjną i gospodarczą Towarzystwa. Dzięki jego zaangażowaniu rozbudowano bazę noclegową i transportową oraz utworzono nowe oddziały PTTK w Sławnie, Bytowie i przy Wyższej Szkole Pedagogicznej w Słupsku.

W 1990 r. był inicjatorem utworzenia Regionalnego Oddziału PTTK w Słupsku – jednego z największych oddziałów w województwie pomorskim. Przez 32 lata pełnił funkcję urzędującego sekretarza, a od 2022 r. sprawuje funkcję jego Prezesa.

Przez całe życie aktywnie uczestniczył w rozwoju kadry programowej PTTK. Organizował kursy przewodnickie, szkolił kolejne pokolenia działaczy oraz rozwijał turystykę kwalifikowaną. Posiada uprawnienia przewodnika terenowego, pilota wycieczek, przodownika turystyki pieszej i żeglarskiej, instruktora krajoznawstwa regionu oraz znakarza szlaków nizinnych.

Za swoją wieloletnią działalność został uhonorowany najwyższymi wyróżnieniami PTTK, w tym Złotą Honorową Odznaką PTTK, Medalem 50-lecia PTTK oraz Złotą Odznaką „Zasłużony Pracownik PTTK". Otrzymał również wysokie odznaczenia państwowe, w tym Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski oraz Srebrny Krzyż Zasługi.

15. Przemysław Jaskuła, ur. 26 marca 1949 r. Jest wieloletnim, aktywnym działaczem Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, związanym z Towarzystwem od 1972 r. Od ponad pięciu dekad swoją działalnością społeczną i organizacyjną wnosi znaczący wkład w rozwój turystyki, krajoznawstwa oraz kształtowanie środowiska PTTK, szczególnie na Pomorzu Zachodnim.

Od początku swojej działalności związany był z organizacją i upowszechnianiem turystyki kwalifikowanej, a od 1986 r. pełnił szereg odpowiedzialnych funkcji w strukturach PTTK. Był m.in. prezesem Klubu Krajoznawczo-Rekreacyjnego „Gryfici" Oddziału PTTK w Gryficach, wiceprezesem oraz prezesem Zarządu Oddziału Wojskowego PTTK w Szczecinie, a także członkiem władz oddziału. Przez wiele lat aktywnie działał również w strukturach regionalnych PTTK – pełnił funkcję Prezesa Rady Oddziałów Województwa Zachodniopomorskiego oraz Sekretarza Zarządu Regionalnej Rady Oddziałów PTTK Województwa Zachodniopomorskiego.

Szczególne miejsce w jego działalności zajmuje organizacja imprez turystycznych o zasięgu regionalnym i ogólnopolskim. Był inicjatorem i organizatorem licznych rajdów, zlotów oraz przedsięwzięć turystycznych, w tym wieloetapowych imprez kolarskich, rajdów pieszych i wydarzeń związanych z turystyką wojskową. Przez wiele lat przygotowywał m.in. Rajd „15. Południkiem", Rajdy Artylerzystów oraz Rajd „Świdwie", które na trwałe wpisały się w kalendarz imprez turystycznych środowiska PTTK.

Jako doświadczony przewodnik i instruktor aktywnie przyczyniał się do rozwoju kadry PTTK. Posiada uprawnienia przewodnika terenowego i górskiego, pilota wycieczek, przodownika turystyki pieszej i kolarskiej, instruktora krajoznawstwa oraz sędziego biegów na orientację. Przez ponad

trzydzieści lat służył turystom jako przewodnik, organizował obozy młodzieżowe w kraju i za granicą, wychowując kolejne pokolenia krajoznawców i turystów.

Istotnym jego wkładem w rozwój PTTK była również działalność programowa i krajoznawcza. Był inicjatorem powstania *Kanonu Krajoznawstwa Województwa Zachodniopomorskiego*, organizatorem konferencji wojewódzkich PTTK oraz Sejmiku Krajoznawstwa Województwa Zachodniopomorskiego. Angażował się także w tworzenie i rozwój klubów turystycznych, wspierając integrację środowiska oraz rozwój różnych form aktywności turystycznej.

Za swoją wieloletnią działalność został wyróżniony m.in. Złotą Honorową Odznaką PTTK, Złotą Odznaką „Zasłużony w pracy PTTK wśród młodzieży", tytułem „Wzorowy Przewodnik PTTK Ziemi Szczecińskiej", Medalem 50-lecia PTTK oraz Odznaką „50 lat w PTTK".

16. Adam Jędras, ur. 21 listopada 1952 r. Jest wieloletnim działaczem Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, związanym z Towarzystwem od 1976 r. Swoją działalność społeczną i zawodową od wielu lat poświęca rozwojowi turystyki, krajoznawstwa oraz wzmacnianiu organizacyjnych i finansowych podstaw funkcjonowania PTTK.

Pierwsze lata działalności w PTTK związane były szczególnie z turystyką górską i kajakową. Z czasem jego aktywność objęła również obszar zarządzania Towarzystwem i pracy na rzecz jego struktur centralnych. W latach 2005–2022 (z niewielką przerwą) był członkiem Zarządu Głównego PTTK i uczestniczył w pracach kolejnych kadencji władz naczelnych Towarzystwa. W swojej działalności koncentrował się przede wszystkim na zagadnieniach organizacyjnych, finansowych oraz gospodarczych, wspierając proces dostosowywania PTTK do zmieniających się warunków społecznych i ekonomicznych.

Szczególny okres jego aktywności przypadł na lata 2019–2021, kiedy pełnił funkcję Sekretarza Generalnego Zarządu Głównego PTTK. Był to czas wymagający szczególnego zaangażowania, związany z pandemią COVID-19 i jej konsekwencjami dla działalności Towarzystwa. Dzięki sprawnemu zarządzaniu i konsekwentnej pracy możliwe było utrzymanie ciągłości funkcjonowania Biura Zarządu Głównego PTTK, realizacja zadań programowych oraz wdrożenie systemu wsparcia dla oddziałów PTTK w zakresie organizacyjnym i finansowym.

Jako Sekretarz Generalny ZG PTTK nadzorował realizację wielu ważnych przedsięwzięć programowych Towarzystwa, w tym Kongresu Krajoznawstwa Polskiego, kolejnych edycji projektu „Nauczyciel Kraju Ojczystego", Centralnych Zlotów Młodzieży „Palmiry" oraz innych wydarzeń o charakterze ogólnopolskim. Jego działalność przyczyniła się do utrzymania aktywności programowej PTTK w trudnym okresie ograniczeń związanych z pandemią.

Istotnym jego wkładem w rozwój Towarzystwa była również działalność zawodowa związana z turystyką i gospodarką turystyczną. Pełniąc funkcje dyrektorskie w administracji państwowej odpowiedzialnej za kulturę fizyczną i turystykę, Polskiej Agencji Promocji Turystyki oraz Polskiej Organizacji Turystycznej, wspierał rozwój PTTK i przyczyniał się do pozyskiwania środków na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych prowadzonych przez podmioty związane z Towarzystwem, m.in. na Mazurach, w Bieszczadach i Tatrach.

Aktywnie działa w strukturach PTTK. Jest członkiem Oddziału PTTK „Mazowsze”, angażuje się w działalność Komisji Historii i Tradycji Oddziału, a jako delegat Koła Terenowego uczestniczył w pracach zjazdu oddziału, który powierzył mu funkcję Prezesa Komisji Rewizyjnej Oddziału.

Za swoją działalność społeczną i zawodową został wyróżniony licznymi odznaczeniami państwowymi i resortowymi, w tym Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Srebrnym Krzyżem Zasługi, odznakami „Za Zasługi dla Turystyki”, „Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej” oraz innymi wyróżnieniami za działalność na rzecz sportu, turystyki i organizacji społecznych.

17. Marian Jurak, ur. 25 lutego 1955 r. Jest wybitnym działaczem Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, związanym z Towarzystwem od 1972 r. Od ponad pięciu dekad aktywnie działa na rzecz rozwoju turystyki i krajoznawstwa, szczególnie Warmii i Mazur, a jego dorobek organizacyjny, przewodnicki, wydawniczy i popularyzatorski należy do najważniejszych osiągnięć współczesnego PTTK.

Od początku swojej działalności związany jest z turystyką kwalifikowaną i krajoznawstwem regionalnym. Jako przewodnik turystyczny od 1974 r. oraz instruktor przewodnictwa przez wiele lat angażował się w kształcenie kolejnych pokoleń przewodników i rozwój profesjonalnej kadry turystycznej. Pełnił funkcję Prezesa Zarządu Koła Przewodników w Olsztynie, organizował szkolenia przewodnickie oraz był wykładowcą na kursach przygotowujących przewodników do pracy w regionie Warmii i Mazur.

Od 1997 r. nieprzerwanie pełni funkcję Prezesa Zarządu Oddziału Warmińsko-Mazurskiego PTTK w Olsztynie – jednego z największych i najbardziej aktywnych oddziałów Towarzystwa w kraju. Pod jego kierownictwem oddział rozwijał szeroką działalność programową, organizacyjną i promocyjną, realizując liczne inicjatywy służące upowszechnianiu turystyki i krajoznawstwa. Szczególnym przykładem jest akcja „Olsztyn Aktywnie”, która w latach 2009–2019 przyciągała około 10 tysięcy uczestników rocznie i stała się jednym z rozpoznawalnych przedsięwzięć promujących aktywny wypoczynek.

Szczególne jego zasługi związane są z działalnością krajoznawczą i wydawniczą. Jest autorem licznych publikacji, artykułów, opracowań, map, przewodników oraz materiałów promujących Warmię i Mazury oraz północną Polskę. Wśród jego dorobku znajdują się m.in. przewodniki kajakowe po rzece Łynie i jej dopływach oraz opracowania kartograficzne i krajoznawcze, które przez lata służyły turystom poznającym region. Jego wiedza i zaangażowanie przyczyniły się do popularyzacji walorów krajoznawczych Warmii i Mazur zarówno w kraju, jak i poza jego granicami.

Był inicjatorem powstania ogólnopolskiego czasopisma krajoznawczego PTTK „Turysta”, współtworzył jego koncepcję programową, doprowadził do podjęcia decyzji o jego wydawaniu przez Zarząd Główny PTTK oraz pełnił funkcję redaktora tego periodyku. Jego działalność wydawnicza i popularyzatorska stanowi ważny wkład w dokumentowanie i upowszechnianie dorobku krajoznawczego Towarzystwa.

Od 2010 r. jest członkiem Zarządu Głównego PTTK. W kadencji XVIII pełnił funkcję Wiceprezesa Zarządu Głównego PTTK, a od 2025 r. sprawuje funkcję Skarbnika ZG PTTK. Aktywnie uczestniczy w kształtowaniu polityki programowej i organizacyjnej Towarzystwa. Reprezentuje

również PTTK w Europejskim Stowarzyszeniu Wędrowców (European Ramblers' Association), przyczyniając się do umacniania międzynarodowej współpracy turystycznej. Był organizatorem spotkania tego stowarzyszenia w Polsce w 2023 r., z udziałem przedstawicieli 24 krajów.

Ważnym obszarem jego działalności jest również edukacja. Jako nauczyciel akademicki w Olsztyńskiej Szkole Wyższej oraz na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie w latach 1997–2019 kształcił studentów kierunku turystyka, popularyzując ideę krajoznawstwa oraz misję PTTK w środowisku akademickim.

Za swoją wieloletnią działalność został wyróżniony m.in. Złotą Honorową Odznaką PTTK, tytułem „Zasłużony Przewodnik", Srebrnym Krzyżem Zasługi, Odznaką Honorową „Zasłużonym dla Warmii i Mazur" oraz Odznaką Honorową „Za Zasługi dla Turystyki". Jest także Honorowym Obywatelem Fromborka.

18. Tadeusz Jurek, ur. 14 kwietnia 1950 r. Jest wieloletnim działaczem Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, związanym z Towarzystwem od 1976 r. Od blisko pięćdziesięciu lat swoją działalność poświęca rozwojowi przewodnictwa turystycznego, krajoznawstwa oraz ochronie dziedzictwa kulturowego Śląska Opolskiego i Dolnego Śląska, wywierając znaczący wpływ na rozwój środowiska przewodnickiego w skali ogólnopolskiej.

Doktor nauk ekonomicznych i wieloletni nauczyciel akademicki Uniwersytetu Wrocławskiego od początku działalności w PTTK związany z przewodnictwem turystycznym. Uzyskał uprawnienia przewodnika terenowego po województwach opolskim i dolnośląskim oraz przewodnika górskiego sudeckiego, a następnie instruktora przewodnictwa i instruktora krajoznawstwa Polski. Organizował kursy przewodnickie, szkolił kolejne pokolenia przewodników oraz aktywnie rozwijał działalność Koła Przewodników Turystycznych w Brzegu, którego prezesem pozostaje od 1979 r.

Od 1981 r. nieprzerwanie pełni funkcję wiceprezesa Zarządu Oddziału PTTK Ziemi Brzeskiej w Brzegu. Odpowiada za sprawy statutowe, organizacyjne, krajoznawcze i finansowe, a w ostatnich latach również za prowadzenie bazy członkowskiej PTTK. Przez wiele kadencji uczestniczył w pracach władz Towarzystwa jako delegat na Walne Zjazdy PTTK oraz aktywny uczestnik Kongresów Krajoznawstwa Polskiego.

Szczególne miejsce w jego działalności zajmuje rozwój środowiska przewodnickiego. Był jednym z inicjatorów utworzenia Dolnośląskiej Federacji Przewodników PTTK, którą kierował w latach 1997–2014, integrując wszystkie koła przewodnickie Dolnego Śląska i Śląska Opolskiego. Wypracowane rozwiązania organizacyjne oraz model współpracy środowiska przewodnickiego stały się wzorem dla podobnych organizacji w innych regionach kraju. Jako wieloletni członek Komisji Przewodnickiej Zarządu Głównego PTTK aktywnie uczestniczył w pracach nad rozwojem przewodnictwa turystycznego, zwłaszcza w okresie zmian legislacyjnych dotyczących wykonywania zawodu przewodnika.

Jest organizatorem i współorganizatorem licznych przedsięwzięć o charakterze regionalnym i ogólnopolskim, w tym Ogólnopolskich Zlotów Przewodników Turystycznych PTTK „Śladami Piastów Śląskich", Ogólnopolskiego Rajdu Przewodników Górskich PTTK „Karkonosze 2010" oraz wydarzeń

szkoleniowych i konferencji przewodnickich. Szczególną rolę odegrał również w wypracowaniu porozumień pomiędzy środowiskiem przewodników a dyrekcjami Karkonoskiego Parku Narodowego i Parku Narodowego Gór Stołowych, które przez wiele lat regulowały zasady wykonywania przewodnictwa na terenach obu parków i stały się przykładem dobrych praktyk w skali kraju.

Znaczący jest również jego dorobek krajoznawczy i wydawniczy. Jest autorem licznych publikacji, przewodników i artykułów popularyzujących walory turystyczne regionu, publikowanych również na łamach wydawnictw PTTK. Szczególne miejsce zajmuje opracowanie pierwszego przewodnika po kościele św. Jakuba Apostoła w Małujowicach, który jest jednym z najcenniejszych zabytków średniowiecznego malarstwa ściennego w Europie Środkowej. Jego wieloletnia działalność przyczyniła się do popularyzacji tego wyjątkowego obiektu, ustanowienia sanktuarium św. Jakuba oraz wpisania świątyni na listę Pomników Historii. Brał także udział w wytyczeniu i opracowaniu przebiegu opolskiego odcinka Szlaku św. Jakuba oraz wyznaczył i opisał Brzeski Szlak Średniowiecznych Polichromii.

Aktywnie angażuje się również w ochronę dziedzictwa kulturowego i popularyzację krajoznawstwa. Jest autorem licznych prezentacji, wykładów i audycji radiowych poświęconych historii oraz zabytkom regionu. Jego inicjatywy społeczne przyczyniły się m.in. do ratowania cennych zabytków Brzegu i Małujowic oraz popularyzacji ich wartości historycznych i turystycznych.

Za swoją działalność został wyróżniony m.in. Złotą Honorową Odznaką PTTK, tytułem „Zasłużony Przewodnik PTTK", Medalem „Za Zasługi dla Turystyki", Złotą Honorową Odznaką „Za opiekę nad zabytkami", Odznaką „Za zasługi dla województwa opolskiego" oraz wyróżnieniem „Lew Opolskiej Turystyki".

19. Halina Kaftan, ur. 1 grudnia 1946 r. Jest wieloletnią działaczką Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, związaną z Towarzystwem od 1978 r. Od ponad czterdziestu lat z niezwykłym zaangażowaniem działa na rzecz rozwoju krajoznawstwa, edukacji regionalnej oraz popularyzacji turystyki wśród dzieci, młodzieży i seniorów, będąc jedną z najbardziej rozpoznawalnych postaci środowiska turystycznego Ziemi Opoczyńskiej.

Jako przewodniczka turystyczna województwa łódzkiego, pilotka wycieczek, instruktorka krajoznawstwa Regionu i Polski, instruktorka ochrony przyrody oraz przodowniczka turystyki pieszej od wielu lat prowadzi działalność edukacyjną i wychowawczą. Szczególnym obszarem jej aktywności jest popularyzowanie historii, kultury ludowej i tradycji regionalnych. Współpracując ze szkołami, instytucjami kultury oraz twórcami ludowymi, organizowała warsztaty, rajdy, konkursy i spotkania, dzięki którym kolejne pokolenia mieszkańców regionu poznawały dziedzictwo Ziemi Opoczyńskiej oraz uczyły się szacunku dla lokalnej historii i tradycji.

Od 2001 r. nieprzerwanie pełni funkcję Prezesa Oddziału PTTK w Opocznie. Wcześniej przez wiele lat była członkinią Zarządu Oddziału oraz jego wiceprezesem. Równocześnie aktywnie uczestniczyła w pracach Komisji Krajoznawczej Zarządu Głównego PTTK oraz Rady Porozumienia Oddziałów PTTK Województwa Łódzkiego, gdzie pełniła funkcję sekretarza i działała na rzecz współpracy pomiędzy oddziałami regionu.

Największym jej osiągnięciem jest wieloletnia działalność na rzecz dzieci i młodzieży. Organizowała rajdy, wycieczki krajoznawcze, konkursy krajoznawcze i krasomówcze, wojewódzkie eliminacje konkursu „Poznajemy Ojcowiznę", a także przygotowywała uczestników do finałów ogólnopolskich, w których zdobywali liczne nagrody. Dzięki jej zaangażowaniu młodzież z powiatu opoczyńskiego regularnie uczestniczyła w Centralnych Zlotach Młodzieży PTTK w Palmirach oraz wielu innych imprezach ogólnopolskich, stając się ambasadorami regionu i idei PTTK.

Znaczącym wkładem w rozwój krajoznawstwa było ustanowienie Regionalnej Odznaki Krajoznawczej „Śladami mjr. Henryka Dobrzańskiego »Hubala«", która skutecznie promuje historię regionu i przyciąga turystów z całej Polski. Jest także współautorką przewodnika *Gmina Opoczno – wczoraj, dziś i jutro*, autorką licznych artykułów popularyzujących walory krajoznawcze regionu oraz inicjatorką wielu przedsięwzięć promujących Ziemię Opoczyńską w mediach i podczas wydarzeń turystycznych.

Po pandemii COVID-19 z powodzeniem dostosowała działalność oddziału do nowych potrzeb społecznych. Rozwijając ofertę skierowaną do seniorów, stworzyła aktywne środowisko turystyczne, które z roku na rok skupia coraz większą liczbę uczestników. Dzięki jej pracy Oddział PTTK w Opocznie zachował ciągłość działalności oraz nadal pełni ważną rolę w życiu społecznym i kulturalnym regionu.

Za swoją wieloletnią działalność została wyróżniona m.in. Złotą Honorową Odznaką PTTK, Złotą Odznaką „Zasłużony w pracy PTTK wśród Młodzieży", Odznaką Honorową „Za Zasługi dla Turystyki", tytułem „Nauczyciel Kraju Ojczystego", Brązowym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej oraz Srebrnym Medalem „Opiekun Miejsc Pamięci Narodowej".

20. Sławomir Kałabun, ur. 21 października 1957 r. Od ponad pięćdziesięciu lat należy do najbardziej aktywnych działaczy Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego. Członkiem PTTK jest od 1972 r. i nieprzerwanie związany jest z Klubem Turystów Pieszych „Delta" oraz Oddziałem PTTK Ziemi Elbląskiej w Elblągu. Swoją działalność społeczną poświęcił przede wszystkim rozwojowi turystyki pieszej, krajoznawstwu oraz edukacji turystycznej dzieci, młodzieży i dorosłych.

Od wielu lat pełni funkcję Prezesa Klubu Turystów Pieszych „Delta", który pod jego kierownictwem stał się jednym z najbardziej aktywnych środowisk turystyki pieszej w regionie. Jest również wieloletnim Przewodniczącym Oddziałowej Komisji Turystyki Pieszej oraz Wiceprezesem Zarządu Oddziału PTTK Ziemi Elbląskiej ds. turystyki kwalifikowanej. W latach 1987–1989 był członkiem Zarządu Wojewódzkiego PTTK w Elblągu.

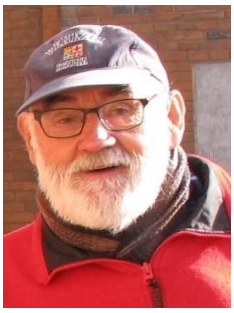
Posiada uprawnienia Honorowego Przodownika Turystyki Pieszej PTTK, Przodownika Turystyki Kolarskiej PTTK, Instruktora Krajoznawstwa Polski oraz Znakarza Nizinnych Szlaków Pieszych i Rowerowych. Od wielu lat propaguje zdobywanie odznak turystyki kwalifikowanej i krajoznawczych, a szczególną troską otacza najmłodszych turystów, popularyzując m.in. Odznakę Turystyki Pieszej „Zdobywamy Siedmiomilowe Buty".

Jest inicjatorem i organizatorem licznych przedsięwzięć turystycznych o zasięgu lokalnym i ogólnopolskim. Współorganizował m.in. Centralny Międzynarodowy Zlot Turystów Kolarzy PTTK, Ogólnopolskie Zloty Przodowników Turystyki Pieszej, Centralny Zlot Krajoznawców, Ogólnopolski

Wysokokwalifikowany Rajd Pieszy, Ogólnopolskie Forum Młodzieżowych Liderów Turystyki oraz finały Ogólnopolskiego Młodzieżowego Turnieju Turystyczno-Krajoznawczego oraz konkursu „Poznajemy Ojcowiznę". Od ponad trzydziestu lat jest komandorem najważniejszych cyklicznych imprez organizowanych przez Oddział PTTK Ziemi Elbląskiej, takich jak Ogólnopolski Złaz Śladami Żołnierzy Powstania Listopadowego do Fiszewa, Ogólnopolski Zlot Pamięci Narodowej do Nadbrzeża, EL-WI-RA, Jesienny Rajd po Wysoczyźnie Elbląskiej, Rajd Mikołajkowy czy Zimowy Rajd na Raty.

Szczególnym obszarem jego działalności jest współpraca ze szkołami i instytucjami oświatowymi. Z jego inicjatywy organizowane są rajdy, wycieczki, konkursy, prelekcje i spotkania krajoznawcze dla dzieci i młodzieży. Aktywnie wdraża programy Zarządu Głównego PTTK, w tym „Międzypokoleniową Sztafetę Turystyczną" oraz „Wędruj z nami". Dzięki jego zaangażowaniu tysiące młodych ludzi uczestniczy w przedsięwzięciach popularyzujących turystykę i krajoznawstwo. Koordynował także akcje wakacyjne dla dzieci z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, prowadząc edukacyjne wycieczki przyrodnicze we współpracy z Parkiem Krajobrazowym Wysoczyzny Elbląskiej.

Za swoją wieloletnią działalność został uhonorowany licznymi wyróżnieniami PTTK, w tym Złotą Honorową Odznaką PTTK, Złotą Honorową Odznaką „Zasłużony w pracy PTTK wśród młodzieży", tytułem „Nauczyciel Kraju Ojczystego" oraz Odznaką „50 lat w PTTK". Otrzymał również Srebrny Krzyż Zasługi, Medal Komisji Edukacji Narodowej, Odznakę Honorową „Za Zasługi dla Turystyki", Srebrny Medal „Za Zasługi dla Turystyki" oraz liczne odznaczenia resortowe i społeczne.

21. Stanisław Kawęcki, ur. 12 kwietnia 1944 r. w Bystrzycy. Jest wieloletnim działaczem Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, przewodnikiem, instruktorem przewodnictwa, szkoleniowcem oraz popularyzatorem turystyki górskiej oraz krajoznawstwa. Z PTTK związany od 1957 r., a ponownie od 1975 r. Przez niemal siedem dekad aktywności zawodowej i społecznej konsekwentnie angażował się w rozwój przewodnictwa turystycznego, kształcenie kadry oraz działalność krajoznawczą, szczególnie na terenie Śląska i Beskidów.

Od 1977 r. związany jest z Oddziałem PTTK „Beskid Śląski" w Cieszynie, gdzie pełnił liczne funkcje, m.in. członka Oddziałowej Komisji Turystyki Górskiej, członka Terenowego Referatu Weryfikacyjnego GOT oraz wiceprezesa Koła Przewodników Beskidzkich i Terenowych. W latach 2005–2014 był przewodniczącym Komisji Przewodnickiej ZG PTTK oraz Krajowego Samorządu Przewodników Turystycznych PTTK. Od 2023 r. przewodniczy Radzie Samorządu Przewodników Turystycznych Województwa Śląskiego. Przez wiele lat uczestniczył również w pracach komisji egzaminacyjnych dla przewodników, w tym Państwowej Komisji Egzaminacyjnej dla przewodników beskidzkich. Od 2015 r. działa w Komisji Egzaminacyjnej PTTK dla przewodników terenowych i miejskich.

Jest inicjatorem i organizatorem licznych przedsięwzięć szkoleniowych i krajoznawczych. Organizował kursy dla kandydatów na przewodników beskidzkich i pilotów wycieczek, prowadził społecznie szkolenia przewodnickie oraz kształcił przyszłych instruktorów przewodnictwa. Jest współtwórcą ogólnopolskich sesji szkoleniowych „Cieszyńskie Miscellanea", Ogólnopolskiej

Sesji Popularnonaukowej „Piastowie śląscy” oraz inicjatorem Ogólnopolskich Forów Przewodników Turystycznych, które stały się ważnym miejscem wymiany doświadczeń i doskonalenia zawodowego przewodników z całego kraju. Organizował również ogólnopolskie rajdy górskie przewodników PTTK i konkursy krasomówcze.

Znaczący jest jego dorobek w zakresie popularyzacji Cieszyna i regionu. Zainicjował ustanowienie odznaki „Przyjaciel Cieszyna”, opracował i wyznaczył sześć szlaków spacerowych po Cieszynie i okolicy wraz z przewodnikiem, a także angażował się w ochronę przyrody i popularyzację walorów krajoznawczych regionu. W 2025 r. był inicjatorem i organizatorem obchodów 150. rocznicy zorganizowanego przewodnictwa na ziemiach polskich.

Jest autorem licznych artykułów o tematyce turystycznej, przyrodniczej i krajoznawczej, przewodnika *Cieszyńskie szlaki spacerowe*, a także współautorem i redaktorem publikacji poświęconych przewodnictwu turystycznemu i kształceniu przewodników.

Za wieloletnią i aktywną działalność na rzecz PTTK oraz turystyki i krajoznawstwa otrzymał liczne wyróżnienia, m.in. Złotą Honorową Odznakę PTTK, Odznakę „Zasłużony Przewodnik PTTK”, Odznakę „Zasłużony w pracy w PTTK wśród młodzieży” w stopniu złotym, Śląską Honorową Odznakę PTTK, wpis do Księgi Zasłużonych Działaczy PTTK województwa śląskiego, Złoty Krzyż Zasługi, Medal Komisji Edukacji Narodowej oraz Odznakę i tytuł „Nauczyciel Kraju Ojczystego”.

22. Wojciech Kicman, ur. 5 kwietnia 1940 r. Wieloletni działacz turystyczny, krajoznawca, regionalista i popularyzator historii Ziemi Nadnoteckiej. Członek Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego od 1951 r., od ponad siedemdziesięciu lat nieprzerwanie związany z Oddziałem PTTK im. Henryka Kamińskiego w Pile.

Przez ponad sześć dekad pełnił liczne funkcje społeczne w strukturach PTTK – od założyciela i członka władz koła, poprzez prezesa Zarządu Wojewódzkiego PTTK w Pile, wieloletniego wiceprezesa Zarządu Oddziału PTTK w Pile, po członka Oddziałowego Sądu Koleżeńskiego. Był przewodniczącym komisji zajmujących się opieką nad zabytkami oraz organizatorem i współorganizatorem wielu przedsięwzięć turystycznych i krajoznawczych o zasięgu regionalnym i ogólnopolskim. Wielokrotnie reprezentował środowisko turystyczne jako delegat na Walne Zjazdy PTTK oraz prowadził wykłady na kursach i kongresach.

Jest wybitnym regionalistą i autorytetem w dziedzinie krajoznawstwa oraz historii północnej Wielkopolski. Jest inicjatorem i autorem regulaminów regionalnych odznak krajoznawczych „Turysta Ziemi Nadnoteckiej” oraz „Szlakami Walk I Armii Wojska Polskiego o Wał Pomorski”. Jest autorem i współautorem blisko stu książek, przewodników, informatorów i artykułów poświęconych turystyce, krajoznawstwu oraz historii regionu. Opracował liczne materiały dokumentujące dorobek Oddziału PTTK w Pile, w tym monografie jego 50-, 60- i 70-lecia. W ramach Inwentaryzacji Krajoznawczej Polski przygotował kilkaset kart obiektów krajoznawczych oraz biogramów zasłużonych działaczy turystycznych.

Od wielu lat prowadzi także działalność badawczą i popularyzatorską dotyczącą powstania wielkopolskiego, dokumentując losy jego uczestników i publikując opracowania historyczne. Jest cenionym falerystą i znawcą odznak turystycznych, a część swoich zbiorów przekazał do Muzeum Okręgowego w Pile. Reprezentował PTTK w Wojewódzkiej Radzie Ochrony Dóbr Kultury

oraz został powołany w skład Rady Muzeum przy Muzeum Okręgowym im. Stanisława Staszica w Pile.

Posiada liczne uprawnienia kadry programowej PTTK, m.in. Honorowego Przodownika Turystyki Pieszej, Honorowego Przodownika Turystyki Górskiej, Honorowego Przodownika Imprez na Orientację, Zasłużonego Instruktora Krajoznawstwa, Instruktora Kształcenia Kadr oraz Instruktora Opieki nad Zabytkami.

Za swoją wieloletnią działalność został uhonorowany Złotą Honorową Odznaką PTTK, najwyższymi wyróżnieniami programowymi Towarzystwa oraz licznymi odznaczeniami państwowymi i resortowymi, w tym Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski za wybitne zasługi na rzecz rozwoju turystyki.

23. Marek Koba, ur. 11 grudnia 1962 r. Członek Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego od 1977 r. i od blisko pięciu dekad aktywnie działa na rzecz rozwoju turystyki kwalifikowanej, krajoznawstwa oraz kształcenia kadr PTTK. Od wielu lat związany z Oddziałem PTTK w Jaworznie, gdzie pełnił liczne funkcje społeczne, m.in. przewodniczącego Oddziałowej Komisji Rewizyjnej, skarbnika oraz od 2018 r. wiceprezesa Zarządu Oddziału. Jest również wieloletnim prezesem Koła PTTK nr 1.

Posiada szerokie kwalifikacje kadry programowej PTTK, w tym uprawnienia przewodnika górskiego beskidzkiego i sudeckiego, honorowego przodownika turystyki kolarskiej, przodownika turystyki pieszej, przodownika GOT i InO, instruktora krajoznawstwa oraz instruktora ochrony przyrody. Od lat organizuje rajdy, wycieczki piesze, górskie i rowerowe, popularyzując turystykę kwalifikowaną oraz zdobywanie odznak turystycznych oraz krajoznawczych. Jest współautorem regulaminu Regionalnej Odznaki Krajoznawczej „Miłośnik Ziemi Jaworznickiej" oraz inicjatorem cyklu wycieczek „Jaworznickie krajobrazy", przybliżających mieszkańcom historię i walory krajoznawcze regionu.

Znaczącą część swojej działalności poświęcił turystyce kolarskiej. Jest współzałożycielem Regionalnej Rady Turystyki Kolarskiej Województwa Śląskiego, od 2011 r. jej przewodniczącym, a od wielu lat także przewodniczącym Komisji Turystyki Kolarskiej Zarządu Głównego PTTK. Koordynował organizację licznych ogólnopolskich zlotów przodowników turystyki kolarskiej oraz reprezentuje PTTK w Europejskiej Unii Turystyki Rowerowej (UECT), będąc członkiem jej zarządu. Aktywnie uczestniczy w pracach centralnych zespołów weryfikacyjnych odznak turystyki kolarskiej i krajoznawczej oraz w działaniach na rzecz rozwoju systemu kwalifikacji w turystyce.

Jest również autorem i współautorem opracowań krajoznawczych, w tym opisów tras do *Atlasu szlaków rowerowych miasta Jaworzna*, a także cenionym szkoleniowcem i mentorem młodszych pokoleń działaczy PTTK.

Za swoją wieloletnią działalność został odznaczony m.in. Złotym Krzyżem Zasługi (2026), Srebrnym Krzyżem Zasługi, Medalem za Długoletnią Służbę, Odznaką Honorową „Za Zasługi dla Turystyki", Złotą Honorową Odznaką PTTK oraz Odznaką Honorową im. Aleksandra Janowskiego za Zasługi dla Krajoznawstwa.

24. Barbara Kopydłowska-Kaczorowska, ur. 3 lutego 1942 r. Członkini Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego od 1968 r. Od ponad pięciu dekad nieprzerwanie angażuje się w rozwój turystyki, krajoznawstwa oraz szkolenie kadr przewodnickich. Swoją działalność rozpoczęła w Oddziale PTTK Wrocław-Śródmieście, następnie przez wiele lat działała w Oddziale Wrocławskim PTTK, a obecnie jest członkinią Oddziału Warszawskiego PTTK oraz Koła Przewodników i Pilotów PTTK „Rzepiór" we Wrocławiu.

Jest wybitną przewodniczką i instruktorką PTTK, posiadającą uprawnienia przewodnika miejskiego po Wrocławiu, przewodnika terenowego po Dolnym Śląsku, przewodnika sudeckiego I klasy, pilota wycieczek, Instruktora Przewodnictwa PTTK oraz tytuł „Zasłużonego Przewodnika PTTK". Przez wiele lat kierowała kursami przewodnickimi i instruktorskimi, przygotowując kolejne pokolenia przewodników turystycznych. Była inicjatorką i komandorem licznych ogólnopolskich rajdów oraz pielgrzymek przewodników PTTK, a także aktywnie uczestniczyła w organizacji Międzynarodowego Dnia Przewodników Turystycznych.

W latach 1997–2014 działała w Komisji Przewodnickiej Zarządu Głównego PTTK, pełniąc funkcję wiceprzewodniczącej ds. szkolenia. Jest inicjatorką powołania Dolnośląskiej Federacji Przewodników PTTK oraz od wielu lat uczestniczy w pracach Wojewódzkiej Komisji Egzaminacyjnej dla kandydatów na przewodników turystycznych. Nadal aktywnie angażuje się w kształcenie nowych kadr przewodnickich, czego przykładem jest współorganizacja kursu przewodnickiego zakończonego egzaminami w 2026 r.

Znaczący jej dorobek obejmuje również działalność wydawniczą. Jest współautorką publikacji dokumentujących historię i osiągnięcia środowiska przewodnickiego Dolnego Śląska i Opolszczyzny oraz opracowań popularyzujących dziedzictwo historyczne regionu. Dzięki wieloletniej pracy społecznej, wysokim kompetencjom i autorytetowi pozostaje jedną z najbardziej cenionych postaci polskiego środowiska przewodnickiego.

Za swoją działalność została uhonorowana licznymi wyróżnieniami, w tym Złotą Honorową Odznaką PTTK, Złotym Krzyżem Zasługi, Odznaką Honorową „Za Zasługi dla Turystyki", Odznaką Honorową „Zasłużony dla Wrocławia" oraz wieloma odznaczeniami regionalnymi i środowiskowymi.

25. Bogumił Korzeniewski, ur. 15 czerwca 1940 r. Jest związany z Polskim Towarzystwem Turystyczno-Krajoznawczym od 1969 r. i od ponad pięciu dekad aktywnie działa na rzecz rozwoju przewodnictwa, krajoznawstwa, regionalizmu oraz kolekcjonerstwa krajoznawczego. Z wykształcenia jest absolwentem Wydziału Turystyki Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu. W 1972 r. uzyskał uprawnienia przewodnika, obejmujące kolejno województwa toruńskie i włocławskie, a obecnie województwo kujawsko-pomorskie. W 2014 r. uzyskał uprawnienia Instruktora Przewodnictwa, a w 2017 r. tytuł „Zasłużonego Przewodnika PTTK".

Od początku działalności szczególną uwagę poświęcał rozwojowi turystyki pieszej i znakowaniu szlaków. W latach 1972–1976 społecznie zrealizował pionierskie przedsięwzięcie wytyczenia, oznakowania, nazwania i opisania oraz opracowania map 68 km szlaków pieszych

w rejonie Ciechocinka, Aleksandrowa Kujawskiego, Nieszawy, Raciążka, Odolionu i Otłoczyna. Szlaki te służą mieszkańcom i turystom do dziś. W latach 1972–1991 był członkiem Zarządu Oddziału PTTK w Ciechocinku, przewodniczącym Oddziałowej Komisji Turystyki Pieszej oraz członkiem Oddziałowej Komisji Krajoznawczej. W latach 1976–1980 działał również w strukturach wojewódzkich PTTK we Włocławku.

Istotną częścią jego działalności jest upowszechnianie wiedzy krajoznawczej. Jest autorem i współautorem licznych publikacji, opracowań, artykułów i folderów poświęconych przede wszystkim Ciechocinkowi, jego dziedzictwu i walorom turystycznym. Wśród jego dorobku znajdują się m.in. *7 dni w Ciechocinku*, *Ciechocinek i okolice*, *Trasy turystyczne*, *Tężnie ciechocińskie*, *Tężnie i warzelnia soli* oraz *Znakowane szlaki piesze okolic Ciechocinka*. Publikował również w wielu czasopismach krajoznawczych i regionalnych, a jego działalność publicystyczna przyczynia się do popularyzacji wiedzy o regionie. Jest także dziennikarzem regionalnego pisma „Zdrój Ciechociński".

Szczególne miejsce w jego działalności zajmuje fotografia krajoznawcza, grafika i kolekcjonerstwo. Gromadzi archiwalne i współczesne materiały fotograficzne dokumentujące życie turystyczne i społeczne Ciechocinka, w tym fotografie z organizowanych przez wiele lat młodzieżowych obozów wędrownych. Jest autorem wystaw poświęconych historii i dziedzictwu Ciechocinka, m.in. „Kolonie, obozy i zimowiska dzieci i młodzieży Uzdrowiska Ciechocinek – foto reminiscencje 30 lat później", „Trzy stulecia na kartach historii Ciechocinka" oraz „Tężniopolis A.D. 2024". Od 2017 r. działa w Podkomisji Kolekcjonerstwa Krajoznawczego Komisji Krajoznawczej ZG PTTK, współtworząc przedsięwzięcia związane z dokumentowaniem i popularyzacją dziedzictwa krajoznawczego.

Aktywnie angażuje się również w działalność macierzystego środowiska przewodnickiego, współorganizuje jubileusze Koła Przewodników oraz wydarzenia związane z historią polskiego przewodnictwa. Jego kompetencje graficzne wykorzystywane są przy projektowaniu materiałów, odznak, medali i innych pamiątek związanych z działalnością PTTK i organizacji regionalnych.

Za wieloletnią działalność został uhonorowany m.in. Złotą Honorową Odznaką PTTK, Odznaką „Zasłużony Przewodnik PTTK", Odznaką „Zasłużony Instruktor Krajoznawstwa", Odznaką Honorową im. A. Janowskiego „Za Zasługi dla Krajoznawstwa", Odznaką Honorową „Za Zasługi dla Turystyki", Odznaką Honorową „Zasłużony dla Kultury Polskiej" oraz licznymi wyróżnieniami regionalnymi i resortowymi.

26. Wojciech Kowalski, ur. 4 sierpnia 1945 r. Członek Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego od 1970 r., od ponad pięćdziesięciu pięciu lat nieprzerwanie angażującym się w działalność Towarzystwa na szczeblu oddziałowym, regionalnym i krajowym. Związany jest z Kołem Przewodników Miejskich i Terenowych przy Oddziale Miejskim PTTK im. Aleksandra Janowskiego w Lublinie.

Przez wiele lat pełnił liczne funkcje społeczne, m.in. prezesa Klubu Kolekcjonerów Krajoznawców „Chomik", członka Zarządu Oddziału Miejskiego PTTK w Lublinie, przewodniczącego Oddziałowej Komisji Krajoznawczej, przewodniczącego Kapituły Odznaczeń i Wyróżnień Oddziału oraz członka Komisji Krajoznawczej Zarządu Głównego PTTK.

Od 2011 r. kieruje Podkomisją Kolekcjonerstwa Krajoznawczego Komisji Krajoznawczej ZG PTTK, a od 2023 r. jest członkiem Kapituły Odznaczeń ZG PTTK.

Jest wybitnym krajoznawcą, organizatorem turystyki pieszej oraz jednym z najwybitniejszych w Polsce popularyzatorów kolekcjonerstwa krajoznawczego. Był inicjatorem i organizatorem licznych sesji naukowych, wystaw oraz przedsięwzięć popularyzujących historię, krajoznawstwo i dziedzictwo kulturowe Polski. Z jego inicjatywy zmodernizowano system odznak kolekcjonerskich PTTK, ustanowiono odznakę honorową „Zasłużony Kolekcjoner Krajoznawca" oraz rozpoczęto wydawanie „Biuletynu Podkomisji Kolekcjonerstwa Krajoznawczego", którego jest redaktorem naczelnym.

Jest autorem i współautorem licznych publikacji krajoznawczych oraz kolekcjonerskich, w tym opracowań poświęconych Lubelszczyźnie i historii Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego. Współtworzył regulaminy odznak krajoznawczych, organizował ogólnopolskie wydarzenia krajoznawcze oraz aktywnie działa na rzecz dokumentowania dorobku PTTK i wyróżniania jego zasłużonych działaczy.

Posiada uprawnienia przewodnika turystycznego, Honorowego Instruktora Ochrony Przyrody, Honorowego Przodownika Turystyki Pieszej oraz Zasłużonego Instruktora Krajoznawstwa.

Za działalność społeczną i krajoznawczą został odznaczony m.in. Złotym Krzyżem Zasługi oraz Odznaką Honorową „Za Zasługi dla Turystyki", Złotą Honorową Odznaką PTTK, a także wieloma wyróżnieniami samorządowymi i organizacyjnymi.

27. Jerzy Kufel, ur. 8 października 1950 r. Członek Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego od 1966 r., od ponad pięćdziesięciu lat związany z wojskowymi strukturami PTTK. Należy do Wojskowego Koła PTTK nr 3 przy Wojskowym Instytucie Łączności w Zegrzu oraz Oddziału Wojskowego PTTK przy Klubie Sił Powietrznych w Warszawie.

Od wielu lat aktywnie działa na rzecz rozwoju turystyki w środowisku wojskowym. Od 2002 r. pełni funkcję sekretarza Komisji Zarządu Głównego PTTK do Współpracy z Wojskiem Polskim, a w latach 2014–2015 kierował pracami komisji jako jej przewodniczący. Jest współorganizatorem najważniejszych ogólnopolskich przedsięwzięć turystycznych Wojska Polskiego, m.in. Centralnego Rajdu Wojska Polskiego na Orientację „Bieszczady", Centralnych Zlotów Turystów Wojska Polskiego, Rodzinnych Rajdów Górskich, Rodzinnych Spływów Kajakowych oraz Seminariów Krajoznawczych Wojska Polskiego. Od 2021 r. pełni funkcję Komandora Honorowego Centralnego Rajdu Wojska Polskiego na Orientację „Bieszczady".

Szczególne zasługi położył w rozwoju turystyki historycznej i militarnej. Był współinicjatorem kursów z zakresu turystyki historyczno-militarnej dla żołnierzy i pracowników resortu obrony narodowej oraz współtwórcą programu studiów podyplomowych „Turystyka Historyczno-Militarna", prowadzonych we współpracy z Wojskowym Centrum Edukacji Obywatelskiej i Akademią Sztuki Wojennej. Jako wykładowca przekazywał wiedzę z zakresu gier terenowych, orientacji w terenie oraz edukacyjnego wykorzystania szlaków historycznych.

Jest także cenionym autorem i redaktorem publikacji poświęconych historii wojskowości, fortyfikacjom i turystyce militarnej. Współredagował liczne wydawnictwa poseminaryjne oraz

opracowania dotyczące polskich twierdz i umocnień, a szczególne miejsce w jego dorobku zajmuje publikacja *50 lat bieszczadzkiej przygody*, dokumentująca historię jednego z najważniejszych przedsięwzięć turystycznych Wojska Polskiego.

Jest menedżerem turystyki oraz instruktorem biegów na orientację, od wielu lat łączy działalność organizacyjną, szkoleniową i popularyzatorską na rzecz Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego oraz środowiska wojskowego.

Za działalność społeczną i zawodową został odznaczony m.in. Złotym Krzyżem Zasługi, Złotym Medalem „Siły Zbrojne w Służbie Ojczyzny", Złotym Medalem „Za Zasługi dla Obronności Kraju", Odznaką Honorową „Za Zasługi dla Turystyki", Złotą Honorową Odznaką PTTK.

28. Andrzej Kuligowski, ur. 26 marca 1951 r. Członek Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego od 1982 r., od ponad czterech dekad aktywnie zaangażowany w rozwój turystyki i krajoznawstwa, szczególnie w dziedzinie turystyki motorowej oraz działalności organizacyjnej i szkoleniowej. Związany zawodowo z Gdańskiem, przez wiele lat pracował w Gdańskiej Stoczni Remontowej, łącząc działalność zawodową z intensywną aktywnością społeczną na rzecz PTTK.

Od początku swojej działalności związany był z gdańskim środowiskiem PTTK, pełniąc liczne funkcje w kołach i władzach oddziału. Przez dwadzieścia lat kierował Kołem PTTK przy Gdańskiej Stoczni Remontowej, a od 2009 r. współtworzy i rozwija Koło Grodzkie PTTK w Gdańsku, którego wielokrotnie był i ponownie jest prezesem.

Szczególne miejsce w jego działalności zajmuje turystyka motorowa. Jako członek, a następnie przewodniczący Komisji Turystyki Motorowej Zarządu Głównego PTTK, w latach 2002–2018 odegrał kluczową rolę w rozwoju tej dziedziny turystyki kwalifikowanej. Przeprowadził restrukturyzację systemu turystyki motorowej w PTTK, inicjował nowe rozwiązania organizacyjne oraz koordynował działalność klubów i kadry w skali całego kraju. Za swoje zasługi został wyróżniony godnością Honorowego Członka Komisji Turystyki Motorowej Zarządu Głównego PTTK.

Jako Organizator Turystyki i Przodownik Turystyki Motorowej PTTK od wielu lat prowadzi działalność szkoleniową. Był wykładowcą i egzaminatorem podczas dwunastu centralnych kursów kandydatów na Przodowników Turystyki Motorowej PTTK, przyczyniając się do przygotowania ponad 150 nowych działaczy i instruktorów. Jest również propagatorem krajoznawstwa poprzez popularyzację zdobywania odznak turystycznych i krajoznawczych.

Jego dorobek organizacyjny obejmuje przygotowanie ponad 150 imprez turystycznych o zasięgu regionalnym i ogólnopolskim, w których uczestniczyło blisko pięć tysięcy osób, w tym dzieci, młodzież, seniorzy oraz osoby z niepełnosprawnościami. Był komandorem Centralnego Rajdu i Zlotu Turystów Zmotoryzowanych PTTK „Kaszuby 2001", współorganizatorem licznych rajdów pomorskich oraz inicjatorem ponad 120 wydarzeń turystycznych dla mieszkańców Gdańska i członków PTTK.

Od wielu lat szczególną uwagę poświęca aktywizacji środowiska seniorów. Organizuje wycieczki, spacery krajoznawcze oraz cykle prelekcji poświęconych historii, kulturze i przyrodzie Pomorza. Dotychczas przygotował ponad 200 spotkań edukacyjnych oraz ponad 150 wycieczek

i spacerów terenowych. Jest także autorem i administratorem strony internetowej Koła Grodzkiego PTTK, wspierając promocję działalności Towarzystwa w przestrzeni cyfrowej.

Istotnym obszarem jego aktywności pozostaje działalność wydawnicza i popularyzatorska. Przez wiele lat współpracował przy wydawaniu kwartalnika „Jantarowe Szlaki", a także był współredaktorem monografii *Turystyka Motorowa PTTK 2006–2015*, dokumentującej dorobek Komisji Turystyki Motorowej ZG PTTK. Od 2015 r. angażuje się również w działalność w Centrum Wolontariatu w Gdańsku, uczestnicząc w zabezpieczeniu licznych wydarzeń społecznych i kulturalnych.

Za swoją wieloletnią działalność został uhonorowany licznymi odznaczeniami państwowymi, resortowymi i organizacyjnymi, wśród których znajdują się Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Złoty Krzyż Zasługi, Odznaka Honorowa „Za Zasługi dla Turystyki" oraz Złota Honorowa Odznaka PTTK.

29. Leszek Maślanka, ur. 5 lutego 1946 r. Członek Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego od 1966 r. i współzałożyciel Koła PTTK w Woli Radziszowskiej. Od początku swojej działalności związany jest przede wszystkim z turystyką górską, przewodnictwem oraz znakowaniem szlaków turystycznych. W 1966 r. uzyskał uprawnienia Organizatora Turystyki, a rok później uprawnienia Znakarza Szlaków Górskich i przewodnika beskidzkiego. W latach 1973–2020 kierował pracami znakarskimi Oddziału PTTK w Myślenicach, reprezentując oddział w sprawach związanych ze znakowaniem szlaków. Był inicjatorem korekt przebiegu istniejących tras oraz wytyczania nowych szlaków w Beskidach. Przez wiele lat działał także w Delegaturze Zachodnio-Karpackiej Komisji Turystyki Górskiej ZG PTTK. W 1994 r. uzyskał uprawnienia Instruktora Znakowania Szlaków, prowadził kursy dla kandydatów na znakarzy, a w 2015 r. otrzymał tytuł Zasłużonego Znakarza Szlaków Górskich PTTK.

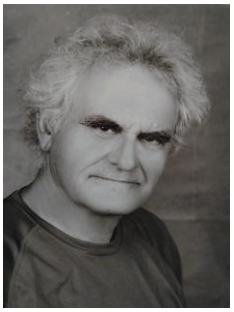
Od 1967 r. aktywnie działa w przewodnictwie beskidzkim. Był w gronie założycieli Koła Przewodników Beskidzkich i Terenowych przy Oddziale PTTK w Myślenicach, a w latach 1988–2025 pełnił funkcję jego prezesa. Jako Instruktor Przewodnictwa przez wiele lat uczestniczył w szkoleniu i egzaminowaniu kandydatów na przewodników. Był członkiem, a następnie przewodniczącym komisji egzaminacyjnej działającej przy Oddziale PTTK w Myślenicach, a w latach 2006–2024, z ramienia PTTK, pracował w Komisji Egzaminacyjnej dla Przewodników Górskich Beskidzkich przy Marszałku Województwa Małopolskiego, której przewodniczył w latach 2014–2024.

Przez wiele lat angażował się również w działalność Oddziału PTTK w Myślenicach. Pełnił funkcję skarbnika, prezesa, przewodniczącego Sądu Koleżeńskiego oraz wieloletniego wiceprezesa Zarządu Oddziału. Aktywnie działał w Komisji Turystyki Górskiej, posiada uprawnienia Przodownika Turystyki Górskiej na Beskid Zachodni i Beskid Wschodni, a od 2017 r. jest Honorowym Przodownikiem GOT.

Istotną część jego działalności stanowi praca z młodzieżą. Jako nauczyciel był opiekunem szkolnych kół PTTK w Liceum Ogólnokształcącym oraz Zespole Szkół Medycznych w Myślenicach. Organizował rajdy i prowadził kilkanaście obozów wędrownych dla młodzieży, kształtując zainteresowanie turystyką, krajoznawstwem i rodzinnym regionem. Za tę działalność otrzymał

Srebrną i Złotą Odznakę „Zasłużony w Pracy wśród Młodzieży”, a w 2022 r. tytuł „Nauczyciel Kraju Ojczystego”.

Za wieloletnią działalność turystyczno-krajoznawczą został wyróżniony m.in. Srebrną i Złotą Honorową Odznaką PTTK, Medalem 125-lecia TT-PTT-PTTK, Medalem 50-lecia PTTK, tytułami „Zasłużony Przewodnik PTTK” i „Zasłużony Znakarz Szlaków Górskich PTTK”, tytułem Honorowego Przodownika Turystyki Górskiej oraz licznymi odznaczeniami państwowymi i resortowymi.

30. Andrzej Mateusiak, ur. 16 maja 1955 r. Jest związany z Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego od 1980 r. i od ponad czterdziestu lat aktywnie uczestniczy w działalności Towarzystwa, łącząc pracę organizacyjną, przewodnicką, szkoleniową i krajoznawczą z tworzeniem trwałej infrastruktury turystycznej. Przez wiele lat pełnił funkcje w Zarządzie Oddziału PTTK „Sudety Zachodnie” w Jeleniej Górze, w tym prezesa w latach 1997–2003 i wiceprezesa od 2003 r., a także prezesa Klubu Kajakowego „Bulaj”. Zawodowo przez 36 lat pracował w strukturach PTTK, ostatnio jako kierownik biura Oddziału „Sudety Zachodnie”.

Szczególne miejsce w jego działalności zajmuje rozwój turystyki rowerowej. W 1999 r. opracował koncepcję sieci szlaków rowerowych polskiej części Euroregionu Nysa, a następnie doprowadził do zaprojektowania, uzgodnienia i wyznakowania 1695 km szlaków rowerowych. Inicjował współpracę PTTK z samorządami i instytucjami Euroregionu Nysa oraz pozyskiwał środki na realizację przedsięwzięć. Jest także kierownikiem prac znakarskich Oddziału PTTK „Sudety Zachodnie”, sprawującym nadzór nad około 900 km górskich szlaków turystycznych.

Znaczący jest jego wkład w rozwój turystyki kajakowej. Jako komandor Międzynarodowych Spływów Kajakowych na Bobrze zorganizował osiem edycji imprezy, w których uczestniczyło ponad 2000 osób, skutecznie pozyskując środki publiczne, europejskie i sponsorskie. Organizował również obozy kajakowe dla młodzieży oraz inne przedsięwzięcia turystyczne. Jest autorem przewodnika kajakowego po rzekach Bóbr i Kwisa.

Od ponad dwóch dekad aktywnie działa na rzecz kształcenia i rozwoju kadry przewodnickiej PTTK. W latach 2002–2026 organizował i prowadził jedenaście dwuletnich kursów dla kandydatów na przewodników sudeckich, które ukończyło 356 osób. Organizował również szkolenia przewodników w Polsce i za granicą, w tym we współpracy z partnerami czeskimi i niemieckimi. Inicjował przedsięwzięcia integrujące środowisko przewodnickie, w tym obchody jubileuszowe oraz Rok 2023 – Rok Przewodników Sudeckich w województwie dolnośląskim.

Jest autorem i współautorem licznych publikacji krajoznawczych, przewodników i opracowań dotyczących historii turystyki i przewodnictwa w Sudetach, a także ponad 30 artykułów o tematyce turystycznej, przewodnickiej i kajakowej. Organizował wystawy poświęcone historii PTTK, turystyce kajakowej i przewodnictwu sudeckiemu. Angażował się również w dokumentowanie i popularyzowanie dziedzictwa przewodnickiego.

Ważnym obszarem jego działalności jest troska o majątek i dorobek PTTK. W latach 2008–2019 pozyskiwał środki na remonty zamku Chojnik, przygotowując dokumentację i rozliczając pozyskane dotacje. Dzięki jego działaniom zrealizowano prace remontowe o wartości ponad 1,6 mln zł, przy pozyskaniu ponad 1,55 mln zł środków zewnętrznych. Od wielu lat aktywnie uczestniczy

również w działalności regionalnych i ogólnopolskich struktur przewodnickich. Był jednym z inicjatorów Porozumienia Oddziałów PTTK Województwa Dolnośląskiego, przez lata pełniąc funkcję jego wiceprzewodniczącego. Jest organizatorem licznych imprez, rajdów, seminariów i przedsięwzięć szkoleniowych, a także autorem projektów odznak, znaczków i materiałów promocyjnych PTTK.

Za wieloletnią działalność społeczną, organizacyjną, przewodnicką i krajoznawczą otrzymał m.in. Złoty Krzyż Zasługi, Srebrny Krzyż Zasługi, Odznakę Honorową „Za Zasługi dla Turystyki", Złotą Honorową Odznakę PTTK, Złotą Odznakę „Zasłużony Pracownik PTTK", Dolnośląską Odznakę Honorową PTTK, Odznakę „Zasłużony Przewodnik PTTK", Odznakę „25 lat w PTTK", Złotą Honorową Odznakę Polskiego Związku Kajakowego oraz Odznakę „Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej" w stopniu złotym.

31. Andrzej Matz, ur. 25 października 1952 r. Jest jednym z najbardziej zasłużonych działaczy Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, z którym związany jest od 1968 r. Od blisko sześciu dekad aktywnie uczestniczy w rozwoju turystyki kwalifikowanej, krajoznawstwa oraz działalności organizacyjnej PTTK, szczególnie w środowisku wodniackim i w strukturach Oddziału Stołecznego PTTK im. Aleksandra Janowskiego w Warszawie.

Jest kapitanem jachtowym i motorowodnym oraz wieloletnim organizatorem szkolenia żeglarskiego i motorowodnego. W latach 1995–2009 pełnił funkcję prezesa Warszawskiego Klubu Wodniaków PTTK im. Stanisława Gabryszewskiego, przyczyniając się do wyszkolenia kilkuset żeglarzy i motorowodniaków. Następnie przez szesnaście lat był wiceprezesem, a później prezesem Zarządu Oddziału Stołecznego PTTK, koordynując rozwój turystyki wodnej oraz wspierając działalność wszystkich form turystyki kwalifikowanej.

Od wielu lat popularyzuje historię Polskiej Marynarki Wojennej poprzez organizację rajdów, regat, rejsów oraz imprez turystycznych o charakterze historycznym. Był wielokrotnym komandorem Rajdu Motorowodnego im. adm. Arenda Dickmanna oraz Regat Samotnych Żeglarzy im. kpt. Leonida Teligi. Jest autorem regulaminów i programów imprez nawiązujących do tradycji polskiego oręża i dziejów Marynarki Wojennej.

Jako prezes Oddziału Stołecznego PTTK inicjował i współorganizował liczne przedsięwzięcia popularyzujące krajoznawstwo, w tym jubileuszowe wycieczki do Starej Dąbrowy – miejsca zakończenia pierwszej zbiorowej wycieczki Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego z 1907 r. W 2023 r. przewodniczył Komitetowi Organizacyjnemu obchodów 70-lecia Oddziału Stołecznego PTTK oraz był inicjatorem ustanowienia okolicznościowego medalu jubileuszowego. Niezmiennie wspiera działalność Komisji Turystyki Pieszej oraz przedsięwzięcia upamiętniające najważniejsze wydarzenia historii Polski.

Szczególnym świadectwem jego przywiązania do tradycji Towarzystwa było uratowanie możliwości dalszego rozwoju Panteonu PTTK. Jako architekt opracował projekt jego rozbudowy, uzyskał wszystkie niezbędne uzgodnienia, zaangażował własną firmę budowlaną oraz sfinansował realizację przedsięwzięcia ze środków prywatnych. Dzięki temu znacząco zwiększono przestrzeń przeznaczoną na upamiętnienie najwybitniejszych działaczy PTTK z całej Polski.

Za swoją wieloletnią działalność został odznaczony m.in. Złotą Honorową Odznaką PTTK, Złotym Krzyżem Zasługi, Honorową Odznaką „Za Zasługi dla Turystyki", Złotą Odznaką „Zasłużony Działacz Żeglarstwa Polskiego", Złotą Honorową Odznaką Polskiego Związku Motorowodnego i Narciarstwa Wodnego oraz wieloma innymi wyróżnieniami państwowymi, resortowymi i organizacyjnymi.

32. Henryk Mielcarz, ur. 14 kwietnia 1963 r. – nauczyciel geografii, działacz społeczny, krajoznawca i organizator turystyki, członek Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego od 1979 r.

Od ponad czterech dekad nieprzerwanie angażuje się w rozwój turystyki, krajoznawstwa i edukacji regionalnej na Opolszczyźnie. Swoją działalność rozpoczął jako aktywny członek Szkolnego Koła Krajoznawczo-Turystycznego PTTK, a następnie przez wiele lat prowadził szkolne kluby turystyczne, wychowując kolejne pokolenia młodych turystów i krajoznawców.

Pełnił funkcje członka Zarządu, wiceprezesa i prezesa Oddziału Regionalnego PTTK Śląska Opolskiego w Opolu. Od początku działalności stoi na czele utworzonego z jego inicjatywy Oddziału PTTK „Centrum Edukacji Ekologicznej" w Strzelcach Opolskich, którego jest założycielem i prezesem. Jest również członkiem Rady Prezesów Porozumienia Oddziałów PTTK Województwa Opolskiego.

Szczególnym obszarem jego aktywności jest praca z dziećmi i młodzieżą oraz łączenie edukacji z turystyką. Był organizatorem i współorganizatorem licznych wojewódzkich finałów Ogólnopolskiego Młodzieżowego Turnieju Turystyczno-Krajoznawczego PTTK, konkursów krajoznawczych oraz szkoleń dla opiekunów Szkolnych Kół Krajoznawczo-Turystycznych. Zainicjował i współtworzył realizowany do dziś program „Edukacja Ekologiczna PLUS", będący przykładem skutecznego połączenia edukacji przyrodniczej z krajoznawstwem i turystyką kwalifikowaną.

Jako organizator turystyki przygotował kilkaset rajdów, wycieczek, wypraw górskich, rowerowych i krajoznawczych oraz wydarzeń popularyzujących walory przyrodnicze i kulturowe Polski. Szczególne miejsce w jego działalności zajmuje organizacja cyklicznych imprez turystycznych realizowanych przez Oddział PTTK „Centrum Edukacji Ekologicznej", których ideą przewodnią jest hasło „Turystyka łączy pokolenia". Zainicjował również cykl Spacerów Miejskich z Przewodnikami PTTK popularyzujących dziedzictwo Strzelec Opolskich i regionu.

Od wielu lat aktywnie działa na rzecz rozwoju krajoznawstwa, będąc autorem i współautorem licznych publikacji metodycznych, krajoznawczych i ekologicznych oraz setek artykułów popularyzujących działalność PTTK, walory przyrodnicze i dziedzictwo kulturowe Opolszczyzny. Jest wykładowcą i szkoleniowcem kadr turystycznych oraz propagatorem edukacji ekologicznej.

Posiada uprawnienia przewodnika terenowego po województwie opolskim, przodownika turystyki górskiej, instruktora krajoznawstwa regionu, społecznego opiekuna zabytków oraz znakarza szlaków górskich. Za swoją wieloletnią działalność został uhonorowany licznymi odznaczeniami państwowymi i wyróżnieniami PTTK, w tym Złotym Krzyżem Zasługi, Złotą Honorową Odznaką PTTK, tytułem „Nauczyciel Kraju Ojczystego" oraz nagrodami i wyróżnieniami, m.in. w konkursie „Lew Opolskiej Turystyki".

33. Jan Natkowski, ur. 5 września 1951 r. Energetyk, krajoznawca i działacz społeczny, członek Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego od 1984 r. Od ponad czterdziestu lat aktywnie działa na rzecz rozwoju turystyki i krajoznawstwa na Mazowszu. Przez wiele lat pełnił funkcję członka Zarządu Oddziału Miejskiego PTTK w Płocku, a następnie został jego prezesem, kierując działalnością oddziału przez kolejne kadencje. Jako przewodniczący Komisji Opieki nad Zabytkami, a później prezes, konsekwentnie rozwijał działalność programową, organizacyjną i krajoznawczą Towarzystwa.

Jest organizatorem i współorganizatorem wielu wydarzeń o zasięgu regionalnym i ogólnopolskim, w tym Ogólnopolskich Wędrówek Regionalnych PTTK, centralnych obchodów Dnia PTTK, zlotów turystów województwa mazowieckiego, wojewódzkich eliminacji Ogólnopolskiego Młodzieżowego Turnieju Turystyczno-Krajoznawczego oraz licznych konkursów krajoznawczych i przedsięwzięć realizowanych we współpracy z samorządem województwa, kuratorium oświaty oraz instytucjami kultury.

Szczególnym obszarem jego działalności jest popularyzacja turystyki i krajoznawstwa wśród dzieci i młodzieży. Z jego inicjatywy rozwijano cykliczne rajdy szkolne, gromadzące każdorazowo setki uczestników, a także konkursy krajoznawcze promujące poznawanie historii i dziedzictwa Mazowsza. Dzięki jego zaangażowaniu wielu nauczycieli i działaczy PTTK zostało uhonorowanych za swoją działalność, a młodzież z Płocka wielokrotnie osiągała sukcesy w konkursach i turniejach krajoznawczych na szczeblu wojewódzkim i ogólnopolskim.

Aktywnie współpracował z Mazowieckim Forum Oddziałów PTTK, pełnił funkcje wiceprezesa i prezesa tej organizacji oraz koordynował wspólne przedsięwzięcia programowe, w tym opracowywanie wojewódzkiego kalendarza imprez turystycznych. Był również współzałożycielem Płockiej Lokalnej Organizacji Turystycznej, działał na rzecz promocji turystycznej regionu oraz współtworzył wydanie przewodnika „Piesze znakowane szlaki turystyczne okolic Płocka".

Dużą wagę przywiązywał do ochrony dziedzictwa i rozwoju infrastruktury PTTK. Dzięki jego staraniom zachowano siedzibę oddziału w zabytkowym budynku Odwachu, ważnym miejscu pamięci historycznej Płocka. Koordynował również prace związane z odnawianiem oznakowania szlaków turystycznych oraz wytyczaniem nowych tras.

W okresie pandemii zapewnił ciągłość funkcjonowania oddziału, osobiście organizując obsługę ruchu turystycznego i koordynując działalność przewodnicką oraz organizację imprez. Jego odpowiedzialność i zaangażowanie pozwoliły utrzymać aktywność oddziału mimo wyjątkowo trudnych warunków.

Posiada uprawnienia przodownika turystyki pieszej, przewodnika turystycznego oraz pilota wycieczek. Za swoją wieloletnią działalność został uhonorowany Złotą Honorową Odznaką PTTK, Złotą Honorową Odznaką „Zasłużony w pracy PTTK wśród młodzieży", Odznaką Honorową „Za Zasługi dla Turystyki" oraz licznymi odznaczeniami państwowymi, resortowymi i branżowymi.

34. Arkadiusz Nowakowski, ur. 7 stycznia 1949 r w Kozienicach. Członek Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego od 1974 r. Od ponad pięciu dekad z ogromnym zaangażowaniem działa na rzecz rozwoju turystyki kwalifikowanej, krajoznawstwa oraz umacniania struktur organizacyjnych PTTK na Mazowszu.

Przez wiele lat pełnił funkcję prezesa Oddziału PTTK w Kozienicach, wcześniej był jego wiceprezesem oraz przewodniczącym Sądu Koleżeńskiego. Dzięki jego zaangażowaniu oddział stał się jedną z najaktywniejszych jednostek PTTK na Mazowszu, organizując liczne przedsięwzięcia o zasięgu regionalnym i ogólnopolskim oraz skutecznie rozwijając działalność programową i organizacyjną.

Był inicjatorem i organizatorem wielu rajdów pieszych i górskich, spływów kajakowych, zlotów oraz wycieczek krajoznawczych, w których każdego roku uczestniczyły tysiące turystów. Szczególne miejsce w jego działalności zajmuje praca z młodzieżą. Kierowany przez niego Oddział wielokrotnie organizował finały i eliminacje Ogólnopolskiego Młodzieżowego Turnieju Turystyczno-Krajoznawczego, Centralne Zloty Laureatów Ogólnopolskiego Młodzieżowego Konkursu Krajoznawczego „Poznajemy Ojcowiznę" oraz Zloty Turystów Województwa Mazowieckiego. Pod jego kierownictwem Szkolne Koła Krajoznawczo-Turystyczne osiągały liczne sukcesy na szczeblu wojewódzkim i ogólnopolskim.

Jako czynny pilot wycieczek krajowych i zagranicznych poprowadził ponad trzysta wycieczek do wielu krajów Europy, Azji i Afryki, popularyzując krajoznawstwo, poznawanie dziedzictwa kulturowego oraz aktywną turystykę. Równocześnie rozwijał współpracę PTTK z samorządami, instytucjami kultury, nadleśnictwami oraz organizacjami społecznymi, skutecznie promując walory turystyczne regionu kozienickiego.

Aktywnie uczestniczył również w pracach Mazowieckiego Forum Oddziałów PTTK, pełnił funkcje we władzach tej organizacji i współtworzył program współpracy oddziałów województwa mazowieckiego. Dzięki jego inicjatywie i konsekwencji Oddział PTTK w Kozienicach rozwijał działalność programową, organizacyjną i szkoleniową, pozostając ważnym ośrodkiem turystyki i krajoznawstwa w regionie.

Posiada uprawnienia pilota wycieczek krajowych i zagranicznych. Za swoją wieloletnią działalność został uhonorowany licznymi wyróżnieniami PTTK, w tym Złotą Honorową Odznaką PTTK i Medalem „50 lat w PTTK", a także odznaczeniami państwowymi i resortowymi, wśród których znajdują się Złoty Medal za Długoletnią Służbę oraz Odznaka Honorowa „Za Zasługi dla Turystyki". Jest również Członkiem Honorowym Mazowieckiego Forum Oddziałów PTTK.

35. Waldemar Osypiuk, ur. 19 listopada 1961 r. Członek Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego od 1981 r., od 1995 r. nieprzerwanie kontynuuje aktywną działalność w Oddziale Wojskowym PTTK we Wrocławiu. Od ponad czterech dekad należy do grona najbardziej zaangażowanych działaczy środowiska wojskowego PTTK, skutecznie łącząc doświadczenie organizacyjne z pasją do turystyki, krajoznawstwa i pracy społecznej.

Już od początku swojej działalności angażował się w organizację imprez turystycznych, a szczególną rolę odegrał przy rozwoju Rajdu Górskiego Wojska Polskiego „SUDETY",

jednej z najważniejszych imprez turystycznych środowiska wojskowego, której od wielu lat jest komandorem. W latach 2001–2009 pełnił funkcję Prezesa Zarządu Oddziału Wojskowego PTTK, a od 2017 r. ponownie kieruje oddziałem, konsekwentnie rozwijając jego działalność programową i organizacyjną. Pod jego kierownictwem oddział wielokrotnie zdobywał czołowe wyróżnienia w środowisku wojskowym PTTK, w tym tytuł „Wojskowy Oddział PTTK Roku".

Od 2008 r. przewodniczy Komisji Zarządu Głównego PTTK do Współpracy z Wojskiem Polskim. Koordynuje działalność wojskowego środowiska PTTK skupiającego kilka tysięcy członków i organizującego corocznie ponad tysiąc przedsięwzięć turystyczno-krajoznawczych. Zorganizował liczne seminaria krajoznawcze Wojska Polskiego, centralne odprawy szkoleniowe oraz konkursy i wyróżnienia promujące aktywność oddziałów, kół i klubów wojskowych PTTK. Dba o zachowanie wieloletnich tradycji turystycznych Wojska Polskiego, koordynując m.in. Centralny Rajd Turystyczny Wojska Polskiego na Orientację „Bieszczady", Rodzinny Spływ Kajakowy Wojska Polskiego oraz Rodzinny Rajd Górski Wojska Polskiego „Tatry".

Szczególne miejsce w jego działalności zajmuje współpraca z oddziałami PTTK, samorządami oraz organizacjami społecznymi. Jest inicjatorem licznych przedsięwzięć promujących walory Dolnego Śląska i Wrocławia, takich jak cykle „Mój magiczny Wrocław", „Koleją na szlak" czy „Magiczny Dolny Śląsk". Konsekwentnie wspiera rozwój młodej kadry PTTK, powierzając młodszym działaczom odpowiedzialne zadania organizacyjne i budując trwałą ciągłość pokoleniową w działalności Towarzystwa.

Od 2013 r. uczestniczy w pracach Zarządu Głównego PTTK, a od 2019 r. pełni funkcję Wiceprezesa Zarządu Głównego PTTK. Odpowiada za sprawy związane z funkcjonowaniem oddziałów, przewodniczy Zespołowi ds. bezpieczeństwa funkcjonowania oddziałów oraz był inicjatorem szerokich konsultacji z oddziałami prowadzonych w okresie pandemii. Współtworzył system bieżącej informacji Zarządu Głównego PTTK dla oddziałów oraz koordynował przygotowanie projektu Strategii PTTK przedstawianej XXI Walnemu Zjazdowi PTTK.

Za swoją wieloletnią działalność został uhonorowany licznymi odznaczeniami państwowymi i resortowymi, w tym Złotym Krzyżem Zasługi, Złotą Honorową Odznaką PTTK, Odznaką Honorową „Za Zasługi dla Turystyki", a także wieloma odznaczeniami wojskowymi.

36. Zbigniew Karol Pawlik, ur. 19 grudnia 1956 r. Członek Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego od 1975 r. Od początku działalności związany jest z Klubem Kolarskim PTTK „Ondraszek" w Cieszynie, w którym pełnił funkcje sekretarza i wiceprezesa, a od 2006 r. jest prezesem. Przez ponad pięćdziesiąt lat aktywności społecznej konsekwentnie rozwija turystykę kolarską, krajoznawstwo oraz działalność organizacyjną PTTK na terenie Śląska Cieszyńskiego. Każdego roku klub organizuje pod jego kierownictwem około 30 wycieczek rowerowych dla członków PTTK i mieszkańców regionu, w tym również imprezy adresowane do dzieci i młodzieży.

Szczególnym jego osiągnięciem jest organizacja ogólnopolskich imprez turystyki kolarskiej. W 2006 r. kierował organizacją XLVI Ogólnopolskiego Szkoleniowego Zlotu Przodowników Turystyki Kolarskiej w Cieszynie, w którym uczestniczyło 349 osób z całego kraju. Po dwudziestu latach, w 2026 r., ponownie stanął na czele komitetu organizacyjnego Ogólnopolskiego Szkoleniowego

Zlotu Przodowników Turystyki Kolarskiej – LXVI Zlotu w Ustroniu, który zgromadził ponad 500 uczestników. W ramach zlotu przeprowadzono również szkolenie i egzaminy dla kandydatów na przodowników turystyki kolarskiej. Sprawna organizacja tak dużego przedsięwzięcia wymagała współpracy z samorządami i licznymi partnerami, co potwierdziło jego wysokie kompetencje organizacyjne oraz autorytet w środowisku turystycznym.

Aktywnie działa na rzecz rozwoju współpracy transgranicznej. Współorganizuje imprezy turystyczne z partnerami z Republiki Czeskiej, w tym „Rajdy do źródeł Olzy", oraz działania służące popularyzacji turystyki kolarskiej po obu stronach granicy. Jest inicjatorem i autorem regulaminów oraz oprawy graficznej odznaki „Śląsk Cieszyński 1919 – śladami konfliktu granicznego CZ-PL" i odznaki „Rowerem dookoła Śląska Cieszyńskiego", promującej poznawanie historycznych i kulturowych walorów regionu.

Ważnym wydarzeniem w jego działalności była organizacja w 2022 r. obchodów 100-lecia schroniska PTTK na Stożku. Jako przewodniczący komitetu organizacyjnego odpowiadał za przygotowanie przedsięwzięcia, które zgromadziło kilkaset osób i stało się znaczącym wydarzeniem dla środowiska turystycznego Beskidu Śląskiego. Aktywnie popularyzuje również wiedzę krajoznawczą i historię regionu. Jest autorem licznych publikacji w wydawnictwach PTTK, m.in. „Krajoznawcy Górnośląskim", „Wędrowniku" i „Gościńcu", a także w czeskim miesięczniku kulturalnym PZKO „ZWROT". Prowadzi prelekcje i prezentacje dotyczące turystyki, krajoznawstwa i historii Śląska Cieszyńskiego, uczestniczy także w działalności Klubu Fotografii Krajoznawczej PTTK.

Od wielu lat aktywnie działa we władzach PTTK. W Oddziale PTTK „Beskid Śląski" w Cieszynie był członkiem Komisji Rewizyjnej, wiceprezesem i prezesem, a obecnie ponownie pełni funkcję wiceprezesa. Od 2022 r. jest wiceprezesem Rady Prezesów Oddziałów PTTK województwa śląskiego. Szczególnie odpowiedzialną działalność prowadzi w Głównym Sądzie Koleżeńskim PTTK, którego jest członkiem od 2017 r. Aktywnie uczestniczy w pracach orzeczniczych i posiedzeniach plenarnych, wielokrotnie wchodząc w skład zespołów orzekających, a także przewodnicząc ich pracom. W jednej z trudnych spraw, w której uczestniczyli prezesi dwóch oddziałów oraz komisja Zarządu Głównego PTTK, dzięki wiedzy, doświadczeniu, taktowi i umiejętności prowadzenia dialogu doprowadził do pojednania stron. Jego pracowitość, rzetelność i odpowiedzialność sprawiają, że należy do członków GSK, na których Prezydium może zawsze liczyć.

Jest Przodownikiem Turystyki Kolarskiej PTTK oraz Honorowym Przodownikiem Turystyki Kolarskiej. Za wieloletnią działalność na rzecz Towarzystwa i turystyki został uhonorowany m.in. Srebrną i Złotą Honorową Odznaką PTTK, Odznaką „25 lat w PTTK", Odznaką „50 lat w PTTK", Odznaką „Zasłużony w pracy PTTK wśród młodzieży" w stopniu złotym, Odznaką „Za zasługi w turystyce kolarskiej PTTK w woj. śląskim", Śląską Honorową Odznaką PTTK, wpisem do Księgi Zasłużonych Działaczy PTTK województwa śląskiego, Medalem 75 lat turystyki polskiej na Ziemi Cieszyńskiej, Odznaką „Za Zasługi dla Turystyki", Odznaką „Zasłużony Działacz Turystyki", Odznaką Honorową „Zasłużony dla Służby Celnej", Srebrną i Złotą Odznaką Honorową „Za zasługi dla województwa śląskiego", Medalem „Za zasługi dla Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Sportowego »Beskid Śląski« w Republice Czeskiej" oraz Brązowym Krzyżem Zasługi.

37. Henryk Peliński, ur. 8 lipca 1939 r. w Poznaniu. Członek Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego od 1976 r. Od ponad pięćdziesięciu lat aktywnie działa na rzecz rozwoju turystyki i krajoznawstwa, pozostając związanym z Oddziałem Środowiskowym PTTK Poznań-Nowe Miasto im. Franciszka Jaśkowiaka oraz Kołem Terenowym PTTK im. Czesława Ptaka.
Swoją działalność społeczną w PTTK rozpoczął w środowisku pracowników Poznańskiej Fabryki Maszyn Żniwnych, gdzie w 1979 r. został członkiem Zarządu Koła PTTK „Maszyny Żniwne", kierując sekcją kolarską. W 1983 r. objął funkcję Prezesa Koła, którą pełnił przez dwadzieścia lat, do 2003 r. W tym okresie był organizatorem licznych rajdów, wycieczek i spotkań integracyjnych, szczególnie angażując pracowników zakładu i ich rodziny w aktywne formy turystyki.

Od 1985 r. nieprzerwanie działa w Zarządzie Oddziału Środowiskowego PTTK Poznań–Nowe Miasto, a od 2001 r. pełni funkcję Wiceprezesa Zarządu Oddziału. W 2005 r. został wybrany Prezesem Koła Terenowego PTTK im. Czesława Ptaka i funkcję tę pełni do chwili obecnej. Swoim doświadczeniem, zaangażowaniem oraz znajomością środowiska od wielu lat wspiera działalność oddziału.

Szczególny jego wkład stanowi organizacja i realizacja imprez turystycznych oddziału. Aktywnie uczestniczy w przygotowaniu tras rajdów, ich sprawdzaniu w terenie oraz prowadzeniu met rajdowych. Jego obecność przy organizacji najważniejszych imprez oddziałowych stała się wieloletnią tradycją, a doświadczenie i zaangażowanie są wysoko cenione przez członków oddziału.

Jako doświadczony działacz PTTK posiada uprawnienia Organizatora Turystyki PTTK oraz Przodownika Turystyki Pieszej. Przez dziesięciolecia łączył działalność organizacyjną z praktycznym propagowaniem turystyki pieszej, krajoznawstwa i aktywnego wypoczynku.

Za swoją wieloletnią działalność został wyróżniony m.in. Srebrną Honorową Odznaką PTTK, Złotą Honorową Odznaką PTTK, Medalem im. Franciszka Jaśkowiaka Zarządu Wojewódzkiego Jednostek Regionalnych PTTK, Medalem „50 lat w PTTK", a także odznaczeniami państwowymi, w tym Brązowym Krzyżem Zasługi oraz Srebrnym Krzyżem Zasługi.

38. Małgorzata Radomska, ur. 28 listopada 1955 r. w Gliwicach. Członkini Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego od 1973 r. Od ponad pięćdziesięciu lat aktywnie działa na rzecz rozwoju turystyki i krajoznawstwa, związana przede wszystkim z Turystycznym Klubem Kolarskim PTTK im. Władysława Huzy oraz Oddziałem PTTK Ziemi Gliwickiej w Gliwicach.
Swoją działalność w PTTK rozpoczęła w środowisku turystyki kolarskiej. Od 1974 r. była członkinią Zarządu Turystycznego Klubu Kolarskiego PTTK im. Władysława Huzy, pełniąc funkcje sekretarza, skarbnika, a w latach 1993–2004 funkcję Prezesa Klubu. Przez cały okres swojej działalności była organizatorką i współorganizatorką ponad stu rajdów kolarskich jedno- i wielodniowych, skierowanych zarówno do dorosłych, jak i młodzieży. Szczególne znaczenie miała jej działalność przy organizacji Międzynarodowego Rajdu Kolarskiego AIT w 1986 r. oraz Ogólnopolskiego Zlotu Przodowników Turystyki Kolarskiej PTTK w Gliwicach w 2003 r.

Jako Prezes Turystycznego Klubu Kolarskiego PTTK im. Władysława Huzy aktywnie rozwijała działalność programową klubu, organizując wycieczki, konkursy krajoznawcze i spotkania popularyzujące wiedzę o Polsce, jej historii i walorach turystycznych. Sama zdobywała i propagowała zdobywanie odznak turystycznych i krajoznawczych, zachęcając kolejne pokolenia turystów do aktywnego poznawania kraju.

Od wielu lat angażuje się w działalność Oddziału PTTK Ziemi Gliwickiej. Przez dwadzieścia lat pełniła funkcję Skarbnika Zarządu Oddziału, odpowiadając za gospodarkę finansową oraz wspierając bieżącą działalność organizacyjną oddziału. Aktywnie uczestniczyła także w przygotowaniu i realizacji imprez oddziałowych, w tym Rajdu Szlakami Powstań Śląskich oraz Zlotu Młodzieży.

Od 2017 r. działa w Głównej Komisji Rewizyjnej PTTK, a od 2022 r. pełni funkcję Wiceprezesa. W ramach pracy kontrolnej uczestniczy w analizie i opiniowaniu sprawozdań finansowych oraz budżetu Towarzystwa, przeprowadza kontrole jednostek organizacyjnych PTTK i spółek Towarzystwa. Swoją działalność wykonuje z dużym zaangażowaniem, zachowując profesjonalizm, takt i szacunek wobec współpracowników.

Posiada liczne uprawnienia kadry PTTK, w tym uprawnienia Przodownika Turystyki Kolarskiej, Honorowego Przodownika Kolarskiej Odznaki Turystycznej, Przodownika Turystyki Pieszej oraz Instruktora Krajoznawstwa Regionu.

Za swoją wieloletnią działalność została wyróżniona m.in. Srebrną i Złotą Honorową Odznaką PTTK, Złotą Odznaką „Zasłużony w Pracy PTTK wśród Młodzieży", wpisem do Księgi Zasłużonych Działaczy PTTK województwa śląskiego, a także Odznaką Honorową „Za Zasługi dla Turystyki" przyznaną przez Ministra Sportu i Turystyki.

39. Tadeusz Reczuch, ur. 21 października 1934 r. we Lwowie. Członek Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego od 1958 r. Zaangażowany w rozwój Towarzystwa szczególnie w obszarze turystyki kwalifikowanej, pracy organizacyjnej oraz kształcenia kolejnych pokoleń turystów.

Swoją działalność w PTTK związał przede wszystkim ze środowiskiem Koła nr 2 „Wagonowcy" przy Oddziale PTTK w Świdnicy, którego był współtwórcą i wieloletnim prezesem. Przez lata aktywnie działał również w strukturach oddziałowych i regionalnych PTTK, pełniąc funkcje członka Zarządu Oddziału PTTK w Świdnicy, Prezesa Zarządu Oddziału, członka Prezydium Zarządu Wojewódzkiego oraz członka Prezydium Zarządu Okręgu PTTK w Wałbrzychu. Swoją pracą, doświadczeniem i zaangażowaniem przyczyniał się do rozwoju działalności Towarzystwa oraz integracji środowiska turystycznego.

Jest Honorowym Przodownikiem Turystyki Górskiej oraz Honorowym Przodownikiem Turystyki Pieszej, a także Przodownikiem Turystyki Górskiej, Przodownikiem Turystyki Pieszej, Przewodnikiem Sudeckim, Instruktorem Krajoznawstwa Regionu i Instruktorem Narciarstwa. Przez wiele lat aktywnie wykorzystywał swoje uprawnienia, organizując i prowadząc wycieczki, rajdy oraz szkolenia, dzieląc się wiedzą i doświadczeniem z kolejnymi pokoleniami turystów.

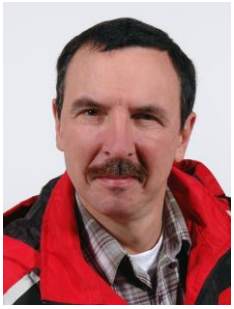
Szczególne zasługi położył w zakresie popularyzacji turystyki aktywnej i krajoznawstwa. Był inicjatorem i organizatorem licznych imprez turystycznych – pieszych, górskich, krajoznawczych, narciarskich oraz kajakowych. Przez dziesięciolecia prowadził wycieczki po wielu regionach Polski,

przybliżając uczestnikom ich historię, walory przyrodnicze i kulturowe. Szczególne miejsce w jego działalności zajmowały Karpaty Wschodnie, zwłaszcza Czarnohora i Gorgany, którym poświęcał wiele uwagi jako przewodnik i krajoznawca.

W swojej wieloletniej działalności pełnił również ważną rolę wychowawczą. Był nauczycielem i opiekunem wielu pokoleń turystów, inspirując ich do aktywnego poznawania kraju, zdobywania odznak turystycznych oraz angażowania się w działalność społeczną PTTK. Jego ogromna wiedza krajoznawcza, doświadczenie organizacyjne i umiejętność przekazywania wiedzy sprawiły, że stał się cenionym autorytetem w środowisku turystycznym.

Pomimo upływu lat nadal pozostawał aktywnym członkiem Oddziału PTTK w Świdnicy, wspierając jego działalność oraz uczestnicząc w organizacji przedsięwzięć turystycznych. Jego zaangażowanie, odpowiedzialność i przywiązanie do idei PTTK stanowią przykład wieloletniej społecznej służby na rzecz turystyki i krajoznawstwa.

Za swoją działalność został wielokrotnie wyróżniony, m.in. Złotą Honorową Odznaką PTTK, Odznaką „Zasłużony Działacz Turystyki", Odznaką „Zasłużony Przewodnik" oraz Srebrnym Krzyżem Zasługi.

40. Zbigniew Rudziński, ur. 24 grudnia 1960 r. Członek Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego od 1982 r. Przez ponad cztery dekady swojej działalności stał się jednym z najbardziej aktywnych i rozpoznawalnych działaczy krajoznawczych Ziemi Lubuskiej, łącząc działalność organizacyjną, edukacyjną, wydawniczą oraz społeczną. Swoją aktywnością w znaczący sposób przyczynił się do rozwoju turystyki, krajoznawstwa i edukacji regionalnej, szczególnie w środowisku dzieci i młodzieży.

Od początku działalności w PTTK angażował się w organizację imprez turystycznych i krajoznawczych. Jest organizatorem i komandorem około 230 rajdów, wycieczek, spływów oraz innych przedsięwzięć turystycznych skierowanych do dzieci, młodzieży i dorosłych. Wśród organizowanych przez niego wydarzeń znajdują się m.in. Jesienne Rajdy Lubuskie, Rajdy Powitania Wiosny, Mościckie Akademie Turystyki PTTK oraz Rajdy Drogami Świętego Jakuba. Przez wiele lat aktywnie wspierał działalność krajoznawczą młodego pokolenia, uczestnicząc w organizacji etapów powiatowych i wojewódzkich Ogólnopolskiego Młodzieżowego Konkursu Krajoznawczego „Poznajemy Ojczyznę" oraz Ogólnopolskiego Konkursu Krasomówczego dla dzieci i młodzieży.

Szczególne miejsce w jego działalności zajmuje edukacja ekologiczna i popularyzacja ochrony przyrody. Z jego inicjatywy w latach 1997–2001 przeprowadzono ogólnopolską akcję „Czyste Góry", realizowaną na terenach polskich parków narodowych. Od wielu lat inicjuje i organizuje działania związane ze sprzątaniem rezerwatu przyrody „Gorzowskie Murawy" oraz terenów wzdłuż rzeki Srebrnej. Jest również twórcą Edukacyjnego Parku Dendrologicznego PTTK w Mościcach, obejmującego ponad sto gatunków drzew i krzewów rodzimych oraz egzotycznych, stanowiącego ważny obiekt edukacji przyrodniczej w regionie.

Znaczący wkład wniósł także w rozwój turystyki kwalifikowanej. W 1988 r. powołał Gorzowski Klub Turystyki Górskiej PTTK „Sępik", który zorganizował ponad 40 wypraw górskich w najważniejsze pasma Europy. Jest autorem koncepcji i realizatorem wielu tras turystycznych,

w tym ścieżek edukacyjnych na Wzgórzach Wieprzyckich, tras nordic walking w Gorzowie Wielkopolskim i powiecie gorzowskim, szlaku konnego Dąbroszyn–Nowe Polichno oraz ekstremalnego szlaku pieszego nad rzeką Srebrną.

Ważną częścią jego dorobku jest działalność wydawnicza. Jest autorem i współautorem około 30 publikacji turystycznych, przewodników, informatorów i opracowań krajoznawczych dotyczących przede wszystkim Ziemi Lubuskiej, ale również innych regionów Polski. Wśród nich znajdują się m.in. *Szlaki rowerowe Gorzowa i okolic*, *Gmina Kłodawa zaprasza do Puszczy Gorzowskiej*, *Miasto na siedmiu wzgórzach*, *Chronione obszary przyrodnicze powiatu gorzowskiego*, *Rowerowy szlak zakonów rycerskich na Ziemi Lubuskiej*, *Spacerownik turystyczny po Gorzowie* oraz przewodnik *Karkonosze. Turystyka. Historia. Piękno*. Opracowane przez niego publikacje i mapy turystyczne wyróżniają się wysoką wartością merytoryczną, walorami edukacyjnymi oraz przystępną formą, dzięki czemu są wykorzystywane przez turystów, przewodników, nauczycieli i młodzież szkolną. Część jego opracowań została wydana również w językach niemieckim i angielskim, przyczyniając się do promocji regionu poza granicami kraju.

Aktywnie działa na rzecz rozwoju struktur PTTK oraz współpracy środowiskowej. Angażuje się w działalność Oddziału PTTK „Ziemi Gorzowskiej", współpracuje ze szkołami, instytucjami kultury, Lasami Państwowymi, organizacjami społecznymi oraz jednostkami zajmującymi się ochroną przyrody i edukacją regionalną. Jest członkiem Rady Programowej Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Lubuskiego, Lubuskiej Rady Regionalnej i Historycznej powołanej przez Lubuskiego Kuratora Oświaty.

Jego działalność popularyzatorska obejmuje również współpracę z mediami. Przygotował cykl audycji radiowych „Alfabet gorzowski", prezentujących historię i walory krajoznawcze Gorzowa Wielkopolskiego oraz powiatu gorzowskiego. W TVP 3 Gorzów zrealizowano cykl filmów „Gorzowskie spacery na nogi cztery", przybliżających mieszkańcom i turystom najciekawsze miejsca regionu.

Za swoją wieloletnią działalność na rzecz turystyki i krajoznawstwa został wyróżniony m.in. Złotą Honorową Odznaką PTTK, Odznaką Honorową im. Aleksandra Janowskiego „Za zasługi dla krajoznawstwa" oraz tytułem i medalem „Nauczyciel Kraju Ojczystego". Otrzymał również Odznakę Honorową „Za Zasługi dla Turystyki" oraz tytuł Honorowego Przyjaciela Gorzowskiej Oświaty.

41. Ryszard Seidel, ur. się 16 stycznia 1952 r. Członek Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego od 1982 r. Przez ponad cztery dekady aktywnej działalności społecznej wniósł znaczący wkład w rozwój turystyki pieszej, krajoznawstwa oraz działalności programowej Towarzystwa, szczególnie na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. Swoją pracą organizacyjną, szkoleniową i społeczną przyczynił się do rozwoju kadr PTTK oraz utrzymania wysokiego poziomu oznakowania i funkcjonowania sieci szlaków turystycznych.
Od początku swojej działalności w PTTK aktywnie angażował się w organizację turystyki, szczególnie w środowisku oświatowym Bydgoszczy i regionu. Był organizatorem oraz współorganizatorem licznych rajdów, wycieczek i obozów wędrownych, poprzez które popularyzował aktywne formy wypoczynku, poznawanie walorów krajoznawczych kraju oraz

kształtował zainteresowania turystyczne kolejnych pokoleń młodzieży. Swoim doświadczeniem i wiedzą wspierał rozwój młodych kadr PTTK, uczestnicząc w szkoleniu przyszłych organizatorów turystyki, przodowników oraz znakarzy szlaków.

Szczególne miejsce w jego działalności zajmuje turystyka piesza oraz praca związana z wytyczaniem, znakowaniem i utrzymaniem szlaków turystycznych. Jako doświadczony znakarz jest autorem i współautorem wytyczenia wielu tras pieszych, w tym Szlaku Brdy o długości 153 km. Przez wiele lat sprawował opiekę nad rozległą siecią szlaków turystycznych, obejmującą ponad 1000 km tras pieszych. Systematycznie prowadził prace związane z ich utrzymaniem, modernizacją, dokumentowaniem przebiegu oraz dostosowaniem oznakowania do obowiązujących standardów, przyczyniając się do bezpieczeństwa i komfortu turystów.

Jego aktywność obejmuje również działalność w strukturach programowych PTTK. Wielokrotnie pełnił funkcje kierownicze w komisjach turystyki pieszej, w tym jako przewodniczący Oddziałowej Komisji Turystyki Pieszej oraz Wojewódzkiej Komisji Turystyki Pieszej. Swoje doświadczenie wykorzystywał w pracy organizacyjnej, szkoleniowej i programowej, dbając o rozwój turystyki kwalifikowanej oraz właściwe przygotowanie osób zaangażowanych w działalność PTTK.

Jego dorobek ma również wymiar ponadregionalny. Angażował się w inicjatywy związane z tworzeniem i rozwojem szlaków tematycznych, w tym odcinków Dróg św. Jakuba, łącząc popularyzację turystyki pieszej z poznawaniem dziedzictwa kulturowego i historycznego. W swojej działalności konsekwentnie promował wartości krajoznawcze, edukacyjne i społeczne, które od wielu lat stanowią fundament działalności Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego.

W strukturach PTTK pełnił wiele odpowiedzialnych funkcji. Był przewodniczącym Wojewódzkiej Komisji Turystyki Pieszej w Bydgoszczy, wiceprezesem oddziału, przewodniczącym Oddziałowej Komisji Turystyki Pieszej, członkiem Zarządu Oddziału, a obecnie pełni funkcję wiceprezesa Oddziału PTTK przy Klubie Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych w Bydgoszczy. Aktywnie uczestniczy również w pracach Sejmiku Prezesów Oddziałów PTTK Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Za swoją wieloletnią działalność na rzecz Towarzystwa został wyróżniony m.in. Złotą Odznaką „Zasłużony w Pracy PTTK Wśród Młodzieży”, Złotą Honorową Odznaką PTTK oraz Odznaką „25 lat w PTTK”. Otrzymał także Medal Komisji Edukacji Narodowej, Złoty Medal „Za Długoletnią Służbę” oraz Odznakę Honorową „Za Zasługi dla Turystyki”.

42. Stanisław Sieradzki, ur. 20 lutego 1957 r. Jest wieloletnim i zasłużonym działaczem Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, od ponad czterech dekad związanym z działalnością na rzecz rozwoju turystyki, krajoznawstwa oraz kształcenia kadr PTTK. Do Towarzystwa wstąpił w 1983 r. i od tego czasu nieprzerwanie angażuje się w pracę społeczną, szczególnie w obszarze turystyki górskiej, przewodnictwa oraz popularyzacji walorów krajoznawczych Bieszczadów i Karpat.

Swoją działalność organizacyjną związał przede wszystkim z Oddziałem PTTK „Ziemia Sanocka” w Sanoku oraz środowiskiem przewodników turystycznych. Przez lata pełnił szereg odpowiedzialnych funkcji w strukturach Towarzystwa, kierując pracą oddziału

i reprezentując PTTK w gremiach regionalnych oraz ogólnopolskich. Był prezesem Zarządu Koła Przewodników, członkiem Zarządu Oddziału, wieloletnim prezesem Oddziału PTTK „Ziemia Sanocka", a obecnie nadal kieruje jego działalnością. Od 2017 r. jest również członkiem Głównego Sądu Koleżeńskiego PTTK.

Szczególne miejsce w jego działalności zajmuje rozwój przewodnictwa turystycznego. Jako przewodnik beskidzki, przewodnik terenowy, instruktor przewodnictwa oraz instruktor krajoznawstwa aktywnie przyczyniał się do podnoszenia poziomu kadry PTTK. Organizował i kierował kursami dla kandydatów na przewodników beskidzkich, które obejmowały swoim zasięgiem województwo podkarpackie. Swoją wiedzą, doświadczeniem i zaangażowaniem wspierał rozwój środowiska przewodnickiego zarówno w oddziale, jak i w regionie.

Od wielu lat aktywnie działa na rzecz turystyki górskiej. Jako Przodownik Turystyki Górskiej oraz Przewodnik Beskidzki organizował i prowadził liczne wyprawy, rajdy oraz wydarzenia turystyczne, przyczyniając się do popularyzacji aktywnego poznawania gór i dziedzictwa kulturowego Karpat. Od 2014 r. pełni funkcję Przewodniczącego Delegatury Wschodniokarpackiej Komisji Turystyki Górskiej ZG PTTK, angażując się w rozwój turystyki kwalifikowanej i działalność programową Towarzystwa.

Jest organizatorem i współorganizatorem wielu znaczących imprez turystycznych o zasięgu regionalnym, ogólnopolskim i międzynarodowym. Kierował m.in. Ogólnopolskimi Bieszczadzkimi Rajdami Narciarskimi, był komandorem 48. Ogólnopolskiego Zlotu Przodowników Turystyki Górskiej w Sanoku, współorganizował kolejne edycje Ogólnopolskiego Forum Przewodników Turystycznych oraz konferencje poświęcone historii i rozwojowi ruchu turystycznego na Ziemi Sanockiej. W 2022 r. pełnił funkcję Komandora IV Międzynarodowego Letniego Zlotu Turystów w Ustrzykach Górnych, w którym uczestniczyli przedstawiciele organizacji turystycznych z Polski, Czech, Słowacji i Węgier.

Ważnym obszarem jego działalności jest także praca na rzecz integracji środowiska turystycznego oraz współpraca między oddziałami PTTK. Od wielu lat aktywnie uczestniczy w działalności Forum Oddziałów PTTK województwa podkarpackiego, pełniąc funkcję jego wiceprezesa. Dzięki swojej aktywności, doświadczeniu i zaangażowaniu cieszy się dużym autorytetem wśród działaczy, przewodników i członków Towarzystwa.

Za swoją wieloletnią działalność został uhonorowany licznymi wyróżnieniami PTTK, w tym Złotą Honorową Odznaką PTTK, Złotą Odznaką „Zasłużony w Pracy PTTK wśród Młodzieży", Odznaką Honorową „Zasłużony Przewodnik PTTK", Medalem Komisji Turystyki Górskiej ZG PTTK oraz tytułem Honorowego Przodownika Turystyki Górskiej. Posiada również liczne odznaczenia państwowe i resortowe, w tym Srebrny Krzyż Zasługi.

43. Ludwik Starzak, ur. 1 maja 1939 r. Jest związany z Polskim Towarzystwem Turystyczno-Krajoznawczym od 1966 r., a jego działalność turystyczna rozpoczęła się jeszcze wcześniej. Od 1964 r. pracował w Biurze Obsługi Ruchu Turystycznego PTTK w Myślenicach, współorganizując działalność BORT oraz Oddziału PTTK. W pierwszych latach aktywności współtworzył Koło Przewodników Beskidzkich i Terenowych, Klub Motorowy T-7 oraz Klub Turystyczny „Uklejna".

Od 1970 r. działał w Podkomisji Historii i Kultury Komisji Turystyki Górskiej Zarządu Głównego PTTK, angażując się m.in. w przedsięwzięcia związane z rozwojem górskiej infrastruktury turystycznej. Był inicjatorem i współorganizatorem rajdów szlakami walk partyzanckich w Beskidzie Średnim i Wyspowym, które po przerwie zostały z jego inicjatywy wznowione w 1992 r. i są kontynuowane do dziś.

Szczególne miejsce w jego działalności zajmuje Oddział PTTK „Lubomir" w Myślenicach. W 1989 r. został jego prezesem i funkcję tę pełnił do 2001 r. Podejmował działania na rzecz rozwoju organizacyjnego i ekonomicznego oddziału oraz aktywizacji ruchu turystycznego. Jego najważniejszym przedsięwzięciem było doprowadzenie do budowy w latach 1991–1997 schroniska PTTK „Kudłacze" pod Łysiną. Dzięki współpracy z samorządem i pozyskaniu sponsorów zrealizowano inwestycję, która do dziś stanowi ważny punkt na turystycznej mapie Beskidu Wyspowego i miejsce spotkań kolejnych pokoleń turystów. W 2001 r. Walne Zgromadzenie Oddziału nadało mu tytuł Honorowego Prezesa Oddziału PTTK „Lubomir".

Angażował się również w zachowanie pamięci o historii regionu. Był inicjatorem i współorganizatorem budowy pomnika na Suchej Polanie, upamiętniającego walki partyzanckie zgrupowania AK „Murawa", oraz wystawy historycznej „Tak było". Współtworzył także jubileuszowe wydawnictwo poświęcone działalności Koła Przewodników Beskidzkich i Terenowych.

Równolegle przez wiele lat aktywnie uczestniczył w działalności turystycznej i społecznej regionu, pełniąc m.in. funkcję przewodnika górskiego, przewodnika terenowego, pilota wycieczek i organizatora turystyki. Był członkiem Podkomisji Historii i Kultury Górskiej KTG ZG PTTK. Jako działacz związany z turystyką i sportem pełnił również funkcje w organizacjach społecznych, wykorzystując zdobyte doświadczenie na rzecz rozwoju ruchu turystycznego.

Jest posiadaczem uprawnień przewodnika beskidzkiego, przewodnika terenowego, pilota wycieczek, organizatora turystyki oraz Strażnika Ochrony Przyrody. Za działalność w PTTK otrzymał m.in. Srebrną i Złotą Honorową Odznakę PTTK, tytuł „Zasłużony Przewodnik PTTK" oraz Jubileuszowy Medal 100-lecia Przewodnictwa. Został również uhonorowany licznymi odznaczeniami państwowymi, resortowymi i organizacyjnymi, w tym Srebrnym i Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem Opiekuna Miejsc Pamięci Narodowej oraz Złotą Odznaką „Za Zasługi dla Ziemi Krakowskiej".

44. Mirosław Strojny, ur. 20 stycznia 1957 r. Jest wieloletnim i zasłużonym działaczem Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, od blisko pięciu dekad związanym z działalnością na rzecz rozwoju turystyki, krajoznawstwa oraz promocji dziedzictwa historycznego i kulturowego. Do PTTK wstąpił w 1978 r. i od tego czasu aktywnie angażuje się w pracę społeczną, szczególnie w środowisku wojskowym, przyczyniając się do rozwoju turystyki kwalifikowanej, edukacji krajoznawczej oraz integracji środowiska turystycznego Pomorza Zachodniego.

Swoją działalność organizacyjną związał przede wszystkim z Oddziałem Wojskowym PTTK im. ppor. Ryszarda Kuleszy w Szczecinie oraz strukturami regionalnymi Towarzystwa. Przez wiele lat pełnił odpowiedzialne funkcje w organach PTTK, kierując działalnością oddziału i reprezentując środowisko wojskowych działaczy turystycznych. W latach 1996–2004 pełnił funkcję wiceprezesa

Oddziału Wojskowego PTTK w Szczecinie oraz sekretarza Rady Oddziałów PTTK Województwa Zachodniopomorskiego, a w latach 2004–2022 kierował oddziałem jako jego prezes. Od 2004 r. jest wiceprezesem Regionalnej Rady Oddziałów PTTK Województwa Zachodniopomorskiego, natomiast od 2022 r. działa jako członek Głównego Sądu Koleżeńskiego PTTK.

Istotnym obszarem jego działalności jest organizacja i popularyzacja turystyki historyczno-wojskowej, związanej z poznawaniem dziejów Wojska Polskiego, miejsc pamięci narodowej oraz dziedzictwa kulturowego regionu. Był inicjatorem, organizatorem i współorganizatorem wielu wydarzeń turystycznych o zasięgu regionalnym, ogólnopolskim i wojskowym, które łączyły aktywny wypoczynek z edukacją historyczną i patriotyczną.

W latach 2004–2025 organizował oraz współorganizował liczne przedsięwzięcia, w tym Centralne Zloty Turystów Wojska Polskiego, seminaria krajoznawcze, rajdy historyczne oraz imprezy środowisk mundurowych. Pełnił funkcję organizatora m.in. XXXVI Centralnego Zlotu Turystów Wojska Polskiego „Mazury 2007" oraz XLI Centralnego Zlotu Turystów Wojska Polskiego „Pomorze Zachodnie 2012". Angażował się także w organizację rajdów w Rejonie Pamięci Narodowej Cedynia–Siekierki–Gozdowice, rajdów „Szlakiem Pamięci Sapera", imprez „15 Południk", Ogólnopolskiego Turnieju Kół i Klubów PTTK „Gryf Pomorski", wycieczek krajoznawczych, spotkań edukacyjnych oraz przedsięwzięć skierowanych do dzieci i młodzieży.

Szczególne znaczenie w jego działalności ma troska o wychowanie młodego pokolenia poprzez turystykę i krajoznawstwo. Organizował wydarzenia edukacyjne, festyny patriotyczne, półkolonie oraz inicjatywy promujące aktywny sposób spędzania czasu, wartości obywatelskie i znajomość historii Polski. Dzięki swojej działalności przyczynił się do popularyzacji turystyki wśród środowisk wojskowych, młodzieży oraz mieszkańców Pomorza Zachodniego.

Aktywnie współpracuje z samorządami, instytucjami regionalnymi oraz organizacjami społecznymi, wspierając działania na rzecz promocji walorów turystycznych, kulturowych i przyrodniczych Pomorza Zachodniego. Jest współautorem publikacji i artykułów prasowych poświęconych regionowi oraz działalności turystycznej. Jego zaangażowanie przyczyniło się do budowania pozytywnego wizerunku PTTK i umacniania roli Towarzystwa jako organizacji prowadzącej działalność edukacyjną i społeczną.

Za swoją wieloletnią działalność został uhonorowany licznymi wyróżnieniami, w tym Złotą Honorową Odznaką PTTK, Złotą Odznaką „Zasłużony w Pracy PTTK wśród Młodzieży" oraz Odznaką „25 lat w PTTK". Otrzymał także liczne odznaczenia państwowe i resortowe, w tym Złoty Krzyż Zasługi, Złoty Medal „Siły Zbrojne w Służbie Ojczyzny", Odznakę Honorową „Za Zasługi dla Turystyki" oraz Odznakę Honorową „Gryfa Zachodniopomorskiego".

45. Tadeusz Syryjczyk, ur. 9 lutego 1948 r. Jest związany z PTTK od 1963 r. Swoją działalność w Towarzystwie rozpoczął jako członek Koła Grodzkiego Oddziału Krakowskiego, a następnie działał w Kole PTTK przy Akademii Górniczo-Hutniczej oraz w Kole nr 13 Oddziału Akademickiego PTTK w Krakowie. Od początku szczególnie zaangażowany był w działalność przewodnicką, turystykę górską i krajoznawstwo. W 1965 r. został członkiem Studenckiego Koła Przewodników Górskich przy Oddziale Akademickim PTTK w Krakowie, dwukrotnie pełnił funkcję jego prezesa, a w latach 1973–1976 był prezesem Oddziału

Akademickiego PTTK w Krakowie. Posiada uprawnienia przewodnika tatrzańskiego, przodownika turystyki górskiej i organizatora turystyki PTTK.

Ważną część jego działalności stanowiła organizacja i rozwój turystyki akademickiej. Dwukrotnie kierował kursami przewodnickimi SKPG, organizował sympozja krajoznawcze studenckich kół przewodnickich, a także XI Wszechstudencki Rajd Tatrzański. Był inicjatorem i kierownikiem Rajdu Szlakami Kurierów Tatrzańskich Zakopane–Budapeszt oraz inicjatorem utworzenia Pracowni Krajoznawczej przy Oddziale Akademickim PTTK i pierwszej bazy namiotowej prowadzonej przez oddział. Przez lata aktywnie działał na rzecz środowiska przewodnickiego i akademickiego, przyczyniając się do rozwoju jego działalności szkoleniowej, krajoznawczej i organizacyjnej.

W latach 1972–1990 był członkiem władz okręgowych i wojewódzkich PTTK w Krakowie, działając m.in. w Komisji Przewodnickiej oraz Prezydium Zarządu Wojewódzkiego. W latach 1981–1983 pełnił funkcję prezesa Zarządu Wojewódzkiego PTTK w Krakowie. W latach 1973–1982 był członkiem Zarządu Głównego PTTK, a w 1981 r. został wybrany jego wiceprezesem. W latach 1982–1989 działał w Komisji Turystyki Górskiej ZG PTTK. W 1989 r. ponownie został wybrany do Zarządu Głównego, a w latach 1991–1992 pełnił funkcję wiceprezesa ZG PTTK i przewodniczącego Zespołu Ekonomicznego. W okresie przemian gospodarczych aktywnie uczestniczył w tworzeniu nowego modelu zarządzania majątkiem PTTK, który stworzył podstawy ekonomiczne działalności Towarzystwa w warunkach gospodarki rynkowej i funkcjonuje do dziś.

Mimo licznych obowiązków zawodowych i publicznych przez kolejne lata pozostawał związany z PTTK i Oddziałem Akademickim w Krakowie. W 2008 r. przekazał Regionalnej Pracowni Krajoznawczej swoje zbiory turystyczno-krajoznawcze. Uczestniczył również w przedsięwzięciach poświęconych turystyce akademickiej i przewodnictwu studenckiemu, m.in. wygłaszając w 2015 r. referat podczas ogólnopolskiego sympozjum poświęconego fenomenowi przewodnictwa studenckiego. W tym samym roku został uhonorowany odznaką „Zasłużony dla SKPG", przyznawaną za wybitne osiągnięcia i wieloletnią działalność na rzecz Studenckiego Koła Przewodników Górskich w Krakowie.

Zawodowo związany był z Akademią Górniczo-Hutniczą w Krakowie, gdzie w 1971 r. ukończył studia na Wydziale Elektrotechniki, Elektroniki i Automatyki, a w 1977 r. uzyskał stopień doktora nauk technicznych w zakresie informatyki. Był pracownikiem naukowo-dydaktycznym AGH i współtwórcą kierunku Informatyka. Pełnił również funkcje publiczne, m.in. ministra przemysłu w rządzie Tadeusza Mazowieckiego oraz ministra transportu i gospodarki morskiej w rządzie Jerzego Buzka, a także był posłem na Sejm RP i dyrektorem w Europejskim Banku Odbudowy i Rozwoju w Londynie.

Za działalność w PTTK otrzymał m.in. Złotą Honorową Odznakę PTTK, odznakę „Zasłużony dla SKPG". Za działalność publiczną został odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, Krzyżem Wolności i Solidarności oraz Odznaką Honorową za Zasługi dla Samorządu Terytorialnego.

46. Grażyna Szafińska, ur. 29 lutego 1952 r. Członkini Oddziału PTTK w Żarnowie. Z Polskim Towarzystwem Turystyczno-Krajoznawczym związana jest od 1988 r. Od początku swojej działalności aktywnie angażuje się w rozwój turystyki i krajoznawstwa, szczególnie wśród dzieci i młodzieży, łącząc działalność wychowawczą, edukacyjną i społeczną. Przez wiele lat była nauczycielką, a swoje doświadczenie pedagogiczne z powodzeniem wykorzystywała w pracy krajoznawczej, kształtując zainteresowanie młodego pokolenia historią, kulturą, przyrodą i walorami turystycznymi kraju.

Od 1997 r. nieprzerwanie działa w Zarządzie Oddziału PTTK w Żarnowie, aktywnie współtworząc jego działalność programową i organizacyjną. W latach 1998–2007 pełniła funkcję opiekunki Szkolnego Koła Krajoznawczo-Turystycznego PTTK przy Szkole Podstawowej w Żarnowie, prowadząc szeroką działalność wychowawczą i turystyczną. Przygotowywała młodzież do udziału w konkursach krajoznawczych i krasomówczych, osiągając wraz z podopiecznymi znaczące sukcesy na szczeblu ogólnopolskim, w tym miejsca finałowe w Ogólnopolskim Konkursie Krasomówczym Dzieci i Młodzieży Gimnazjalnej.

Szczególne miejsce w jej działalności zajmuje praca z młodzieżą, organizacja rajdów pieszych, wycieczek krajoznawczych, obozów wędrownych, konkursów oraz wydarzeń edukacyjnych. Wielokrotnie pełniła funkcję zastępcy kierownika obozów wędrownych, wspierając rozwój turystyki młodzieżowej i popularyzując aktywne poznawanie Polski. Jej wychowankowie zdobywali wysokie miejsca w konkursach krajoznawczych, w tym w Ogólnopolskim Młodzieżowym Konkursie Krajoznawczym „Poznajemy Ojczyznę”.

Jako członkini kadry programowej PTTK posiada uprawnienia Przodownika Turystyki Pieszej II stopnia, Honorowego Przodownika Turystyki Pieszej, Instruktora Krajoznawstwa Regionu oraz Instruktora Ochrony Przyrody. Aktywnie uczestniczy w życiu środowiska turystycznego, propagując turystykę pieszą, krajoznawstwo i ochronę przyrody. Jest zdobywczynią licznych odznak turystycznych i krajoznawczych, w tym Złotej Odznaki Krajoznawczej Polski oraz Dużej Złotej Odznaki „Turysta – Przyrodnik”.

Brała udział w ważnych wydarzeniach programowych PTTK, uczestnicząc m.in. w Kongresach Krajoznawstwa Polskiego w Gnieźnie i Olsztynie, licznych Ogólnopolskich Zlotach Przodowników Turystyki Pieszej oraz Ogólnopolskich Zlotach Młodzieży Wiejskiej PTTK. Angażowała się także w przygotowanie przedsięwzięć organizowanych przez Oddział PTTK w Żarnowie, w tym zjazdów, konferencji, jubileuszy działalności oddziału, eliminacji wojewódzkich konkursów PTTK oraz ogólnopolskich imprez turystycznych, m.in. 43. Ogólnopolskiego Zlotu Przodowników Turystyki Pieszej w Żarnowie oraz VI Ogólnopolskiego Zlotu Turystów-Przyrodników PTTK w Przedborzu.

Jej działalność przyczyniła się do rozwoju turystyki i krajoznawstwa w regionie łódzkim oraz do umacniania roli PTTK jako organizacji wychowującej kolejne pokolenia turystów. Dzięki wieloletniej pracy społecznej, zaangażowaniu w edukację krajoznawczą oraz aktywnej działalności na rzecz Towarzystwa jest cenioną działaczką środowiska PTTK.

Za działalność społeczną i zawodową została wyróżniona m.in. Złotą Odznaką „Zasłużony w Pracy PTTK wśród Młodzieży”, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Odznaką Honorową „Zasłużony dla Kultury Polskiej”, Brązowym Medalem „Gloria Artis” (2026), Srebrnym Krzyżem Zasługi, Złotą Honorową Odznaką PTTK, tytułem i medalem „Nauczyciel Kraju Ojczystego” oraz Złotym Krzyżem Zasługi.

47. Adam Szymański, ur. 23 lipca 1955 r. Członek Oddziału PTTK w Łowiczu, związany obecnie z Klubem Turystyki Kolarskiej PTTK „Szprycha". Z Polskim Towarzystwem Turystyczno-Krajoznawczym związany jest od 1986 r. Od początku swojej działalności łączy pasję do turystyki rowerowej, historii i krajoznawstwa z aktywną pracą społeczną na rzecz Towarzystwa oraz lokalnej społeczności. Szczególnie bliskie są mu dzieje Ziemi Łowickiej, których poznawanie i popularyzowanie stało się jednym z głównych kierunków jego wieloletniej działalności.

W 1987 r. był współzałożycielem Klubu Turystyki Kolarskiej PTTK „Szprycha" przy Oddziale PTTK w Łowiczu, a następnie przez wiele lat pełnił funkcję jego prezesa. W latach 2014–2022 kierował również tym oddziałem jako jego prezes, aktywnie rozwijając działalność programową i organizacyjną. Jako przewodnik turystyczny PTTK oraz Przodownik Turystyki Kolarskiej angażuje się w popularyzację aktywnych form turystyki, szczególnie wśród dzieci, młodzieży i rodzin.

Jest pomysłodawcą i organizatorem wielu rajdów oraz wycieczek rowerowych o charakterze historycznym, krajoznawczym i rekreacyjnym. Od lat inicjuje wydarzenia, które łączą aktywność turystyczną z poznawaniem dziedzictwa narodowego, upamiętnianiem ważnych wydarzeń historycznych oraz odkrywaniem walorów kulturowych i przyrodniczych regionu. Szczególne znaczenie mają organizowane przez niego cykliczne imprezy, m.in. Rajd „Szlakiem Powstania Styczniowego" po Puszczy Bolimowskiej, Rajd „Szlakiem 10 Pułku Piechoty" do Kompiny, Rajd „Szlakiem Cichociemnych Żołnierzy AK" do Czatolina, „Powitanie Wiosny", Święto Roweru – Rodzinny Rajd Rowerowy oraz Rowerowy Rajd na Orientację.

Wielokrotnie pełnił funkcję komandora organizowanych imprez, dbając o ich wysoki poziom programowy i edukacyjny. Przygotowywane przez niego rajdy przyciągają uczestników z różnych środowisk – dzieci, młodzież, rodziny, turystów indywidualnych oraz członków organizacji turystycznych. Dzięki jego zaangażowaniu uczestnicy poznają historię regionu, miejsca pamięci narodowej, sylwetki wybitnych mieszkańców Ziemi Łowickiej oraz bogactwo przyrodnicze i kulturowe Polski.

Istotnym elementem jego działalności jest wytyczanie i znakowanie tras rowerowych. Z jego inicjatywy i przy jego współudziale powstały trzy ważne szlaki rowerowe na Ziemi Łowickiej: „Książęcy" szlak rowerowy z Łowicza do Nieborowa, szlak „Szable i bagnety" oraz szlak „Dwory i Kościoły". Trasy te umożliwiają turystom poznawanie historii regionu, zabytków, miejsc pamięci oraz lokalnego dziedzictwa kulturowego.

Jako przewodnik PTTK aktywnie oprowadza wycieczki po Łowiczu, Nieborowie, Arkadii, Żelazowej Woli, Niepokalanowie i innych miejscowościach regionu, przekazując uczestnikom wiedzę historyczną i krajoznawczą w przystępnej i atrakcyjnej formie. Szczególną uwagę poświęca edukacji młodego pokolenia, uczestnicząc w wydarzeniach organizowanych przez szkoły, samorządy i instytucje lokalne. Wielokrotnie prowadził zajęcia i spotkania promujące turystykę rowerową oraz poznawanie własnej „małej ojczyzny".

Jego działalność obejmuje również popularyzację pamięci historycznej. Organizowane przez niego rajdy przypominają m.in. wydarzenia związane z powstaniem styczniowym, odzyskaniem niepodległości, działalnością Cichociemnych, historią Wojska Polskiego oraz losami mieszkańców

Ziemi Łowickiej. W trakcie imprez przekazuje uczestnikom wiedzę o miejscach pamięci, bohaterach narodowych i dziedzictwie kulturowym regionu.

Jest także aktywnym turystą kolarskim. Każdego roku pokonuje tysiące kilometrów, uczestnicząc w wyprawach krajowych i zagranicznych. Jako jedyny członek łowickiego środowiska PTTK ukończył przejazd dookoła Polski, zdobywając Dużą Odznakę „Rajd Rowerowy Dookoła Polski". Wraz z członkami Klubu Turystyki Kolarskiej „Szprycha" organizuje wielodniowe obozy i wyprawy rowerowe, popularyzując turystykę kwalifikowaną.

Za wieloletnią działalność społeczną na rzecz PTTK oraz popularyzację turystyki i krajoznawstwa został wyróżniony m.in. Srebrną Honorową Odznaką PTTK, tytułem „Zasłużony Przewodnik PTTK", Złotą Honorową Odznaką PTTK, Srebrną i Złotą Odznaką „Zasłużony w Pracy PTTK wśród Młodzieży", Odznaką „25 lat w PTTK", Odznaką Honorową „Za Zasługi dla Turystyki", Srebrnym Krzyżem Zasługi, Złotym Krzyżem Zasługi, Srebrną Odznaką „Za opiekę nad zabytkami" oraz tytułem „Zasłużony dla Miasta Łowicza" (2026).

48. Zbigniew Tarnowski, ur. 2 lutego 1953 r. Członek Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego od 1977 r. Od początku swojej działalności w Towarzystwie związany jest przede wszystkim z pracą z dziećmi i młodzieżą, rozwojem turystyki kwalifikowanej oraz kształceniem kolejnych pokoleń turystów i działaczy PTTK.

Swoją działalność społeczną rozpoczął jako opiekun Szkolnych Kół Krajoznawczo-Turystycznych PTTK. W latach 1977–1986 prowadził SKKT-PTTK „Ciągle Pada" przy Zespole Szkół Ekonomicznych w Ośnie Lubuskim, a następnie w latach 1987–2012 był założycielem i opiekunem SKKT-PTTK „Egzotyk" przy VI Liceum Ogólnokształcącym im. Jarosława Dąbrowskiego w Częstochowie. Jego działalność wychowawcza przyczyniła się do rozwoju zainteresowań turystycznych wielu pokoleń młodzieży oraz osiągania przez podopiecznych znaczących sukcesów w konkursach i turniejach krajoznawczo-turystycznych.

W strukturach PTTK pełnił wiele odpowiedzialnych funkcji. Był członkiem Zarządu Oddziału PTTK w Sulęcinie, następnie współtworzył Regionalny Oddział PTTK w Częstochowie, gdzie przez wiele lat pełnił funkcję wiceprezesa. W latach 1988–2023 działał w Komisji Imprez na Orientację ZG PTTK, pełniąc funkcję wiceprzewodniczącego. Jako członek tej komisji miał znaczący udział w rozwoju imprez na orientację w strukturach Towarzystwa oraz w nadawaniu uprawnień kadrze PTTK.

Jest doświadczonym organizatorem turystyki i wychowawcą młodzieży. Był organizatorem i współorganizatorem licznych rajdów, obozów wędrownych, zimowisk oraz imprez turystycznych o zasięgu regionalnym i ogólnopolskim. Szczególnie zasłużył się w rozwoju turystyki na orientację, organizując imprezy rangi Mistrzostw Polski, Pucharu Polski oraz wydarzenia wojewódzkie i lokalne. Przygotowywane przez niego drużyny wielokrotnie uczestniczyły w finałach centralnych Ogólnopolskiego Młodzieżowego Turnieju Turystyczno-Krajoznawczego, odnosząc znaczące sukcesy.

Aktywnie działa również jako autor i popularyzator turystyki kwalifikowanej. Publikował artykuły w czasopismach turystycznych i krajoznawczych, m.in. w „Poznaj Swój Kraj", „Gościniec"

oraz innych wydawnictwach środowiskowych, przyczyniając się do promocji aktywnych form turystyki.

Posiada uprawnienia kadry PTTK: Przodownika Turystyki Pieszej, Przodownika Turystyki Górskiej oraz Przodownika Imprez na Orientację. Jest osobą o wieloletnim doświadczeniu organizacyjnym, cieszącą się uznaniem w środowisku turystycznym i wychowawczym.

Za działalność społeczną na rzecz PTTK został wyróżniony m.in. Brązowym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Odznaką Honorową „Za Zasługi dla Turystyki", Złotą Honorową Odznaką PTTK, Odznaką „Zasłużony w pracy PTTK wśród młodzieży" w stopniu złotym, Śląską Honorową Odznaką PTTK, Tytułem i Medalem „Nauczyciel Kraju Ojczystego". Złotą Honorową Odznaką PTSM.

49. **Lech Tota,** ur. 16 września 1951 r. Członek Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego od 1964 r. Od początku swojej działalności w Towarzystwie związany z pracą społeczną, wychowawczą oraz organizacją turystyki i krajoznawstwa, szczególnie wśród dzieci i młodzieży.
Swoją aktywność rozpoczął w Oddziale Miejskim PTTK w Częstochowie. W latach 1971–1977 pełnił funkcję Prezesa Środowiskowego Koła PTTK „Junak" przy 7-2 Ochotniczym Hufcu Pracy w Częstochowie, organizując rajdy, wycieczki i przedsięwzięcia turystyczno-krajoznawcze dla młodzieży. Od 1977 r. związał swoją działalność zawodową z Polskim Towarzystwem Turystyczno-Krajoznawczym, pełniąc funkcję sekretarza Oddziału PTTK przy Hucie „Bieruta" w Częstochowie, następnie sekretarza Zarządu Wojewódzkiego PTTK w Częstochowie.

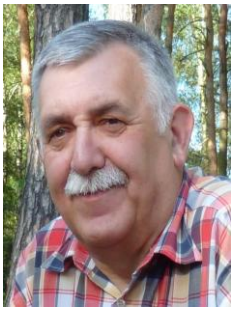
W 1991 r. został dyrektorem Regionalnego Ośrodka Programowego PTTK w Częstochowie, funkcję tę pełni do chwili obecnej. Był jednym z inicjatorów powstania w 1992 r. Oddziału Regionalnego PTTK w Częstochowie, a od momentu jego utworzenia nieprzerwanie pełni funkcję Prezesa Zarządu Oddziału. Dzięki jego zaangażowaniu oddział należy do największych jednostek organizacyjnych PTTK w kraju, corocznie organizując dziesiątki imprez turystyki aktywnej, w których uczestniczą tysiące osób.

Szczególne miejsce w działalności Lecha Toty zajmuje praca z młodzieżą oraz wykorzystanie turystyki jako narzędzia wychowania, edukacji i poznawania dziedzictwa narodowego. Organizował liczne rajdy, wycieczki, konkursy krajoznawcze, imprezy górskie i piesze. Przez wiele lat angażował się także w szkolenie i rozwój kadry PTTK. Jako członek Komisji Imprez na Orientację Zarządu Głównego PTTK uczestniczył w działaniach związanych z rozwojem tej dziedziny turystyki, a także wspierał organizację imprez o randze ogólnopolskiej.

Posiada liczne uprawnienia kadry PTTK, m.in. przewodnika turystycznego, przewodnika beskidzkiego, przodownika turystyki pieszej, przodownika turystyki górskiej, instruktora krajoznawstwa regionu oraz strażnika ochrony przyrody. Przez lata aktywnie działał również w strukturach Zarządu Głównego PTTK, będąc członkiem Rady Programowej ds. Młodzieży Szkolnej oraz Kapituły Odznaczeń ZG PTTK.

Za wieloletnią działalność społeczną, wychowawczą i organizacyjną został wyróżniony m.in. Złotą Honorową Odznaką PTTK, Srebrną Honorową Odznaką PTTK, Złotą Odznaką „Zasłużony w pracy PTTK wśród młodzieży", Złotą Odznaką „Zasłużony Pracownik PTTK", Śląską Honorową

Odznaką PTTK, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Srebrnym Krzyżem Zasługi, Odznaką Honorową „Za Zasługi dla Turystyki”, tytułem „Nauczyciel Kraju Ojczystego” oraz innymi odznaczeniami i wyróżnieniami państwowymi, resortowymi i regionalnymi.

50. Andrzej Wasilewski, ur. 15 kwietnia 1950 r. Swoją działalność turystyczną rozpoczął w środowisku harcerskim, a w 1971 r. wstąpił do Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego. Od początku aktywnie angażował się w działalność programową PTTK, łącząc pracę z młodzieżą, krajoznawstwo i rozwój kadry turystycznej. Jako opiekun Szkolnego Koła Krajoznawczo-Turystycznego przy Technikum Geodezyjno-Drogowym w Lublinie oraz działacz Koła PTTK nr 1 przy Katolickim Uniwersytecie Lubelskim współtworzył środowisko młodych turystów i organizatorów turystyki. Był jednym z inicjatorów i współorganizatorów Rajdu „Roztocze Wiosną”, a także współtwórcą lubelskiej giełdy piosenki turystycznej „Bakcynalia”, wydarzenia, które na trwałe wpisało się w historię studenckiego ruchu turystycznego.

W 1974 r. rozpoczął pracę w strukturach PTTK jako kierownik Regionalnej Pracowni Krajoznawczej Zarządu Okręgu PTTK w Lublinie. Działalność tę wykorzystywał do integrowania środowiska krajoznawców, przewodników, fotografików i opiekunów zabytków oraz inicjowania przedsięwzięć popularyzujących dziedzictwo Lubelszczyzny. Przyczynił się do powstania wielu wartościowych opracowań krajoznawczych oraz wspierał rozwój regionalnego ruchu turystycznego. Od 1974 r. aktywnie działa również w środowisku przewodnickim, uczestnicząc w pracach Komisji Przewodnickiej i Komisji Egzaminacyjnej dla przewodników miejskich i terenowych.

Od 1981 r. nieprzerwanie pełni funkcję Prezesa Zarządu Oddziału Miejskiego PTTK im. Aleksandra Janowskiego w Lublinie, przez ponad cztery dekady kierując rozwojem jednego z najaktywniejszych oddziałów PTTK w kraju. Pod jego przewodnictwem oddział umacniał swoją pozycję organizacyjną, rozwijał działalność programową oraz realizował liczne przedsięwzięcia służące popularyzacji turystyki i krajoznawstwa. Szczególnym osiągnięciem było odzyskanie i zagospodarowanie siedziby oddziału w zabytkowej kamienicy przy Rynku 8 w Lublinie, a także inicjatywy związane z ochroną dziedzictwa kulturowego miasta, w tym działania na rzecz wpisania cmentarza przy ul. Lipowej do rejestru zabytków.

Od wielu lat aktywnie działa także na forum ogólnopolskim. Był członkiem Zarządu Głównego PTTK, w tym członkiem Prezydium ZG PTTK, uczestnicząc w kształtowaniu kierunków rozwoju Towarzystwa. Był inicjatorem i współorganizatorem licznych ogólnopolskich wydarzeń PTTK organizowanych w Lublinie i regionie, w tym zlotów, rajdów, spotkań krajoznawczych oraz wydarzeń związanych z obchodami jubileuszy ruchu krajoznawczego. Szczególne znaczenie miała jego działalność na rzecz młodzieży szkolnej — przez wiele lat inicjował i kierował Zlotami Szkolnych Kół Krajoznawczo-Turystycznych Województwa Lubelskiego.

Jest wybitnym znawcą historii krajoznawstwa polskiego, autorem i współautorem licznych publikacji dotyczących dziejów PTK i PTTK, turystyki oraz krajoznawstwa. Obronił pracę doktorską poświęconą historii i funkcjom Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego w latach 1906–1914. Swoją wiedzą dzielił się jako wykładowca akademicki, członek Rady Programowej wydawnictwa PTTK „Ziemia” oraz uczestnik licznych sesji i kongresów krajoznawczych. Jego działalność naukowa,

organizacyjna i społeczna przyczynia się do zachowania pamięci o dorobku polskiego krajoznawstwa oraz kształtowania kolejnych pokoleń turystów.

Odznaczony m.in Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, Złotą Odznaką Honorową Ligi Ochrony Przyrody, Złotą Honorową Odznaką PTTK, Złotą Odznaką PTSM, Odznaką „Za Zasługi dla Oświaty", Odznaką „Za Zasługi dla Turystyki", Odznaką „Zasłużony dla Kultury Polskiej", Medalem Prezydenta Miasta Lublin, Medalem 700-lecia Miasta Lublin, Medalem Województwa Lubelskiego.

51. Andrzej Wąsikowski, ur. 4 maja 1948 r. Członek Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego od 1982 r. Po ukończeniu Technikum Geologicznego w Kielcach związał swoją działalność zawodową i społeczną z ochroną przyrody, stając się jednym z najbardziej aktywnych propagatorów wiedzy ekologicznej w regionie świętokrzyskim i w kraju. Od początku działalności w PTTK angażował się w działania związane z ochroną środowiska, edukacją przyrodniczą oraz kształceniem kadr turystycznych. Był wykładowcą i organizatorem działań Straży Ochrony Przyrody przy Oddziale Świętokrzyskim PTTK w Kielcach, uczestniczył również w akcjach ochrony przyrody prowadzonych przez PTTK.

W latach 1997–2005 był członkiem Zarządu Oddziału Świętokrzyskiego PTTK w Kielcach. Z jego inicjatywy powołano przy oddziale Komisję Ochrony Przyrody, której przez wiele lat przewodniczył, prowadząc jednocześnie działalność związaną z weryfikacją odznaki „Turysta Przyrodnik". Był inicjatorem utworzenia pierwszego w Polsce Klubu Instruktorów Ochrony Przyrody PTTK przy Oddziale Świętokrzyskim w Kielcach, którym kierował przez kilka lat. Swoją wiedzę i doświadczenie wykorzystywał w pracy z młodzieżą, studentami oraz mieszkańcami regionu, przygotowując autorskie prezentacje i prowadząc liczne prelekcje dotyczące przyrody, krajobrazu i dziedzictwa naturalnego.

Aktywnie działał także w środowisku przewodnickim. W latach 1996–1998 oraz 2000–2002 był członkiem Zarządu Koła Przewodników Świętokrzyskich PTTK „Bartek" w Kielcach, współpracując przy organizacji szkoleń i prezentując własne opracowania multimedialne. Prowadził zajęcia dla kandydatów na przewodników świętokrzyskich oraz instruktorów ochrony przyrody PTTK, dzieląc się rozległą wiedzą z zakresu ekologii, geografii i krajoznawstwa.

Szczególnie znaczący jest jego wieloletni dorobek w Komisji Ochrony Przyrody Zarządu Głównego PTTK, w której działał od 1997 r. W latach 2002–2010 prowadził Centralny Referat Weryfikacyjny odznaki „Turysta Przyrodnik", a w latach 2010–2021 pełnił funkcję Przewodniczącego Komisji Ochrony Przyrody ZG PTTK. W okresie kierowania komisją przyczynił się do rozwoju struktur ochrony przyrody w PTTK, powstawania kolejnych klubów instruktorów oraz zwiększenia liczby osób posiadających uprawnienia Instruktora Ochrony Przyrody PTTK. Był inicjatorem oraz współorganizatorem ogólnopolskich zlotów turystów przyrodników organizowanych we współpracy z oddziałami PTTK w różnych regionach Polski. Przyczynił się także do rozwoju systemu szkolenia i popularyzacji odznak przyrodniczych PTTK, w tym odznaki „Tropiciel Przyrody".

Jest autorem licznych artykułów poświęconych ochronie przyrody, turystyce i krajoznawstwu, publikowanych m.in. w wydawnictwach PTTK. Jest również autorem oraz współautorem materiałów szkoleniowych dla kadry turystycznej. Jako znawca przyrody regionu

świętokrzyskiego prowadził wieloletnie obserwacje przyrodnicze, w tym badania dotyczące nietoperzy w jaskiniach świętokrzyskich, współpracując ze środowiskiem naukowym. Jego dorobek fotograficzny, obejmujący tysiące zdjęć przyrodniczych, krajobrazowych i dokumentujących dziedzictwo kulturowe, wykorzystywany był w publikacjach i działaniach edukacyjnych.

Obecnie pozostaje aktywnym działaczem PTTK, związanym z Kołem Przewodników Świętokrzyskich „Bartek" oraz Klubem Instruktorów Ochrony Przyrody PTTK przy Oddziale Świętokrzyskim w Kielcach. Nadal angażuje się w działalność krajoznawczą, szkoleniową i popularyzatorską, przekazując swoją wiedzę kolejnym pokoleniom turystów i miłośników przyrody.

Odznaczony m.in. Brązowym Krzyżem Zasługi, Medalem 40-lecia Polski Ludowej, Srebrną i Złotą Odznaką Honorową Ligi Ochrony Przyrody, Srebrną Odznaką „Za Zasługi dla Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej", odznaką „Za Zasługi dla Kielecczyzny", odznaką „Zasłużony Bieszczadom", Srebrną i Złotą Honorową Odznaką PTTK, Odznaką Honorową „Za zasługi dla Oddziału Świętokrzyskiego PTTK". Posiada tytuły Honorowego Instruktora Ochrony Przyrody PTT i „Zasłużonego Przewodnika PTTK".

52. Ryszard Woszczyński, ur. 11 września 1931 r. Członek Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego od 1962 r. Przez ponad sześć dekad aktywnej działalności znacząco przyczynił się do rozwoju turystyki kwalifikowanej, przewodnictwa turystycznego oraz kształtowania środowiska przewodnickiego w regionie świętokrzyskim i w kraju.

Swoją działalność w PTTK rozpoczął od uzyskania w 1962 r. uprawnień Przewodnika Świętokrzyskiego, zdając egzamin w pierwszym terminie. Od początku aktywnie uprawiał i popularyzował turystykę górską, pieszą oraz narciarską, uczestnicząc i współorganizując liczne rajdy turystyczne o zasięgu regionalnym i ogólnopolskim. Szczególne miejsce w jego działalności zajmuje rozwój przewodnictwa turystycznego – był inicjatorem i organizatorem I Ogólnopolskiego Rajdu Górskiego Przewodników, który stał się stałym wydarzeniem integrującym środowisko przewodnickie w Polsce.

Przez wiele lat pełnił odpowiedzialne funkcje w strukturach PTTK. Był członkiem Zarządu Koła Przewodników w Kielcach, Wiceprzewodniczącym oraz Przewodniczącym Wojewódzkiej Komisji Przewodnickiej PTTK w Kielcach, a także członkiem Komisji Przewodnickiej Zarządu Głównego PTTK. W latach 1976–1981 pełnił funkcję Przewodniczącego Wojewódzkiej Komisji Przewodnickiej oraz członka Zarządu Oddziału PTTK w Kielcach.

Jako wybitny przewodnik i działacz był inicjatorem wielu przedsięwzięć służących integracji i rozwojowi kadry przewodnickiej. W 1985 r. zainicjował organizację Ogólnopolskich Pielgrzymek Przewodnickich na Jasną Górę, które do dziś pozostają ważnym wydarzeniem środowiska przewodnickiego. Był również współorganizatorem i komandorem I, X oraz XX Ogólnopolskiego Rajdu Górskiego Przewodników.

Szczególnym wydarzeniem w jego działalności było wręczenie w 1991 r., podczas Mszy Świętej w Masłowie, w imieniu przewodników, insygniów Honorowego Przewodnika Świętokrzyskiego Ojcu Świętemu Janowi Pawłowi II.

Jest współautorem monografii przewodnictwa świętokrzyskiego *W stronę Świętego Krzyża* oraz współautorem publikacji *Przewodnictwo Turystyczne w Polsce*, przygotowanej z okazji jubileuszu 110-lecia przewodnictwa turystycznego w Polsce.

Posiada liczne uprawnienia kadry PTTK, m.in. Przewodnika Świętokrzyskiego, Przodownika Turystyki Górskiej, Przodownika Turystyki Pieszej, Instruktora Przewodnictwa oraz Instruktora Krajoznawstwa.

Za wieloletnią i zaangażowaną działalność na rzecz PTTK, turystyki i krajoznawstwa został wyróżniony m.in. Srebrną i Złotą Honorową Odznaką PTTK, tytułem „Zasłużony Przewodnik PTTK" oraz licznymi odznaczeniami państwowymi i resortowymi, w tym Złotym Krzyżem Zasługi.

53. Stefan Żurek, ur. 1 sierpnia 1948 r. Członek Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego od 1971 r. Ponad pięćdziesięcioletnia działalność w PTTK stanowi przykład wielkiego zaangażowania w rozwój przewodnictwa turystycznego, krajoznawstwa oraz wychowanie kolejnych pokoleń przewodników.

Od początku swojej działalności związał się z przewodnictwem turystycznym. Uzyskując kolejne uprawnienia przewodnickie, systematycznie rozwijał swoją wiedzę krajoznawczą i budował doświadczenie, stając się jednym z najbardziej cenionych przewodników w środowisku wielkopolskim. Jako instruktor przewodnictwa oraz kierownik kursów szkoleniowych przez wiele lat przygotowywał kandydatów na przewodników w Poznaniu, Lesznie, Turku oraz na Szlaku Piastowskim, dzieląc się swoją wiedzą, doświadczeniem i pasją.

Od 1984 r. aktywnie działał w Zarządzie Koła Przewodników PTTK im. Marcelego Mottego przy Oddziale Poznańskim PTTK, a w latach 1993–2022 przez blisko trzydzieści lat pełnił funkcję Prezesa Koła. Pod jego kierownictwem koło stało się jednym z najbardziej aktywnych środowisk przewodnickich w Polsce. Od 2022 r. pełni funkcję Honorowego Prezesa Koła. W latach 2009–2025 był Wiceprezesem Zarządu Oddziału Poznańskiego PTTK, a od 2026 r. kieruje oddziałem jako jego Prezes.

Był inicjatorem i organizatorem wielu przedsięwzięć popularyzujących historię, kulturę i dziedzictwo Wielkopolski. Szczególne znaczenie miały ogólnopolskie sesje popularnonaukowe poświęcone patronowi koła – Marcelemu Mottemu, upamiętnianie wybitnych krajoznawców poprzez „Głazy Pamięci" i tablice pamiątkowe, organizacja spacerów miejskich, rajdów, wystaw i wydarzeń edukacyjnych. Jest twórcą szlaku rowerowego im. Franciszka Jaśkowiaka w Wielkopolskim Parku Narodowym.

Aktywnie uczestniczył również w pracach struktur ogólnopolskich PTTK. W latach 2006–2010 był członkiem Komisji Przewodnickiej Zarządu Głównego PTTK, a w latach 2006–2014 przewodniczącym Wielkopolskiego Samorządu Przewodników Turystycznych. Brał udział w organizacji Ogólnopolskiego Kongresu Krajoznawstwa w Gnieźnie w 2000 r. oraz Centralnego Zlotu Aktywu Krajoznawczego w Poznaniu w 2019 r.

Był przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego Obchodów 100-lecia Krajoznawstwa i Turystyki w Poznaniu w 2013 r., obejmujących liczne wydarzenia historyczne i krajoznawcze. Szczególnie aktywnie angażował się także w obchody 200. rocznicy urodzin i 120. rocznicy śmierci

Marcelego Mottego w 2018 r., organizując wykłady, wycieczki, wystawy i wydarzenia popularyzujące dorobek patrona Koła.

Posiada liczne uprawnienia kadry PTTK, m.in. przewodnika miejskiego, terenowego, polonijnego, katedralnego, przewodnika po Wielkopolsce, pilota wycieczek oraz instruktora przewodnictwa. Jest także uprawniony do szkolenia kierowników kursów przewodnickich PTTK.

Za wieloletnią działalność na rzecz Towarzystwa został wyróżniony m.in. Srebrną i Złotą Honorową Odznaką PTTK, Odznaką Honorową „Za Zasługi dla Turystyki", tytułem „Zasłużony Przewodnik PTTK", Medalem Franciszka Jaśkowiaka oraz licznymi odznaczeniami i wyróżnieniami regionalnymi.

KANDYDACI DO GODNOŚCI CZŁONKA HONOROWEGO PTTK Z PODZIAŁEM NA WOJEWÓDZTWA

informacje podawane są w następującej kolejności: liczba porządkowa w województwie, numer w spisie alfabetycznym delegatów, imię i nazwisko oraz macierzysty oddział PTTK kandydata

1. województwo dolnośląskie			
1.	**3.**	Balowski Mieczysław	Oddział PTTK Ziemi Prochowickiej w Prochowicach
2.	**30.**	Mateusiak Andrzej	Oddział PTTK „Sudety Zachodnie” w Jeleniej Górze
3.	**35.**	Osypiuk Waldemar	Oddział Wojskowy PTTK przy Klubie 4. Regionalnej Bazy Logistycznej we Wrocławiu
4.	**39.**	Reczuch Tadeusz	Oddział PTTK w Świdnicy
2. województwo kujawsko-pomorskie			
1.	**7.**	Chudzyński Jerzy	Oddział Kujawski PTTK we Włocławku
2.	**8.**	Czerepowicki Krzysztof	Oddział PTTK im. ks. ppłk. dr. W. Łęgi w Grudziądzu
3.	**25.**	Korzeniewski Bogumił	Oddział Przewodnicki PTTK w Toruniu
4.	**41.**	Seidel Ryszard	Oddział PTTK przy Klubie Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych w Bydgoszczy
3. województwo lubelskie			
1.	**26.**	Kowalski Wojciech	Oddział Miejski PTTK im. A. Janowskiego w Lublinie/GKR
2.	**50.**	Wasilewski Andrzej	Oddział Miejski PTTK im. A. Janowskiego w Lublinie
4. województwo lubuskie			
1	**40.**	Rudziński Zbigniew	Oddział PTTK „Ziemi Gorzowskiej” w Gorzowie Wielkopolskim
5. województwo łódzkie			
1.	**19.**	Kaftan Halina	Oddział PTTK w Opocznie
2.	**46.**	Szafińska Grażyna	Oddział PTTK w Żarnowie
3.	**47.**	Szymański Adam	PTTK Oddział w Łowiczu
6. województwo małopolskie			
1.	**13.**	Garus Marian	Oddział Krakowski PTTK im. ks. K. Wojtyły w Krakowie
2.	**29.**	Maślanka Leszek	Oddział PTTK „Lubomir” w Myślenicach
3.	**43.**	Starzak Ludwik	Oddział PTTK „Lubomir” w Myślenicach

4.	**45.**	Syryjczyk Tadeusz	Oddział Akademicki PTTK w Krakowie
7. województwo mazowieckie			
1.	**6.**	Chromik Jerzy Krzysztof	PTTK Oddział „Podlasie” w Siedlcach
2.	**10.**	Dąbrowski Jarosław	Oddział PTTK „Łucznik” w Radomiu
3.	**16.**	Jędras Adam	Oddział PTTK „Mazowsze” w Warszawie
4.	**24.**	Kopydłowska-Kaczorowska Barbara	Oddział Warszawski PTTK w Warszawie
5.	**27.**	Kufel Jerzy	Oddział Wojskowy PTTK przy Klubie Dowództwa Generalnego Sił Zbrojnych w Warszawie
6.	**31.**	Matz Andrzej	Oddział Stołeczny PTTK im. A. Janowskiego w Warszawie
7.	**33.**	Natkowski Jan	PTTK Oddział Miejski Płock w Płocku
8.	**34.**	Nowakowski Arkadiusz	Oddział PTTK w Kozienicach
8. województwo opolskie			
1.	**1.**	Adamski Bronisław	PTTK Oddział w Opolu
2.	**4.**	Białek Jan	Oddział Regionalny PTTK Śląska Opolskiego w Opolu
3.	**12.**	Feliks Alfred	PTTK Oddział Zakładowy „Huta Andrzej” w Zawadzkiem
4.	**18.**	Jurek Tadeusz	PTTK Oddział Ziemi Brzeskiej w Brzegu
5.	**32.**	Mielcarz Henryk	Oddział PTTK Centrum Edukacji Ekologicznej w Strzelcach Opolskich
9. województwo podkarpackie			
1.	**42**.	Sieradzki Stanisław	PTTK Oddział „Ziemia Sanocka” w Sanoku
11. województwo pomorskie			
1.	**14.**	Grabowski Janusz	PTTK Regionalny Oddział w Słupsku
2.	**28.**	Kuligowski Andrzej	PTTK Oddział im. dr. J. Szukalskiego w Gdańsku
12. województwo śląskie			
1.	**5.**	Brol Witold Tadeusz	Oddział PTTK Ziemi Gliwickiej w Gliwicach
2.	**9.**	Czober Jacek	Oddział PTTK Ziemi Pszczyńskiej w Pszczynie
3.	**21.**	Kawęcki Stanisław	Oddział PTTK „Beskid Śląski” w Cieszynie

4.	**23.**	Koba Marek	Oddział PTTK w Jaworznie
5.	**36.**	Pawlik Zbigniew Karol	Oddział PTTK „Beskid Śląski” w Cieszynie/GSK
6.	**38.**	Radomska Małgorzata	Oddział PTTK Ziemi Gliwickiej w Gliwicach/GKR
7.	**48.**	Tarnowski Zbigniew	Oddział Regionalny PTTK w Częstochowie
8.	**49.**	Tota Lech	Oddział Regionalny PTTK w Częstochowie
13. województwo świętokrzyskie			
1.	**51.**	Wąsikowski Andrzej	Oddział Świętokrzyski PTTK w Kielcach
2.	**52.**	Woszczyński Ryszard	Oddział Świętokrzyski PTTK w Kielcach
14. województwo warmińsko-mazurskie			
1.	**17.**	Jurak Marian	Oddział Warmińsko-Mazurski PTTK w Olsztynie
2.	**20.**	Kałabun Sławomir	PTTK Oddział Ziemi Elbląskiej w Elblągu
15. województwo wielkopolskie			
1.	**2.**	Alankiewicz Piotr	PTTK Oddział Zakładowy H. Cegielski Poznań SA w Poznaniu/GKR
2.	**11.**	Drożdżyński Lech	Oddział PTTK Poznański im. B. Chrzanowskiego w Poznaniu
3.	**22.**	Kicman Wojciech	Oddział PTTK im. H. Kamińskiego w Pile
4.	**37.**	Peliński Henryk	PTTK Oddział Środowiskowy Poznań-Nowe Miasto im. Fr. Jaśkowiaka w Poznaniu
5.	**53.**	Żurek Stefan	Oddział Poznański PTTK im. B. Chrzanowskiego w Poznaniu
16. województwo zachodniopomorskie			
1.	**15.**	Jaskuła Przemysław	PTTK Oddział Wojskowy im. ppor. R. Kuleszy w Szczecinie
2.	**44.**	Strojny Mirosław	PTTK Oddział Wojskowy im. ppor. R. Kuleszy w Szczecinie

Opracowanie: Joanna Niezgoda
na podstawie złożonych wniosków

WALNY ZJAZD

XXI

PTTK

WARSZAWA 4-6 XII 2026

